

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd (PEF)

Diplomová práce

**Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce
(případová studie obce Bělá pod Pradědem)**

Bohdana Neugebauerová

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Bohdana Neugebauerová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Bělá pod Pradědem)

Název anglicky

Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Bělá pod Pradědem)

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec Bělá pod Pradědem ležící v Olomouckém kraji (okres Jeseník). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty apod.) a analyzovat výsledky voleb do obecního zastupitelstva. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce a charakterizovat proces plánování, řízení v oblasti rozvoje a identifikování rozvojových priorit obce Bělá pod Pradědem.

Metodika

Při vypracování diplomové práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v různých obcích. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Bělá pod Pradědem, místní samospráva, rozvoj obce, plán rozvoje obce, rozpočet obce, spolek, volební strana, komunální volby, komunální koalice, zastupitelstvo obce

---

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BERNARD, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- ČMEJREK, J. – ČOPIK, J. – BUBENÍČEK, V. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, J. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Davle: Alfa Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.
- JŮPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue* č. 2, 2004, s. 80-101.
- KRUNTORÁDOVÁ, I. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: 2015. ISBN 978-80-246-2744-1 MMR ČR. Metodika tvorby programu rozvoje obce. Zpracoval GaREP, spol. s.r.o. a e-Rozvoj.cz s.r.o., 2014.
- MOURITZEN, P. E.; SVARA, J. H. *Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2002.
- PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
- REKTOŘÍK, J.; ŠELEŠOVSKÝ, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2126-8
-

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 23. 11. 2017

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 11. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Bělá pod Pradědem) jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 11. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé diplomové práce Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D., za jeho odborné rady, připomínky a vstřícný přístup během konzultací. Dále mé poděkování patří starostovi obce Miroslavu Kružíkovi, místostarostovi obce Robertu Neugebauerovi, Dis., členkám obecního zastupitelstva PeaDr. Ireně Rudolfové a Mgr. Vlastě Ťulpíkové za jejich cenný čas při vedení rozhovorů. Rovněž děkuji všem ostatním občanům obce Bělé pod Pradědem, Lipové-lázně, České Vsi za jejich podnětné názory.

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Bělá pod Pradědem)

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou místní samosprávy a rozvoje obce Bělá pod Pradědem.

Teoretická část práce je literární rešerší vymezující základní pojmy vztahující se k problematice parlamentní demokracie ve vztahu k obecní samosprávě. Vysvětluje jednotlivé termíny v této oblasti. Popisuje orgány obce, jakým způsobem jsou voleny, dále jak vznikají komunální koalice a vymezuje jejich typy. Přibližuje problematiku strategie rozvoje obcí a rozpočtu obcí.

Praktická část charakterizuje hlavní socioekonomické ukazatele vybrané obce, analyzuje výsledky voleb do zastupitelstva obce od roku 1990 s důrazem na volby do zastupitelstva obce v roce 2014, kde se blíže zabývá jednotlivými politickými aktéry ve srovnání s podobnými obcemi v regionu. Definuje charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce a identifikuje rozvojové priority obce. V závěru práce shrnuje zjištěné skutečnosti, odpovídá na výzkumné otázky a předpoklady.

Vzhledem k jedinečnosti každé obce a politického života jejích občanů vyplývající z geografických, politických, ekonomických, sociologických a dalších specifik, není možné výsledky této práce plně aplikovat na jinou obec.

Klíčová slova: Bělá pod Pradědem, místní samospráva, rozvoj obce, rozpočet obce, spolek, volební strana, komunální volby, komunální koalice, zastupitelstvo obce

Political aspects of the management and development of a chosen municipality (case study of Bělá pod Pradědem)

Abstract

The diploma thesis deals with issues of local government and development of the village Bělá pod Pradědem.

The theoretical part of the thesis is a literary research defining the basic concepts related to the issue of parliamentary democracy in relation to municipal government. It explains individual terms in this area. It describes the authorities of the municipality, how they are elected, how the communal coalitions are emerge and defines their types. It approaches the issue of municipal development strategy and municipal budget.

The practical part characterizes the main socio-economic indicators of the selected municipality and analyses the results of the elections to the municipal council since 1990 with an emphasis on the elections to the municipal council in 2014, where it deals with individual political actors in comparison with similar municipalities in the region. It defines the character of the decision-making process of local government in the field of community development and identifies the development priorities of the municipality. At the end of the thesis it summarizes the facts, answers to research questions and assumptions.

Due to the uniqueness of every village and the political life of its citizens, which arise from geographic, political, economic, sociological and other specifics, it is not possible to fully apply the results of this work to another community.

Keywords: Bělá pod Pradědem, local government, municipality development, municipality budget, association, election party, municipal elections, municipal coalition, municipal council

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	14
3.1 Obecní samospráva	14
3.2 Územní uspořádání České republiky	14
3.3 Politický systém České republiky	15
3.3.1 Veřejná správa	16
3.3.2 Státní správa.....	17
3.3.3 Samospráva	17
3.4 Základní znaky obce	17
3.4.1 Území.....	18
3.4.2 Občané	18
3.4.3 Samostatná působnost obce	19
3.4.4 Přenesená působnost obce	20
3.5 Orgány obce	21
3.5.1 Zastupitelstvo.....	21
3.5.2 Rada obce.....	22
3.5.3 Starosta.....	23
3.5.4 Obecní úřad.....	24
3.5.5 Výbory, komise a zvláštní orgány obce.....	24
3.5.6 Způsob obecního uspořádání	26
3.5.7 Typologie vůdcovských stylů starostů.....	27
3.6 Rozpočet obce	27
3.7 Strategie rozvoje obcí.....	30
3.7.1 Strategické řízení	30
3.7.2 Program rozvoje obce	30
3.8 Strategie Regionálního rozvoje ČR 2014-2020	32
3.8.1 Sídelní struktura ČR podle Strategie regionální rozvoje 2014-2020.....	32
3.9 Program rozvoje venkova na období 2014-2020	34
3.10 Regiony regionální politiky Evropské unie.....	35
3.11 Volby.....	35

3.11.1	Funkce voleb.....	35
3.11.2	Volby do zastupitelstev obcí.....	36
3.11.3	Vznik a zánik mandátu	36
3.11.4	Volební obvod.....	36
3.11.5	Forma kandidatury – volební strany, nezávislí kandidáti	37
3.11.6	Struktura hlasu	39
3.11.7	Volební klauzule	39
3.11.8	Volební formule	40
3.11.9	Politická participace občanů	40
3.12	Komunální koalice	41
3.12.1	Minimálně vítězná koalice.....	41
3.12.2	Nadměrná koalice	42
3.12.3	Velké koalice, jednobarevné koalice	42
3.13	Typy politických systémů a formy jejich koalic	42
3.13.1	Nejmenší obce (NO)	43
3.13.2	Obce menší střední velikosti (MSO)	43
3.13.3	Obce větší střední velikosti (VSO)	43
3.13.4	Největší obce (NM)	44
4	Vlastní práce	45
4.1	Charakteristika obce.....	45
4.2	Historický a správní vývoj obce.....	47
4.3	Demografická situace.....	48
4.4	Trh práce	52
4.5	Sociální situace v obci.....	53
4.6	Zájmová činnost spolků	53
4.7	Společenský život.....	54
4.8	Hospodářství	54
4.8.1	Ekonomická situace	54
4.8.2	Cestovní ruch	55
4.9	Infrastruktura.....	55
4.9.1	Technická infrastruktura	55
4.9.2	Dopravní infrastruktura.....	55
4.9.3	Dopravní obslužnost	56
4.10	Vybavenost obce	56
4.10.1	Bydlení.....	56
4.10.2	Školství a zdravotnictví	57
4.10.3	Kultura a volný čas	57
4.11	Životní prostředí.....	58
4.11.1	Stav a ochrana životního prostředí.....	58

4.12	Shrnutí socioekonomické charakteristiky obce.....	58
4.13	Správa obce	59
4.13.1	Obecní úřad a kompetence obce	59
4.13.2	Zastupitelstvo a rada obce.....	60
4.13.3	Hospodaření a majetek obce	61
4.13.4	Bezpečnost v obci	62
4.13.5	Vnější vztahy a vazby obce	62
4.14	Komunální volby v Bělé pod Pradědem	63
4.14.1	Volební strany a formování kandidátních listin.....	63
4.14.2	Volební program a kampaň.....	64
4.14.3	Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 1990.....	65
4.14.4	Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 1994.....	66
4.14.5	Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 1998.....	66
4.14.6	Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 2002.....	67
4.14.7	Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 2006.....	68
4.14.8	Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 2010.....	69
4.14.9	Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 2014.....	70
4.14.10	Volební účast a počet volebních stran v letech 1990-2014	71
4.14.11	Věk zvolených zastupitelů a počet zvolených žen.....	72
4.15	Utváření koalic	73
4.15.1	Volba rady obce	73
4.15.2	Volba starosty	73
4.15.3	Volba zastupitelstva.....	75
4.15.4	Utváření koalic v České Vsi v roce 2014	76
4.15.5	Utváření koalic v Lipové-lázních v roce 2014.....	77
4.16	Rozvoj obce.....	77
4.16.1	Rozvojová rozhodování	77
4.16.2	Identifikace rozvojových priorit	79
4.16.3	Schvalování rozpočtu.....	81
4.16.4	Program rozvoje obce	82
5	Závěr.....	84
6	Seznam použitých zdrojů	86
7	Přílohy	91
8	Seznam tabulek a obrázků	119

1 Úvod

Komunální politika se v současné době těší zájmu bádání nejenom politologů, ale i samotných občanů našeho státu. Komunální politika je spojena s pojmy místní samospráva, rozvoj obce. Jde o komplexní fenomén, jehož cílem je zvyšování kvality života obyvatel dané obce.

Obec je základním územním společenstvím občanů, které má dle Ústavy ČR právo na samosprávu. Toto společenství však není spravováno všemi občany obce, ale přímo voleným zastupiteli, kteří nejsou vázáni žádnými příkazy, pouze slibem, že budou svou funkci vykonávat svědomitě a v zájmu obce a jejich občanů. Stávající model lokální demokracie, jež bychom mohli řadit k demokracii zastupitelské, může být považován prakticky za nejlepší formu demokracie. Občané si vybírají z určitého množství kandidátů ty, kterým důvěřují a o kterých se domnívají, že budou nejlépe prosazovat jejich zájmy a zájmy celé obce. Tito zvolení zastupitelé poté samostatně rozhodují po celé funkční období o záležitostech, které se týkají celé lokální společnosti. Jejich činnost podléhá kontrole občanů zejména prostřednictvím veřejných zasedání zastupitelstva a následných voleb. Lokální úroveň, tj. komunální politika ve městech a vesnicích je prostředím, ve kterém může zastupitelská demokracie fungovat nejlépe.

Někteří autoři popisují komunální politiku jako nejnižší patro politiky. Jiní tvrdí, že existuje rovnost mezi počty obcí a počty komunálních politik. Právě touto cestou se vydává diplomová práce. Tématem diplomové práce jsou politické aspekty řízení a rozvoj obce Bělá pod Pradědem. Obec se řadí svojí velikostí k vesnicích do 2 000 obyvatel. V obcích této velikosti stále dost lidí pracuje v zemědělství nebo lesnictví a mají jen obytnou nebo rekreační funkci. V případě Bělé pod Pradědem jsou funkce splněny obě. Je pouze v rukou místních politiků, jakým směrem se bude i nadále obec rozvíjet tak, aby byla atraktivní obcí nejen pro své stávající občany, ale i turisty, a aby mohla přilákat další nové občany a změnit trend vylidňování celé oblasti Jesenicka.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obce.

Výzkum byl zaměřen na vybranou obec Bělá pod Pradědem ležící v Olomouckém kraji. Bělá pod Pradědem, nacházející se v chráněné krajinné oblasti Jeseníky, je známá turistická destinace v bezprostřední blízkosti okresního města Jeseník, proslulého lázeňstvím. Na základě typologie regionů podle Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 se obec řadí k periferním územím představující geograficky odlehlá území s dlouhodobou kumulací problémů.

Podle klasifikace P. Jůptnera obec spadá do kategorie malých středních obcí. V těchto obcích se láme poměr sil mezi nezávislymi kandidáty a politickými stranami a zvolení kandidáti politických stran jsou převážně bez politické příslušnosti.

Cílem práce bylo v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, spolky apod.) a analyzovat výsledky voleb do obecního zastupitelstva.
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce a charakterizovat proces plánování, řízení v oblasti rozvoje a identifikování rozvojových priorit obce Bělá pod Pradědem.

Pro výzkum dané oblasti byly stanoveny následující základní výzkumné otázky a předpoklady.

- Špatná dopravní dostupnost, vysoká nezaměstnanost a migrace je typickým znakem periferního území.
- Nezávislá uskupení jsou nejčastější formou politického uskupení v komunálních volbách.
- Jaký je charakter koaličních vztahů?
- Vycházejí starostové z vítězných volebních stran?

- Jak silná je persona starosty v oblasti řízení a rozhodování? Zejména v menších obcích bývá starosta označován za hybatele rozvoje.¹

2.2 Metodika

Diplomová práce vychází ze dvou odborných přístupů. Jedná se o kvantitativní a interpretativní kvalitativní výzkum. Důvodem je získání co největší názorové plurality. Hlavní metodou práce je případová studie.

Při vypracování teoretické části je na základě analyticko-empirického přístupu použita metoda syntézy. Zdroje jsou čerpány z odborné literatury, ze zákonů, ze strategických dokumentů České republiky, také jsou použity zdroje z relevantních internetových stránek (data Českého statistického úřadu, data České správy sociálního zabezpečení).

V praktické části je použita metoda deskripce. Ke slovu přichází vyšetřovací metody osobního, telefonického a internetového dotazování v podobě nestrukturovaných rozhovorů s občany, aktéry politického procesu a osobních, řízených strukturovaných rozhovorů se starostou obce, místostarostou obce a vybranými zastupiteli². Otázky s odpověďmi jsou přílohou diplomové práce. Vypovídací hodnota dotazovacích technik záleží do značné míry také na vzájemné důvěře mezi tazatelem a respondentem. Zde autorka nezapírá přátelství a rodinné vazby s dotazovanými. Autorka čerpá z vlastní zkušenosti, neboť je od roku 2006 občankou zkoumané obce a dále je od roku 2015 členkou komise pro rozvoj obce.

Při účasti na zasedáních zastupitelstva byla použita metoda participativního pozorování. Studium dokumentů v podobě lokálních periodik (Jesenický týdeník, Zpravodaj Bělá pod Pradědem), historických pramenů (kronik) a internetových stránek obce Bělá pod Pradědem patří k nezbytným podpůrným materiálům pro případovou studii obce. Nedílnou součástí metodologie je metoda komparace a interpretace.

---

¹ Kopřiva, R., Čopík, J., Čmejrek, J. *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí*

² Přepisy rozhovorů jsou součástí přílohy 2

3 Teoretická východiska

3.1 Obecní samospráva

Nejdůležitějším zákonem, který upravuje základní principy a fungování obce a jejích orgánů je zákon o obcích (obecní zřízení)³. Tento zákon byl od roku 2000 mnohokrát novelizován. Poslední velká novelizace proběhla v roce 2006 a přinesla návrat historie v hierarchii obcí (znovuobnovení městysů), změny ve způsobu odměňování, v kontrole a dozoru nad obcemi.

Obcí se podle zákona označuje nejen obec, ale také město, městys a statutární město. Hlavní město Praha se řídí vlastním zákonem, stejně jako kraje mají svou vlastní právní úpravu.

3.2 Územní uspořádání České republiky

Územně správní členění České republiky je poměrně složité a je odrazem dlouhodobě vytvářeného systému osídlení, dodnes typického svojí značnou rozdrobeností. Složitost současného územně správního členění ČR, jakož i jeho častá proměnlivost, je nedílnou součástí celkového transformačního procesu, kterým ČR od roku 1989 stále prochází. Na územní členění působily skupiny interních a externích faktorů. Interní faktory jsou dány celkovým transformačním procesem. Jedná se především o transformace institucí plánované ekonomiky na instituce tržní ekonomiky (bývalé Krajské národní výbory – současné Krajské úřady), vznik nových institucí regulujících tržní ekonomiku (např. Úřady práce), decentralizace rozhodování (vznik krajských samospráv), rozvoj lokální demokracie (vznik obecních samospráv). Proces začleňování ČR do nadnárodních struktur (především EU) a související tlaky na harmonizaci, mezinárodní porovnatelnost jsou řazeny k faktorům externím.

Na konci roku 2005 se Česká republika členila v rámci územně správního členění na 14 krajů, 76 okresů, 205 správních obvodů s rozšířenou působností, 388 správních obvodů

---

³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

obcí s pověřených obecním úřadem a 6248 obcí vykonávající vlastní samosprávu a v částečném rozsahu i obecnou státní správu.

Kraje jsou vyššími územními samosprávnými celky⁴ a mají volenou samosprávu. Okresy jsou jedním z nejstabilnějších článků územního členění ČR. Po zrušení okresních úřadů⁵ sice zmizel z této úrovně článek všeobecné státní správy, velké množství institucí (specializované státní správy – např. katastrální úřady) však stále operuje v těchto hranicích. Na správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP) přešla většina agendy vykonávané bývalými okresními úřady. Na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ)⁶ přešla menší část agendy vykonávané bývalými okresními úřady. Kromě přenesené působnosti státní správy zatím na této úrovni žádný jiný druh veřejné správy není. Nejpočetnější skupinou v územně správním členění jsou obce, které vykonávají vlastní samosprávu a v částečném rozsahu i obecnou státní správu. Obce představují jediný celek, s jehož pomocí je možno skládat všechny vyšší územní celky. Jejich počet z dlouhodobého pohledu značně kolísá, téměř každý rok dochází k protisměrným tendencím (integrace i dezintegrace). Přestože po první polovině 90. let, kdy docházelo k turbulentním změnám jejich hranic, se situace v posledních letech stabilizovala, k menším změnám jejich hranic stále dochází a bude docházet i v budoucnu.⁷

3.3 Politický systém České republiky

Politický systém České republiky řadíme k parlamentní demokracii. Jejím nejvyšším zákonem je Ústava České republiky⁸ společně s Listinou základních práv a svobod. Moc je rozdělena na zákonodárnou (Parlament ČR), výkonnou (vláda ČR a prezident republiky) a soudní. Tyto moci jsou ve vzájemné interakci, avšak neprostupují se, každá z nich vykonává svou působnost danou zákonem, a jejich funkční oddělení zaručuje, že

---

⁴ Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně-správních jednotek

⁵ k 31. 12. 2002 došlo ke zrušení okresů zákonem č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů

⁶ jednotky nově zřízené v rámci 2. fáze reformy veřejné správy zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností a zákonem č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů

⁷ www.czso.cz, [cit.2017-11-30], dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20536380/1379-07ch.pdf/81bd32e8-e118-4ae0-a5bc-cd51a038bbb4?version=1.0>

⁸ Ústava ve své současné podobě platí od 1. ledna 1993, od vzniku České republiky, který vznikl rozdělením Československa.

demokratický způsob vlády zůstane za všech okolností zachován. Demokratické státy jsou právními státy. Právní stát dodržuje zákony i další právní předpisy, které sám vydal, a zároveň bez výjimky garantuje základní lidská práva a svobody svých občanů. Stejná práva jsou garantována i cizincům pobývajícím legálně na našem území, pokud nejsou přiznána výslovně českým občanům. Česká republika je parlamentním, demokratickým a právním státem⁹.

Zákonodárnou moc v České republice vykonává Parlament, který se skládá z Poslanecké sněmovny a Senátu. Výsledkem jejich činnosti je zákon. V České republice má zákon zvlášť významnou úlohu, jelikož pouze na základě zákona a v jeho mezích je možno ukládat povinnosti. Pokud není nějaká činnost zákonem výslovně zakázána, je občanům České republiky dovolena, neboli každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.¹⁰ Moc soudní přísluší obecním soudům a Ústavnímu soudu. Soudní řízení probíhají podle zákonů, čímž jsou jednotlivé moci vzájemně ovlivňovány. Zákonodárná moc neustále ovlivňuje moc soudní tím, že vytváří zákony, podle nichž soudní řízení probíhá. Naopak soudní moc má možnost kontroly souladu běžných zákonů a ústavy. Realizace moci zákonodárné probíhá v rámci moci výkonné. Hlavním účelem provádění zákonů, moci výkonné, je i jiná než vrchnostenská činnost, proto je namísto výrazu výkonná moc užíván pojem veřejná správa. Tento pojem vystihuje moderní pojetí vládnutí jako správy věcí veřejných.

3.3.1 Veřejná správa

Veřejná správa zastřešuje pojmy státní správa, samospráva a ostatní veřejná správa. Veřejná správa je proti pojmu státní správa pojmem širším a zdůrazňuje, že v České republice se správou věcí veřejných nezabývá pouze stát, ale také jiné subjekty, z nichž nejdůležitější jsou územní samosprávné celky. V České republice tvoří územní samosprávu základní územní samosprávné celky (města a obce) a vyšší územní samosprávné celky (kraje). Tyto subjekty veřejné správy, zejména stát a územní samospráva, na základě zvláštní pravomoci v mezích zákona mohou autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech fyzických a právnických osob. Tato pravomoc se nazývá veřejnou mocí. Veřejnou moc lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

---

⁹Schlesinger, P., Němcová, L., Lukl, M., Drahovzal, P. *Základní principy fungování obce a jejích orgánů*, s.11

¹⁰ Čl. 2 Ústavního zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Subjekty veřejné moci smějí vykonávat pouze to, k čemu jsou zákonem zmocněny. Nejdůležitějším subjektem výkonu veřejné správy je stát¹¹.

3.3.2 Státní správa

Ta část veřejné správy, která je vykonávána prostřednictvím státních orgánů, se nazývá státní správa. K orgánům státní správy řadíme ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy. Jednotlivá ministerstva zřizují další instituce. Výkon státní správy co nejbližší občanům je dekoncentrován. V přenesené působnosti vykonávají města a obce pravomoci pro stát prostřednictvím svých orgánů. Například výkon přenesené působnosti měst a obcí je řízení o přestupcích či vydávání občanských průkazů. Vedle státu jsou územní samosprávné celky významnými subjekty veřejné správy.

3.3.3 Samospráva

Důležitými subjekty veřejné správy jsou vedle státu územní samosprávné celky. Města a obce jsou veřejnoprávní korporace, které mohou mít vlastní majetek a mohou hospodařit podle vlastního rozpočtu. Veřejnoprávní korporace je člensky organizovaný subjekt veřejné správy, kterému byla svěřena moc samostatně plnit veřejné úkoly¹². Obce jsou pak příkladem územní veřejnoprávní korporace, nazývané územní samospráva. Při výkonu veřejných úkolů disponují města a obce veřejnou mocí. Formou decentralizace, kdy stát zcela předává některé své pravomoci jinému subjektu, je tedy vykonávána samostatná působnost územních samosprávných celků. Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce.

3.4 Základní znaky obce

Podle Ústavy¹³ je obec tvořena třemi základními pilíři, a to územím, občany a samosprávou.

---

¹¹ Schlesinger, P., Němcová, L., Lukl, M., Drahovzal, P. *Základní principy fungování obce a jejích orgánů*, s.12

¹² Hendrych, D.: *Správní právo*, s.380

¹³ čl. 99 a 100 Ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

3.4.1 Území

Podle zákona je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí¹⁴. Každá část území České republiky je pak součástí území některé obce, pokud nestanoví zákon jinak. Tuto výjimku tvoří vojenské újezdy, kde samospráva není. Obec může vzniknout nově, a to buď sloučením dvou obcí, nebo oddělením části obce. Po vzniku nové obce je nutno vyhlásit volby do jejího zastupitelstva. Dvě či více obcí se slučují na základě vzájemné dohody. Jinak je to, vzniká-li nová obec oddělením části dosavadní obce. Může se tak stát pouze na základě místního referenda za podmínky, že nově vzniklá obec má samostatné katastrální území, tvoří souvislý územní celek a má alespoň 1000 občanů (stejně podmínky musí splňovat i obec po oddělení její části)¹⁵.

3.4.2 Občané

Občany obce jsou všechny fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky a jsou v obci hlášeny k trvalému pobytu¹⁶. Občané obce starší 18 let mají vymezené postavení, které jim zaručuje aktivní možnost realizovat právo na samosprávu vlastním přístupem¹⁷. Jde o práva, jež lze uplatňovat vůči obci a jejím orgánům: právo volit a být volen do zastupitelstva obce¹⁸, právo hlasovat v místním referendu¹⁹, právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem, právo vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce, právo nahlížet do rozpočtu obce a do jejího závěrečného účtu za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva, do usnesení rady, výborů zastupitelstva a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy²⁰, právo požadovat projednání určité záležitosti v samostatné působnosti obce radou obce nebo zastupitelstvem obce, je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce (musí být projednána na jejich

---

¹⁴ § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

¹⁵ § 19 až 26 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

¹⁶ Zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky a Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech

¹⁷ § 16 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

¹⁸ Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

¹⁹ Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu

²⁰ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

zasedání nejpozději do 60 dnů, respektive v případě působnosti zastupitelstva obce do 90 dnů; příslušný orgán obce se musí ve stanovené lhůtě návrhem zabývat a rozhodnout o něm, ať už pozitivně, či negativně).

Kromě práva volit, být volen a práva hlasovat v místním referendu mají stejná práva i fyzické osoby starší 18 let, které vlastní na území obce nemovitost²¹. Cizí státní občan starší 18 let může práva bez výjimky nabýt za předpokladu, že je v obci hlášen k trvalému pobytu, což umožňuje mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena²². Od 1. května 2004 tak mají právo volit a být voleni do zastupitelstva obce za stejných podmínek jako občané České republiky i občané jiných členských států Evropské unie (EU), a to na základě Smlouvy o založení Evropského společenství, která toto právo občana EU zakládá (stejně právo mají pochopitelně i občané ČR trvale usazení v jiném členském státě EU).

3.4.3 Samostatná působnost obce

Obce vykonávají v oblasti samosprávy výkon samostatné působnosti a v oblasti státní správy jde o výkon přenesené působnosti. Právo na samosprávu (samostatnou působnost) je zaručeno Ústavou a stát může do samosprávy zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to v zákonem stanovených mezích²³. Obec má právo bránit se proti nezákonnému zásahu státu do své samosprávy prostřednictvím ústavní stížnosti²⁴. Stěžejním právem, vyplývajícím ze samostatné působnosti, je právo na vlastnictví majetku obce a na hospodaření podle vlastního rozpočtu²⁵. Při výkonu samosprávy neexistuje podřízenost obce jinému orgánu. Jak již bylo zmíněno výše, obec je veřejnoprávní korporací, což je právnická osoba veřejného práva, která vykonává působnost v oblasti veřejné správy. Její postavení je v porovnání s jinými obchodními společnostmi odlišné, neboť tyto společnosti nevykonávají veřejnou správu. Obec při výkonu veřejné správy vystupuje vůči ostatním fyzickým a právnickým osobám v pozici vykonavatele, jednostranně ukládá povinnosti, příkazy, zákazy a jejich plnění vynucuje sankcemi. Mimo

---

²¹ § 16 odst. 3 zákona č. 128/2000, o obcích

²² § 17 zákona č. 128/2000, o obcích

²³ čl. 101 odst. 4 Ústavy ČR

²⁴ čl. 87 odst. 1 písm. c) Ústavy ČR

²⁵ čl. 101 odst. 3 Ústavy ČR

to však obec vstupuje do čistě soukromoprávních vztahů, kde je její postavení identické jako u ostatních subjektů, příkladem jsou smluvní vztahy.

Samostatnou působnost vymezuje zejména zákon o obcích²⁶. Patří do ní záležitosti, které jsou v zájmu obce a které nejsou svěřeny krajům. Nebo nejde o přenesenou působnost orgánů obce či o působnost, kterou zvláštní zákon svěřuje správním úřadům jako výkon státní právy. Zahrnuje dále záležitosti, které do samostatné působnosti svěří zákon (například vydávání obecně závazných vyhlášek obce, zřizování školských zařízení či obecní policie). Protože je velmi složité stanovit přesně, co je v zájmu obce a občanů obce, upřesňují rozsah samostatné působnosti další zákony. Ústavou a zákony zaručený rozsah samosprávy je právem všech obcí bez ohledu na velikost. V praxi však rozsah samosprávy závisí zejména na výši rozpočtu, počtu obyvatel a jejich potřebách, na schopnostech zastupitelstva.

3.4.4 Přenesená působnost obce

Přenesenou působností rozumíme výkon státní správy, kterou stát přenesl na obce a jejíž rozsah je vždy určen příslušnými zákony. Obce dostávají k výkonu státní správy obce příspěvek na přenesenou působnost. V přenesené působnosti obec vydává nařízení obce, vydává správní rozhodnutí, přitom se musí řídit zákony a jinými právními předpisy. Výkon státní správy obec a její orgány svazuje podle principu jednotné státní správy, na rozdíl od výkonu samosprávy, který je závislý na možnostech a potřebách obcí. Po reformě veřejné správy se rozlišují tři typy obcí podle toho, jak velký rozsah výkonu státní správy jim byl svěřen:

- obce (minimální rozsah státní správy) – obce I. typu
- obce s pověřenými obecními úřady²⁷ – obce II. typu
- obce s rozšířenou působností²⁸ – obce III. typu.

Vedle toho ještě existují obce s matričním nebo stavebním úřadem, které jsou stanoveny zvláštními předpisy, dále jsou obce, kde lze ověřovat shodu opisu nebo kopie s listinou a ověřovat pravost podpisu, mnohé obce jsou také kontaktními místy veřejné správy Czech POINT.

---

²⁶ § 35 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

²⁷ § 64 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

²⁸ § 66 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

3.5 Orgány obce

Obec spravuje samostatně zastupitelstvo obce. K dalším orgánům obce řadíme radu obce, starostu, obecní úřad a zvláštní orgány obce. U obcí, které jsou městysem, se pro jejich orgány užívá označení zastupitelstvo městyse, rada městyse, úřad městyse a zvláštní orgány městyse. U měst se pak pro jejich orgány užívají názvy: zastupitelstvo města, rada města, městský úřad, zvláštní orgány města. Zvláštním typem obcí jsou statutární města, jež mají možnost členit své území na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Statutární město spravuje samostatně zastupitelstvo města. K dalším orgánům statutárního města patří rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Zastupitelstvo městského obvodu, rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu spravují městský obvod územně členěného statutárního města. Zastupitelstvo městské části, rada městské části, starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části spravují městskou část územně členěného statutárního města. Ve statutárním městě plní funkci místostarosty náměstek primátora. Dále se ve statutárním městě zřizuje funkce tajemníka magistrátu, který je zaměstnancem města²⁹.

3.5.1 Zastupitelstvo

Základním a zároveň nejvyšším orgánem obecní samosprávy je zastupitelstvo. O jeho složení rozhodují přímo občané v obecních volbách.

Zastupitelstvo obce při stanovení počtu členů zastupitelstva obce přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. V níže uvedené tabulce je uveden potřebný počet členů zastupitelů v závislosti na velikosti obce podle počtu obyvatel³⁰.

---

²⁹ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s.38

³⁰ § 68 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

Tabulka č. 1 Stanovení počtu členů zastupitelů podle počtu obyvatel

do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zpracování vlastní

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Pokud není v obci zřízena rada, zastupitelstvo vydává nařízení obce. Zastupitelstvo obce jako orgán, který má přímý mandát od voličů, ovlivňuje rozhodujícím způsobem podobu dalších orgánů obce a přenáší tak na ně svou legitimitu. K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce. Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce, a to v územním obvodu obce. Nesejde-li se zastupitelstvo obce pod dobu delší než šest měsíců tak, aby bylo schopno se usnášet, ministerstvo vnitra je rozpustí. Zasedání zastupitelstva obce svolává a zpravidla řídí starosta. Zasedání obce je veřejné a o průběhu zasedání se pořizuje zápis.³¹ Zastupitel je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce a nesmí svým projednáváním a rozhodováním určité záležitosti v orgánech obce vstoupit do střetu zájmu³². Člen zastupitelstva má právo iniciativy, právo interpelace, právo na informace³³. Jednání zastupitelstva je upraveno jednacím řádem. V něm se upravují zejména procedurální otázky, které zákon o obcích neřeší.

3.5.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti obce. Tvoří ji starosta, místostarosta (nebo místostarostové) a další radní, kteří jsou voleni zastupitelstvem obce. Počet členů rady je lichý, nejmenší počet je 5, nejvíce 11. Rada obce se nevolí, pokud počet členů zastupitelstva obce nedosahuje 15. V obci, kde se rada obce

³¹ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s.42

³² § 83 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

³³ Netolický, M. *Rozpočty obcí v naší legislativě*, s.15

nevolí, vykonává tuto pravomoc v omezeném rozsahu starosta. Rada obce plní úkoly, jimiž ji pověřilo zastupitelstvo obce a jemu se ze své činnosti zodpovídá. Kromě toho rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jeho usnesení. Radě obce se také přiznává tzv. obecnou (zbytkovou) klauzulí příslušnost k rozhodování o ostatních záležitostech samostatné působnosti, které zastupitelstvu vyhrazeny nejsou, nebo které si zastupitelstvo nevyhradí³⁴. Rada může tyto nevyjmenované pravomoci svěřit zcela nebo zčásti starostovi nebo obecnímu úřadu. K důležitým kompetencím rady obce podle zbytkové klauzule patří zadávání veřejných zakázek, tedy zakázek financovaných z rozpočtu obce. Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, její schůze jsou neveřejné. K jednotlivým bodům svého jednání může rada přizvat dalšího člena zastupitelstva obce a jiné osoby. Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů³⁵.

3.5.3 Starosta

Starosta zastupuje obec navenek³⁶ a za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu. Je volen z řad členů zastupitelstva. Starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu. Starosta odpovídá za včasné objednání kontroly hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů, pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce, dále může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce, plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu, podepisuje právní předpisy obce a starosta může pozastavit výkon usnesení rady a věc předložit k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva obce³⁷. Zástupcem starosty je místostarosta a ten ho zastupuje v době jeho

---

³⁴ § 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

³⁵ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s.44

³⁶ § 103 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

³⁷ Schlesinger, P. Němcová, L., Lukl, M., Drahovzal, P. *Základní principy fungování obce a jejích orgánů*, s.20

nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta ze zákonem určených důvodů nevykonává svou funkci. Místostarosta určený k zastupování starosty vykonává všechny úkoly, které přísluší ze zákona starostovi.

3.5.4 **Obecní úřad**

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta³⁸. Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení.

Obecní úřad v samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti³⁹. Vykonává přenesenou působnost svěřenou obci s výjimkou věcí patřících do působnosti jiného orgánu (například vydávání nařízení, krizové řízení, přestupková komise), nebo které jsou delegovány na komise rady. V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje ze zákona funkce tajemníka obecního úřadu, ostatní obce si mohou tuto funkci zřídit podle své potřeby. Tajemníka obecního úřadu tedy jmenuje a odvolává starosta s předchozím souhlasem ředitele krajského úřadu. Důvody pro odvolání tajemníka obecního úřadu jsou stanoveny zákonem o úřednících⁴⁰. Tajemník obecního úřadu je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu starostovi. Zabezpečuje výkon přenesené působnosti, stanoví platy zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu a plní vůči nim úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele, vydává vnitřní směrnice obecního úřadu (spisový řád, skartační řád, pracovní řád aj.). Tajemník obecního úřadu se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním.

3.5.5 **Výbory, komise a zvláštní orgány obce**

Výbory jsou poradními, iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce v oblasti samostatné působnosti obce. Zřízení výboru je právem zastupitelstva obce, nikoliv jeho povinností. Výjimkou je zřízení výboru finančního a výboru kontrolního⁴¹, které ze zákona povinné je. Další výjimkou je také zřízení výboru pro národnostní menšiny, pokud na

---

³⁸ § 109 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

³⁹ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s.47

⁴⁰ Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků

⁴¹ § 117 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

území obce žije alespoň 10 % občanů hlásících se k jiné národnosti než české, přičemž v tomto výboru musí nejméně polovinu členů tvořit příslušníci národnostní menšiny. Výbor finanční a výbor kontrolní má ze zákona stanovenou náplň činnosti, ostatním výborům ji určuje zastupitelstvo obce. Výbory samy o sobě nemají pravomoc ukládat úkoly zastupitelstvu nebo obecnímu úřadu a nemohou realizovat jakákoliv opatření. Zastupitelstvo nemá povinnost zařadit návrh výboru na pořad svého jednání. Finanční výbor i kontrolní výbor musí být nejméně tříčlenný. Předsedou nesmí být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu nebo osoba zabezpečující rozpočtové či účetní práce. Pro všechny výbory společně platí pravidla pro složení – počet členů musí být lichý a předsedou je vždy člen zastupitelstva obce. Ostatní členové výboru nemusejí být členy zastupitelstva, ale mohou být voleni z řad občanské veřejnosti (tedy nejenom občané obce, ale i jakákoliv jiná fyzická osoba). Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech jeho členů⁴².

Specifickým výborem, který může zřizovat zastupitelstvo obce v částech obce, je osadní nebo místní výbor. Ten má nejméně tři členy, přičemž počet členů určí zastupitelstvo obce. Členy osadních výborů jsou občané s trvalým pobytem v části obce, kde se osadní výbor zřizuje. Předsedu volí zastupitelstvo obce z členů osadního výboru. Pokud předseda osadního výboru požádá na jednání zastupitelstva obce o slovo, musí mu být uděleno⁴³.

Také rada obce si může zřizovat své iniciativní a poradní orgány – komise⁴⁴. Sféra jejich činnosti je v oblasti samostatné působnosti rady obce, ale na rozdíl od výborů komise mohou být i výkonným orgánem. Starosta obce totiž může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech. Předsedou takové komise je pak osoba, která prokáže, že má pro svěřený úsek přenesené působnosti zvláštní odbornou způsobilost, pokud zákon nestanoví jinak.

V případech stanovených zvláštními zákony zřizuje totiž starosta zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy⁴⁵. Tyto zvláštní orgány obce vykonávají pouze přenesenou působnost a nejsou podřízené orgánům obce. Jde především o komisi k projednávání

---

⁴² § 118 odst. 2 a 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

⁴³ Schlesinger, P., Němcová, L., Lukl, M., Drahovzal, P. *Základní principy fungování obce a jejich orgánů*, s.21

⁴⁴ § 122 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

⁴⁵ § 106 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

přestupků podle zákona o přestupcích⁴⁶. V čele takové komise musí stát osoba, která, stejně jako v předchozím případě, prokázala zvláštní odbornou způsobilost. Dalším zvláštním orgánem obce je povodňová komise podle zákona o vodách⁴⁷ nebo komise sociálně právní ochrany dětí.

3.5.6 Způsob obecního uspořádání

Způsob obecního uspořádání označovaného jako komunální systém se v různých zemích liší. Typologie autorů P. E. Mouritzena a J. H. Svary se zaměřuje na země západní Evropy. Autoři se v rámci vnitřního uspořádání obcí zaměřují na pozici starosty. Podle ní rozlišují čtyři typy komunálního uspořádání. V prvním případě se jedná o systém silného starosty, kde přímo volený starosta ovládá většinu v zastupitelstvu a vykonává rovněž většinu exekutivních pravomocí. Druhým typem je systém vůdce výboru. Zde vystupuje jedna osoba – nemusí to být nutně starosta – jako jasný politický vůdce obce. O exekutivní pravomoci se dělí s kolektivním orgánem a může i nemusí mít kontrolu nad zastupitelstvem. Třetím uspořádání je systém kolektivního vedení, kde exekutivní pravomoci jsou v rukou kolektivního orgánu, jeho členy jsou volení členové zastupitelstva. Čtvrtá podoba vnitřního uspořádání obcí je systém manažerského výboru. Všechny exekutivní funkce jsou v tomto případě v rukou profesionální administrativy, starosta má jen reprezentativní pravomoci⁴⁸.

Autoři H. Heinelt a N. K. Hlepas rozřadili země střední a východní Evropy do výše zmíněných kategorií a zkombinovali je s další typologií, která hodnotí postavení místních samospráv vůči vyšším vládním úrovním. Z hlediska postavení starosty je obecní pořádek uplatňovaný od roku 1990 v ČR řazen mezi systémy kolektivního vedení⁴⁹. Exekutivním kolektivním orgánem voleným zastupiteli z vlastních řad je rada obce. Jedním z členů rady je rovněž starosta. Uspořádání v obcích, kde není volena rada má však spíše faktickou podobu systémů silného starosty, případně systému vůdce výboru.

---

⁴⁶ § 53 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁴⁷ § 77 odst. 3 a § 78 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

⁴⁸ Mouritzen, P.E., Svary, J.H., *Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments*

⁴⁹ Heinelt, H., Hlepas, N. K., *Typologies of Local Government Systems*

3.5.7 Typologie vůdcovských stylů starostů

Kromě povahy činnosti samosprávy jako celku, tedy souhry všech jejích aktérů, je možno považovat za specifický rozvojový faktor také konkrétně povahu činnosti starosty obce. Starosta v malých obcích je zpravidla výrazně dominantním aktérem samosprávy. V malých obcích (při absenci rady obce) je starosta jediným aktérem exekutivní moci a plní rovněž významnou administrativní úlohu. Role starosty je oproti roli řadových zastupitelů velmi výrazná a je to především starosta, kdo rozhoduje o podobě fungování instituce místní samosprávy. Starostu malých obcí lze označit jako lokálního leadera. Podstatou leadershipu je schopnost dosáhnout stanovených cílů, a to pomocí přesvědčení ostatních o tom, aby tyto cíle vzali za své a podíleli se na jejich dosažení.

Leadership může být vykonáván různým způsobem. První dimenzí je postoj vůči výkonu moci. Ten je označován jako autoritářský nebo kooperativní. Autoritářští vůdci preferují hierarchické řízení a spoléhají se především na vlastní kompetence. Kooperativní vůdci jsou otevření vůči politické participaci a spoléhají se na podporu z komunity. Druhou dimenzí je predispozice k výkonu moci – strategická orientace versus reproduktivní orientace. Strategičtí vůdci usilují o dosažení změny, mají tendenci stanovovat dlouhodobé cíle a strategii k jejich dosažení. Reproductivní vůdci usilují spíše o udržení současného stavu. Typologii vůdcovských stylů starostů lze definovat na základě zmíněných dvou dimenzí. Starostové označovaní jako „vizionáři“ kombinují při výkonu své role úsilí o strategické jednání a důraz na plánované změny s otevřeným kooperativním postojem vyzývajícím k participaci. „Facilitátoři konsenzu“ jsou kooperativní, ale uvažují méně strategicky. Starostové označení termínem „city boss“ kombinují strategický výkon moci s důrazem na autoritářské řízení úřadu. „Protektori“ trvají na hierarchickém řízení, ovšem nevytvářejí rozvojové vize a strategie⁵⁰.

3.6 Rozpočet obce

Právní úpravu pro rozpočty obcí nalezneme v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočet je významný ekonomický nástroj místní politiky, který reflektuje potřeby obyvatelstva v rámci příslušného území. Sestavování a schvalování

---

⁵⁰ Bernard, J., Kostecký, T., Illner, M., Vobecká, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*, s.28-29

rozpočtu obce patří mezi rozhodování v samostatné působnosti obce. Sestavování rozpočtu a závěrečného účtu obce a hospodaření s prostředky obce se řídí zvláštním zákonem⁵¹. Při sestavování rozpočtu by měla být dodržována zásada účasti veřejnosti, podle které občan obce starší 18-ti let má právo vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce. Jednotlivé orgány obce mají určeny pravomoci ve vztahu k rozpočtu. Zastupitelstvo schvaluje rozpočet obce, rada obce hospodaří podle schváleného rozpočtu a provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem⁵². Úkoly, které vyplývají ze schváleného rozpočtu obce, plní obecní úřad. Kontrolním orgánem zastupitelstva je finanční výbor, který provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Činnosti, které provádí kontrolní výbor, se mohou týkat i finančního výboru, zejména pak jeho kontroly hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce.

Rozpočtový proces zahrnuje pravidla, procesy a postupy, podle kterých se řídí příprava, sestavování, projednávání, schvalování, plnění a kontrola plnění rozpočtů. Rozpočtové období je shodné s kalendářním rokem. Rozpočtový proces se všemi etapami zahrnuje delší časový úsek, zpravidla 1,5 až 2 roky⁵³. Rozpočet musí být sestavován na základě následujících zásad: každoročního sestavování a schvalování, reálnosti a pravdivosti, účelovosti, úplnosti a jednotnosti, dlouhodobé vyrovnanosti, publicity.

Při sestavování rozpočtu územního samosprávného celku se očekávané příjmy a výdaje veřejných rozpočtů člení dle rozpočtové skladby. Podle druhového třídění rozpočtové skladby se příjmy a výdaje člení na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, přijaté transfery, běžné výdaje, kapitálové výdaje, financování⁵⁴.

K daňovým příjmům patří svěřené daně (daň z nemovitosti, daň z příjmů právnických osob-kde poplatníkem je obec nebo kraj), sdílené daně (daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob), místní a správní poplatky. Svěřené a sdílené daně tvoří nejdůležitější část rozpočtu samospráv. Výše se přepočítává dle koeficientů a podle počtu obyvatel tzv. Rozpočtovým určením daní, což je přerozdělení veškerých daňových výnosů státu⁵⁵. Do nedaňových příjmů zahrnujeme příjmy z majetku a vlastního podnikání (prodej a pronájem majetku obce, příjmy z finančního investování),

---

⁵¹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁵² §102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

⁵³ Peková, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*, s.208

⁵⁴ Příloha k vyhlášce Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁵ blíže viz Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určením daní

uživatelské poplatky (příkladem je úhrada za mimoškolní aktivity dětí, rozvážku obědů seniorům, atd.), dále k nedaňovým příjmům řadíme příjmy sankční povahy v podobě pokut a ostatní nedaňové příjmy (např. účelový fond – fond rezerv, veřejné sbírky, atd.). Kapitálové příjmy jsou návratné zdroje, které obec získává většinou k financování investičních záměrů např. úvěrem, půjčkou. Přijaté transfery jsou další významný zdroj finančních prostředků. Lze ho získat nejen od všech úrovní veřejných rozpočtů, ale i od soukromých a nadačních subjektů z tuzemska i zahraničí na neinvestiční i investiční účely. Běžné výdaje obce jsou představovány prostředky k financování běžného provozu obce (případně i zřízené příspěvkové organizace), zatímco kapitálové výdaje jsou výdaje na financování investičních záměrů obce, ať jde o koupi, novou výstavbu či rekonstrukci. Financování je pak spojeno například se splátkami přijatých půjček a úvěrů.

Pokud nedojde ke schválení rozpočtu územního samosprávného celku před 1. lednem rozpočtového roku, potom se jeho rozpočtové hospodaření řídí v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria⁵⁶. Užití institutu rozpočtového provizora je v praxi velmi časté, neboť obce čekají na schválení státního rozpočtu, který vyjadřuje vztah k územním samosprávným celkům. Rozpočty se sestavují vyrovnaně. Ovšem během plnění rozpočtu v rozpočtovém období dochází často k přebytkovému nebo schodkovému saldu rozpočtu zejména z důvodu časového nesouladu mezi příjmy a výdaji. Krátkodobé deficity bývají bankami kryty krátkodobými úvěry, které jsou nazývány kontokorenty⁵⁷. Během plnění rozpočtu dochází ke změnám rozpočtu ve formě rozpočtových opatření. Bilance a porovnání schváleného rozpočtu obce se skutečným plněním je zahrnuta v závěrečném účtu, který rovněž schvaluje zastupitelstvo.

Dalším nástrojem finančního hospodaření obcí je rozpočtový výhled. Jedná se o pomocný nástroj územního samosprávného celku, který slouží pro dlouhodobé plánování rozvoje jeho hospodaření. Sestavuje se zpravidla na 2-5 let.

---

⁵⁶§ 13 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁷ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s.222

3.7 Strategie rozvoje obcí

3.7.1 Strategické řízení

Po roce 1989 bylo strategické řízení a plánování postaveno mimo pozornost řídicích pracovníků, ekonomů a politiků. Všichni jej vnímali jako přežitek z doby centrálního plánování. V současné době je však prosazováno, jelikož jde o systematický způsob, jak organizovat a řídit změny a tím vytvářet v organizacích, obcích, městech, regionech a následně i v celé společnosti široký konsensus na společné vizi pro lepší ekonomickou budoucnost. Jedná se o tvořivý proces, který určí kritické oblasti a nalezne shodu na důvěryhodných záměrech, cílech a strategiích, které, pokud budou naplněny, pomohou řešit situaci ve zjištěných kritických oblastech⁵⁸.

V České republice je hlavním cílem regionální politiky vyvážený sociálně ekonomický rozvoj země. V souladu s tímto záměrem je proto třeba rozvíjet strategické postupy nejen na úrovni státní správy, ale i na úrovni místní samosprávy. Pro reálné vypracování strategických postupů je třeba zohlednit všechny vlivy působící na život obce. Rozbory vývoje komunity v minulosti a vyhodnocení její současné situace umožní objektivní výhled rozvoje v budoucnosti. Správně vypracovaný dokument se tak stane závazným informačním a především řídicím dokumentem.

3.7.2 Program rozvoje obce

Hlavní význam programu rozvoje obce jako řídicího dokumentu spočívá v poskytování větší průhlednosti rozdělení finančních zdrojů a jejich využití pro rozvoj obce nejen v budoucnosti. Předpokládané využití finančních zdrojů umožní objektivně upravit i rozpočet běžného roku. Dalším aspektem programu rozvoje obce je, že dokáže shromáždit všechny základní informace o daném subjektu, které jsou obvykle uloženy na různých místech obecního úřadu.

Komplexní program rozvoje obce jako dokument dlouhodobé koordinace veřejných a soukromých aktivit demografického, ekonomického, sociálního, kulturního a ekologického charakteru na území obce by měl být zpracován podle této základní osnovy⁵⁹:

---

⁵⁸ Rektořík, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*, s.6

⁵⁹ Rektořík, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*, s.14

1. Základní údaje o obci (poloha, charakteristika, prostorové uspořádání, historie, složení zastupitelstva, rady, politická struktura orgánů obce)
2. Vnější vztahy obce (územní vazby, umístění v regionu)
3. Vnitřní situace obce (infrastruktura)
4. Demografická situace obce (věková struktura obyvatel)
5. Trh práce (míra nezaměstnanosti, pracovní příležitosti)
6. Bytové a nebytové objekty, pozemky, lesy (vlastnictví bytů a bytových domů a péče o ně)
7. Školství (předškolní, školní a středoškolské vzdělávání)
8. Zdravotnictví, sociální péče (dostupnost zdravotnických služeb, dostupnost sociálních služeb)
9. Kultura, památky (společenský život, péče o kulturní památky)
10. Sport, rekreace (sportovní zařízení a organizace)
11. Obchody, služby (dostupnost maloobchodních a komerčních služeb)
12. Možnost podnikatelských aktivit (drobné podnikání, firmy)
13. Životní prostředí (likvidace komunálního odpadu, péče o životní prostředí)
14. Doprava (stav komunikací, dopravní obslužnost, napojení na dopravní síť)
15. Ekonomika obce (vývoj hospodaření v minulosti, rozpočet aktuální, zadluženost)
16. Rozvoj obce (věcné záměry včetně finančního ocenění, SWOT analýza)
17. Střednědobý, dlouhodobý ekonomicko-finanční výhled (vypracování výhledu hospodaření a financování obce na období nejméně 3 roků na bázi rozpočtu).

Program rozvoje obce by měl sloužit především jako podklad pro:

- zpracování konkrétních investičních záměrů realizovaných v obci,
- sestavování obecního rozpočtu,

- práce na novelizaci územního plánu obce nebo případné vypracování územního plánu obce,
- posuzování regionálních plánů a programů z pohledu obce,
- sestavení strategie rozvoje mikroregionů⁶⁰.

Program rozvoje musí být sledován, vyhodnocován a aktualizován nejméně jednou za rok. S tím souvisí jeho dopracování o období dalšího roku. Důvodem postupu je zajištění plynulosti rozvoje obce pokud, zejména při volbách, dojde k obměně zastupitelstva.

3.8 Strategie Regionálního rozvoje ČR 2014-2020

V souvislosti s plánováním strategického rozvoje obce je třeba zmínit základní koncepční dokument v oblasti regionálního rozvoje České republiky – Strategie regionálního rozvoje 2014-2020. Dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. SRR je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. SRR propojuje odvětvová hlediska (témata a priority) s územními aspekty.

3.8.1 Sídelní struktura ČR podle Strategie regionální rozvoje 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje rozlišuje sídelní strukturu v ČR na město a venkov.

Město

Mezi městy v České republice existují výrazné rozdíly, ať již jde o jejich velikost, či strukturu obyvatelstva. V množině všech měst ČR představuje Praha počtem obyvatel a vlivem na rozvoj zázemí města specifické postavení. Spolu s dalšími 2 městy Brnem a Ostravou (nad 300 000 obyv.) a Plzní (150 000 obyv.) tvoří podle typologie území se svým zázemím metropolitní oblasti. K nim se přes polycentrický charakter sídelní struktury, počtem obyvatel velikostně blíží ústecko-chomutovská a hradecko – pardubická sídelní aglomerace. Dvě města přesahující hranici 100 tis. obyvatel (Olomouc a Liberec), 16 měst

---

⁶⁰ Rektorič,J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*, s.17

tvoří skupinu s 50-99 tis. obyvateli (ostatní krajská města představující sídelní aglomerace) a 110 měst patří do skupiny s 10-49 tis. obyvateli (část z nich patří do skupiny regionálních center se svým zázemím). Tři čtvrtiny měst tvoří malá a menší města do 10 tis. obyvatel, ale žije v nich necelá čtvrtina městského obyvatelstva. Celkem 192 měst má venkovský charakter, z čehož vyplývá, že přesnou hranici mezi městským a venkovským prostorem nelze jednoznačně vymezit⁶¹.

Venkov

Vymezení venkova je ztíženo specifickým charakterem našeho osídlení, odlišností struktury v Čechách na Moravě. V českých podmínkách je venkov zpravidla vymezován jako soubor venkovských obcí, kdy statistickou hranicí pro jejich vymezení je 3 000 obyvatel (v minulé SRR ČR byla používána hranice 2000 obyvatel). Existují však i typické venkovské obce, které mají obyvatel více a kritériu venkova tak neodpovídají. Naopak existuje mnoho měst, která jsou pod touto hranicí počtu obyvatel. Jiný pohled na vymezení venkova nabízí metodika OECD⁶², kterou používá i Evropská unie, kdy základním diferenciativním kritériem je hustota obyvatel podle jednotek NUTS III, tedy krajů. Venkovský prostor je tedy vhodné propojit s novou typologií území ČR podle polohy venkovských obcí. Lze tak vymezit přibližně tři typy venkovských oblastí, ve kterých se prosazují odlišné trendy vyplývající z jejich polohy vůči sídelním centřům.

Prvním typem jsou venkovské oblasti v zázemí velkých měst (příměstský venkov) – ty jsou ovlivněny převážně suburbanizací a zaznamenávají výrazný nárůst své populace, což ovlivňuje jejich rozvojové a zvláště investiční priority (v nové typologii součástí rozvojových území). Obyvatelstvo těchto oblastí pracuje především ve výrobě a službách v rámci dojížděky do spádových měst, ale zároveň je většina půdy využívána pro zemědělství. Tlak urbanizace klade nároky na nové uspořádání území a ochranu přírodního prostředí. Druhý typ je představován průměrně rozvinutými venkovskými oblastmi ve větší vzdálenosti od velkých sídelních center (mezilehlý venkov), ale s dobrým dopravním spojením, ve kterých se nachází rekreační potenciál pro zázemí městských oblastí (v nové typologii součástí stabilizovaných území). Tyto venkovské oblasti s relativně dobrým

---

⁶¹ www.mmr.cz [2013-07-12] dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>

⁶² Organisation for Economic Co-operation and Development – v překladu Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj

dopravním spojením a dostupnou infrastrukturou stále procházejí procesem hospodářské diversifikace. Je potřeba zachovat jejich zemědělský potenciál, zvýšit tempo hospodářské diversifikace a posílit jejich vztahy se středními a malými městy. Třetím typem jsou periferní venkovské oblasti (odlehlý venkov), řídko obydlené, izolované od spádových měst a hlavních dopravních sítí (v nové typologii součástí periferních území). Největší problémy periferních regionů způsobuje nedostatečné dopravní napojení na regionální centra, což vyvolává potíže při dojíždění za prací. Odlehlost se podílí na udržování vyšší než průměrné nezaměstnanosti, nízké úrovni příjmů obyvatel, základních služeb a celkovém útlumu ekonomických aktivit v území, který není plně kompenzován příjmy z cestovního ruchu a zemědělství. Periferní regiony trpí nezájmem investorů, kteří do nich neumísťují nové výroby⁶³.

3.9 Program rozvoje venkova na období 2014-2020

Dalším důležitým dokumentem na úrovni státu je Program rozvoje venkova na období 2014-2020. Tento dokument připravilo Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s partnery a jeho účelem je stanovit strategii, priority a opatření pro účinné a efektivní využívání prostředků Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v České republice. Realizace Programu rozvoje venkova přispěje k naplňování cílů Společné zemědělské politiky a Strategie Evropa 2020⁶⁴, účelného a účinného hospodaření s přírodními zdroji a opatření vůči změnám klimatu. Jsou zde uvedeny jednotlivé priority v návaznosti cíle Společné zemědělské politiky, které se soustředí na udržitelný rozvoj v sektoru zemědělství, potravinářství a lesnictví, jakož i na rozvoj venkova jako takového. Zahrnují průřezově oblast přenosu znalostí a inovací, účelného a účinného hospodaření s přírodními zdroji a opatření vůči změnám klimatu⁶⁵.

---

⁶³ www.mmr.cz [2013-07-12] dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>

⁶⁴ Hlavní hospodářská reformní agenda Evropské unie s výhledem do roku 2020

⁶⁵ www.szif.cz [cit.2015-05-26] dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

3.10 Regiony regionální politiky Evropské unie

Evropská unie používá pro účely regionální politiky systém regionálního členění NUTS⁶⁶. Každý členský stát je rozdělen do tří úrovní těchto statistických jednotek (dle počtu obyvatel). Česká republika se člení na NUTS 1, které představuje celé území ČR. Úroveň NUTS 2 je zastoupena regiony soudržnosti. V České republice máme celkem 8 regionů soudržnosti (Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Střední Morava, Moravskoslezsko a Hlavní město Praha). Třetí úrovní NUTS 3 jsou vyšší územní samosprávné celky v podobě krajů. Je jich celkem 14. Kromě těchto tří úrovní NUTS ještě existují dvě nižší úrovně územně správního statistického členění, které však již nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o tzv. místní administrativní jednotky LAU⁶⁷. LAU 1 představuje úroveň okresů, LAU 2 je úroveň obcí.

3.11 Volby

3.11.1 Funkce voleb

Pravidelně pořádané svobodné volby bezesporu patří k základním pilířům zastupitelské demokracie. Občané si mohou vybírat mezi politickými alternativami, představovanými jednotlivými stranami a kandidáty. Tím umožňují ustavit legitimní politické a správní orgány. Hlavním úkolem voleb je zjistit aktuální rozložení politických sil v daném politickém prostoru a zajistit jim odpovídající reprezentaci. Na základě volebních výsledků jsou pak rozdělovány mandáty, je vytvořena většina a exekutiva a je zformována opozice.

Volby zjišťují i aktuální priority společnosti. Volby plní kontrolní funkci (občané mají možnost kontrolovat zastupitelské i exekutivní orgány a v případě nespokojenosti je mohou vyměnit) dále legitimizační funkci (aktem voleb získává legitimitu nejen zvolený orgán, ale i další orgány, jež svou podobu a legitimitu odvozují od zastupitelského orgánu přímo voleného voliči) a v poslední řadě i funkci integrační (při volbách dochází k integraci různých, odlišných zájmů, priorit, cílů, čímž dochází k integraci celé společnosti).

---

⁶⁶ La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques -v překladu Územní statistická jednotka

⁶⁷ Local administrative unit - v překladu Místní správní jednotka

Podmínkou funkčnosti voleb je zajištěno politické plurality a svobody volby⁶⁸.

3.11.2 Volby do zastupitelstev obcí

Volby do zastupitelstev obcí v České republice upravuje zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí. Funkční období zastupitelstev obcí je čtyřleté a volby se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení⁶⁹. Aktivní i pasivní volební právo, tj. právo volit a být volen, je upraveno v souladu se zákonem⁷⁰, který definuje občana obce a jeho práva. Právo volit do zastupitelstva obce má občan obce, který je v obci přihlášen k trvalému pobytu a dosáhl věku 18 let.

3.11.3 Vznik a zánik mandátu

Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením, za které je považováno ukončení hlasování. Mandát zastupitele může zaniknout odmítnutím slibu člena zastupitele obce nebo složením slibu s výhradou, dále rezignací, která je v současnosti chápána jako den, kdy starosta obdrží písemnou rezignaci člena zastupitelstva obce na jeho mandát (rezignaci nelze vzít zpět). Dalším způsobem zániku mandátu je úmrtí člena zastupitelstva obce. První den voleb do zastupitelstva a den sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci je brán jako den zániku mandátu člena zastupitelstva.

Mandát zastupitel ztrácí, pokud přestane být volitelný, pokud mu soud vyslovil ztrátu mandátu z důvodu dopuštění se úmyslného trestného činu a také z důvodu neslučitelnosti funkcí⁷¹.

3.11.4 Volební obvod

Obec tvoří jeden volební obvod. Zastupitelstvo obce může nejpozději 85 dnů přede dnem konání voleb vytvořit více volebních obvodů a to následovně:

- v obcích s počtem obyvatel do 10 000 tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 5 členů zastupitelstva obce,

---

⁶⁸ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. s.51

⁶⁹ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. s.59

⁷⁰ § 16-17 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

⁷¹ Balík, S. *Komunální politika*, s.87

- v obcích s počtem obyvatel od 10 001 do 50 000 obyvatel tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 7 členů zastupitelstva obce,
- v obcích s počtem obyvatel nad 50 000 tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 9 členů zastupitelstva obce.

V hlavním městě Praze a v územně členěných statutárních městech může být městská část nebo městský obvod součástí pouze jednoho volebního obvodu⁷².

3.11.5 Forma kandidatury – volební strany, nezávislí kandidáti

U komunálních voleb se setkáváme s otevřenými kandidátními listinami jednotlivých volebních stran⁷³, tzn., že volič má možnost hlasovat pro konkrétní kandidátní listinu, jednotlivé kandidáty nebo kombinovat hlasování pro kandidáty z různých kandidátních listin. Touto formou je omezen vliv stranických lídrů, je podpořena vnitrostranická konkurence a vzniká tím užší vztah mezi voliči a kandidáty posilující transparentnost a demokratickou participaci.

Kandidátní listiny mohou podávat registrované politické strany a politická hnutí, jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran či politických hnutí a nezávislých kandidátů. Důležité je, že politická strana a politické hnutí může být součástí pouze jedné volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce. Podává-li politická strana a politické hnutí kandidátní listinu samostatně, nemůže již být pro volby do téhož zastupitelstva obce součástí jiné volební strany. Kandidát může kandidovat pouze na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce, a jsou-li vytvořeny obvody, pak pouze v jednom volebním obvodu⁷⁴.

Politické strany a hnutí jako registrované politické subjekty a nepotřebují ke vstupu do obecních voleb žádnou kvalifikaci. Nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů musí ke kandidátní listině připojit petici podepsanou voliči podporujícími jejich kandidaturu. Potřebné počty podpisů voličů jsou znázorněny v tabulce.

⁷² § 27 zákona 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

⁷³ Termín volební strana se používá od roku 1990

⁷⁴ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. s.61

Tabulka č.2 Počty podpisů na peticích

Obec, městská část, městský obvod, popřípadě volební obvod	Potřebné počty podpisů voličů zapsaných v seznamech pro nezávislé kandidáty	Potřebné počty podpisů voličů zapsaných v seznamech pro sdružení nezávislých kandidátů
do 500 obyvatel	5 %	7 %
nad 500 do 3000 obyvatel	4 %, nejméně 25	7 %
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	3 %, nejméně 120	7 %
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	2 %, nejméně 600	7 %
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	1 %, nejméně 1 000	7 %
nad 150 000 obyvatel	0,5 %, nejméně 1500	7 %

Zdroj: zákon č. 491/20001 Sb., o volbách, zpracování vlastní

Obecně platí, že volební strana může na kandidátní listině uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce. Jsou-li pro volby do zastupitelstva obce vytvořeny volební obvody, může volební strana na kandidátní listině pro každý volební obvod uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik členů tohoto zastupitelstva má být v daném volebním obvodu voleno. V nejmenších obcích však může volební strana uvést vyšší počet kandidátů až o jednu třetinu oproti počtu volených členů do zastupitelstva. Kandidátní strany určují pořadí kandidátů na hlasovacím lístku, ovšem pořadí volebních stran stanoví registrační úřad losem. Na hlasovacím lístku musí být uvedeny pravdivé údaje o každém kandidátovi. Jedná se o jeho jméno, příjmení, věk, povolání, místo trvalého pobytu a název politické strany nebo politického hnutí, jejímž je kandidát členem. Popřípadě údaj o tom, zda je bez politické příslušnosti. Pokud je volební stranou sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, uvede se navíc i označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo nebo označení, že jde o nezávislého kandidáta. V případě koalice politických stran a politických hnutí, musí být navíc označena politická strana nebo politické hnutí, které kandidáta navrhlo. Jednotliví kandidáti jsou označováni pořadových číslem označeným arabskou číslicí před jménem⁷⁵.

⁷⁵ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. s. 61

3.11.6 Struktura hlasu

Volič disponuje vícenásobným hlasem. Může volit tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva má být v obci zvoleno, a to napříč všemi volebními stranami. Okrsková volební komise pro posouzení hlasovacího lístku započte platný hlas pro kandidáta, pokud jsou tito jednotliví kandidáti kterékoliv volební strany označeni. Je-li označena pouze volební strana, obdrží hlas každý kandidát této volební strany, nejvýše však do počtu volených zastupitelů. Pokud je označena volební strana a zároveň jednotliví kandidáti ostatních volebních stran, obdrží nejdříve hlas každý jednotlivě označený kandidát ostatních volebních stran a poté v pořadí dle hlasovacího lístku tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu volených členů zastupitelstva a počtu jednotlivě označených kandidátů⁷⁶.

3.11.7 Volební klauzule

Volební (nebo také uzavírací) klauzule je hranice stanovující minimální podíl voličských hlasů, který je nutný k získání nároku na zastoupení do voleného zastupitelstva, resp. do skrutinia, v němž se rozdělují mandáty. Jednotlivé volební strany musí získat určité množství hlasů, aby se mohli podílet na rozdělování mandátů. Volební klauzule má v našem volebním systému redukční funkci, aby nedocházelo k přílišné fragmentaci zvoleného zastupitelstva⁷⁷. Český statistický úřad ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování předaných podle zákona⁷⁸ okrskovými volebními komisemi zjistí, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každého kandidáta na kandidátní listině a kolik pro každou kandidátní listinu. Dále zjistí celkový počet platných hlasů pro všechny kandidátní listiny, a která z kandidátních listin získala méně než 5 % z celkového počtu platných hlasů poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejich kandidátů, nejvýše však voleným počtem členů zastupitelstva; k takovýmto kandidátním listinám a hlasům pro ně odevzdaným se při dalším zjišťování výsledků voleb a přidělování mandátů již nepřihlíží. Zjistí-li Český statistický úřad, že do dalšího zjišťování výsledků voleb nepostupují alespoň 2 kandidátní listiny, snižuje se hranice 5 % postupně vždy o 1 % až do splnění uvedené podmínky. Dále zjistí, zda bude takto obsazena alespoň nadpoloviční

---

⁷⁶ § 34 zákona 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

⁷⁷ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s.57

⁷⁸ § 43 zákona 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

většina mandátů, popřípadě celkový počet přidělených mandátů bude v rámci celé obce větší než 5. Nebude-li uvedená podmínka splněna, snižuje dále procentní hranici postupně vždy o další procento až do splnění i této druhé podmínky. Byla-li pro volby do příslušného zastupitelstva podána 1 kandidátní listina, k hranici 5 % se nepřihlíží⁷⁹.

3.11.8 Volební formule

Český statistický úřad používá při volbách do zastupitelstev obcí d'Hondtovu volební formuli. Celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, se dělí postupně čísly 1,2,3, a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině. Tyto podíly jsou řazeny podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny. Za každý podíl obsažený v této početní řadě získá kandidátní listina jeden mandát. Český statistický úřad na základě zjištěného počtu mandátů jednotlivých kandidujících stran musí přidělit mandáty jednotlivým kandidátům. Vydělí celkový počet hlasů odevzdaných pro volební stranu počtem kandidátů této volební strany. Má-li některý z kandidátů nejméně o 10% více hlasů, než je takto stanovený průměr vyjádřený celým číslem bez zaokrouhlení, postupuje v kandidátní listině na první místo.

3.11.9 Politická participace občanů

Účast občanů na volbách bývá pokládána za jedno z hlavních kritérií funkčnosti demokratického systému. Systém zastupitelské demokracie se potýká s proměnlivou volební účastí v závislosti času, prostoru a typu voleb. Občané mnohdy nemají zájem o převzetí odpovědnosti v rámci politického procesu. Nepřímá úměra ve vztahu volební účast – velikost obce platí v České republice pouze pro komunální volby. Obecně bývají vyčleňovány následující faktory ovlivňující míru volební účasti: právní podmínky (administrativní povinnosti občanů nutné k vyřízení a získání možnosti volí) a dále typ volebního systému (většinové volební systémy účast spíše snižují, proporční spíše zvyšují). Podstatný je i politický systém. Mezi další faktory bývá řazena četnost voleb, geografické a klimatické podmínky, sociálně demografické faktory atd.⁸⁰

---

⁷⁹ § 45 zákona 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

⁸⁰ Balík, S. *Komunální politika*, s.165-166

Znázornění vývoje volební účasti do obecních zastupitelstev prezentuje níže uvedená tabulka. Nejvyšší volební účast ve volbách do obecních zastupitelstev byla na začátku analyzovaného období v roce 1990, kdy se voleb zúčastnilo více než 73,24 procent oprávněných voličů. V dalších řádných volbách v roce 1994 poklesla volební účast o 11 procentních bodů na necelých 62,26 %. V roce 1998 volební účast dále klesala až 46,74%. Tato hodnota s menšími výkyvy setrvala až do roku 2014.

Tabulka č.3 Volební účast v ČR ve volbách do zastupitelstev obcí v letech 1990-2014

Rok	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Volební účast	73,24 %	62,26 %	46,74 %	45,53 %	46,32 %	48,48 %	44,41 %

Zdroj: Český statistický úřad, zpracování vlastní

3.12 Komunální koalice

Komunální koalice vznikají, pokud politická síla nedisponuje nadpoloviční většinou mandátů, jež je nutná k vládnutí. Poté je třeba uzavřít spojení – koalici – minimálně dvou stran. O podobě sestavení orgánů obce, o budoucnosti obce se zpravidla rozhoduje mezi vyhlášením výsledků voleb a ustavujícím jednáním zastupitelstva. Časový prostor je zde patnáct dnů⁸¹. Během tohoto období dochází k vyjednávání mezi politickými stranami, které získaly mandáty do zastupitelstev obcí.

Teorie koalic se zabývá koalicemi politických subjektů sloužícími k prosazení určitého politického programu či pro obsazení pozic svými kandidáty. Ta vychází z teorie her založené na rozboru pohnutek, které vedou politické subjekty – „hráče“ ke spolupráci⁸². Jsou vytvářeny dvě třídy koalic, a to tzv. minimálně vítězné koalice a nadměrné koalice.

3.12.1 Minimálně vítězná koalice

Minimálně vítězné koalice rozlišují v závislosti ideové blízkosti členů dva typy koalic. Minimálně vítězně ideově propojená koalice má právě tolik mandátů, kolik je zapotřebí k většině a její členové k sobě mají ideově blízko. Minimálně vítězně ideově nepropojená

⁸¹ Balík, S. *Komunální politika*, s.187

⁸² Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s.145

koalice disponuje nejmenším možným počtem mandátů postačujícím k většině a není ideově propojená.

3.12.2 Nadměrná koalice

K nadměrným koalicím řadíme 4 typy koalic. V první případě hovoříme o nadměrně ideově propojené koalici, kde v těchto koalicích je přítomen alespoň jeden nadbytečný člen, bez něhož by koalice stále disponovala většinou hlasů a koalice je tvořena ideově příbuznými participujícími subjekty. Ve druhém případě se jedná o nadměrně ideovou nepropojenou koalici, kde se opět vyskytuje jeden nadbytečný člen, ale politické subjekty jsou ideově vzdálené. Široká koalice představuje spojení všech stran kromě jediné, která nejčastěji nebývá zahrnuta do koalice z ideologických či jiných důvodů. Posledním typem nadměrné koalice je všestranná (všeobecní). Ty vznikají, pokud se na exekutivě podílejí všechny relevantní politické síly⁸³.

3.12.3 Velké koalice, jednobarevné koalice

Velké koalice lze přiřadit k oběma výše uvedeným třídám. V tomto případě spolupracují v exekutivě dva dominantní, ideově protikladní aktéři. V opozici velké koalice zůstávají alespoň dva relevantní protivníci, kteří jsou ideově nesourodí⁸⁴.

Vedle těchto koalic může nastat varianta jednobarevné, tzv. menšinové exekutiva. Ta vzniká, pokud politická síla disponuje nadpoloviční většinou mandátů. Exekutiva je obsazena výhradně svými členy a nepustí do něj představitele žádného jiného uskupení.

3.13 Typy politických systémů a formy jejich koalic

V komunální politice mohou hrát velmi významnou roli personální vztahy jednotlivých aktérů v souvislosti s velikostí obce, s čímž je spojena velikost jednotlivých zastupitelstev. P. Jüptner rozdělil komunální politické systémy do čtyř kvalitativně odlišných typů, které se odlišují zejména svoji velikostí⁸⁵.

---

⁸³ Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s.149

⁸⁴ Balík, S. *Komunální politika*, s.190

⁸⁵ Jüptner, P. *Komunální koalice a politické modely*, s.82

3.13.1 Nejmenší obce (NO)

Horní hranice je zde stanovena kolem 1 700 obyvatel. V obcích kandidují většinou nezávislí kandidáti s přítomností maximálně dvou politických stran. Tyto strany mají zanedbatelný počet členů, fungují spíše na bázi spolkové než politické. Většina kandidátů politických stran jsou nezávislí kandidáti a v zásadě je jedno, za koho člověk kandiduje. Fungování zastupitelstva probíhá na principu „velké rodiny“ označované jako „superkoalice“⁸⁶. Náznak koalic se tak vyskytuje pouze před volbami, ve skryté podobě je zpravidla založen na osobních vztazích. Nesoutěživý charakter celého systému podtrhuje fakt, že u všech kandidujících stran dochází ke vzájemné podpoře.

3.13.2 Obce menší střední velikosti (MSO)

Interval malé střední obce je stanoven 1701-9000 obyvatel. V těchto obcích se láme poměr sil mezi nezávislymi kandidáty a politickými stranami. Zvolení kandidáti politických stran jsou převážně bez politické příslušnosti. Politický systém těchto obcí má dvě podoby systému, a to jak nesoutěživý, tak soutěživý. Voliči volí kandidátní listiny podle osobností na kandidátkách. Při snaze o získání silných pozic si někteří představitelé stran zakládají „spřátelené kandidátky“, čímž získají více volebních hlasů. Tyto kandidátky vytváří s mateřskou stranou koalice. Vzhledem k významné roli osobních vztahů se do tvorby koalic významně nepromítají ideologické faktory, což vede ke konstrukci koalic podle principu „každý s každým“. Koalice získávají podobu uzavřené a neformální velké koalice, ve které jednotliví aktéři proti sobě neútočí. Předvolební koalice se vyskytují minimálně. Exekutivní koalice vznikají na povolebním vyjednávání. Koaličním aktérem jsou tzv. „jádra“, která jsou tvořena aktivisty kandidujícími za jednotlivé strany, hnutí a sdružení. Některá jádra staví v zájmu maximalizace volebního zisku větší množství kandidátních listin⁸⁷.

3.13.3 Obce větší střední velikosti (VSO)

Rozmezí počtu obyvatel obcí větší střední velikosti je stanoveno na 9001-45000. Převažují zde politické strany a hnutí, které jsou doplněny o nezávislá sdružení v podobě regionálně-komunální politické strany. Kandidáti politických stran a hnutí jsou registrovaní členové a

---

⁸⁶ Tento termín označuje koalici, ve které jsou zastoupeny všechny strany

⁸⁷ Jůptner, P. *Komunální koalice a politické modely*, s.91

pravidelně se schází. Polosoutěživý systém je nejčastějším funkčním modelem pro VSO. Ten je typický obsazováním exekutivních postů s ohledem na výsledky voleb a sníženou mírou soutěživosti v mezivolebním období. Vyskytuje se zde i soutěživý systém založený na principu vlády a opozice. Předvolební koalice se vyskytují v VSO výjimečně. Exekutivní koalice jsou tvořeny po volbách. Nejčastěji se zde vyskytují velké koalice. Politické strany jsou hlavními koaličními aktéry a pojem „jádra“ ztrácí na významu. Silné vazby mezi elitami politických stran zakládají dlouhodobou spolupráci, resp. politické aliance.

3.13.4 Největší obce (NM)

Do této kategorie řadíme obce s více než 45 000 obyvateli. Politickým systémům největších obcí již zcela dominují politické strany, které fungují soutěživě na principu „vlády a opozice“. Politické strany se pravidelně scházejí na svých schůzích. Obsazení nejvyšších postů na radnicích a magistrátech je otázkou politické prestiže. Úspěšní pak míří do parlamentní politiky. V největších obcích jsou předvolební i povolební samozřejmostí a vznikají nejčastěji minimální koalice⁸⁸.

---

⁸⁸ Jůptner, P. *Komunální koalice a politické modely*, s.97

4 Vlastní práce

Případová studie obce byla prováděna v Bělé pod Pradědem. Autorka je od roku 2006 občankou této obce a třetím rokem se podílí na komunální politice jako aktivní členka rozvojové komise obce a řešitelka Plánu rozvoje obce Bělá pod Pradědem pro roky 2016-2026.

4.1 Charakteristika obce

Obec Bělá pod Pradědem leží v Olomouckém kraji v okrese Jeseník. Podle Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 region Jesenícka z hlediska hospodářské výkonnosti regionu, socioekonomického vývoje, geografické polohy a dynamiky rozvoje vykazuje znaky periferního území. Celý region lze označit jako hospodářsky problémový. Jedná se o geograficky odlehlou, příhraniční (bývalé Sudety) a zároveň horskou oblast, která vykazuje typické znaky zařazení do venkovské oblasti. Příkladem je většinová vyjížďka místních obyvatel za prací a do škol mimo území, pozvolné vylidňování, podprůměrná hustota zalidnění⁸⁹ a vyšší nezaměstnanost⁹⁰.

Od 1. 7. 1960 do 1. 1. 1996 byla obec Bělá pod Pradědem součástí okresu Šumperk společně s celým okresem Jeseník. Dne 24. 5. 1995 Parlament ČR rozhodl o znovuzřízení okresu Jeseník⁹¹. Celé území okresu Jeseník bylo začleněno do nově vytvořeného Olomouckého kraje, který spolu se Zlínským krajem tvoří jednotku NUTS II – Střední Morava.

Obec vznikla 14. 6. 1964 sloučením dvou dosud samostatných obcí Adolfovic a Domašova včetně jeho dvou osad Bělá a Filipovice. Nové jméno bylo převzato od říčky Bělá s přívlastkem „pod Pradědem“. Obec se rozprostírá v délce 14 km údolím řeky Bělé až po Videlské sedlo a na jihozápad po Červenohorské sedlo. Na severu Bělá pod Pradědem sousedí s městem Jeseník, vzdálenost od krajského města Olomouce činí 100 km. Obcí prochází silnice 1. třídy směřující na severu ke státní hranici s Polskem (18 km) a směrem na jih k městu Šumperk (40 km). Celé území obce náleží do Chráněné krajinné oblasti Jeseníky a spadá do povodí řeky Bělé.

---

⁸⁹ Okres Jeseník vykazuje průměrnou hustotu zalidnění 58 obyv./km², Olomoucký kraj 124 obyv./km²

⁹⁰ Vymezení dle *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020*

⁹¹ Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků

Obrázek č.1 Obecní znak⁹²

Zdroj: www.bela.cz

Katastrální výměra obce je 9222 ha, čímž se řadí mezi největší obce regionu. Co se týká rozlohy, patří jí 26. příčka v rámci celé České republiky. Lesní pozemky zabírají více než $\frac{3}{4}$ katastrální rozlohy obce.

Obrázek č.2 Mapa

Zdroj: www.bela.cz

⁹² Zlatý strom je znakem Domašova z historické pečeti a symbolizuje listnaté stromy, které byly obživou tohoto údolí. Tři návrší symbolizují 3 části Domašova: Domašov, horní Domašov a Filipovice. Váhy jsou historickým symbolem Adolfovic. Barva červená symbolizuje historickou sounáležitost ke Vratislavskému biskupství a černá barva vyjadřuje historickou zemi Slezsko.

4.2 Historický a správní vývoj obce

Vysvětlení názvu Domašov (nesprávně Domášov) poskytuje německé Thomasdorf, tedy Tomášova ves. Od začátku 19. století byl rozlišován Dolní a Horní Domašov. K obci patřily od konce 18. století osady Filipovice (Phillipsdorf) a Valdenburk (Waldenburg), které byly pojmenovány podle vratislavských biskupů. Valdenburk byl v roce 1949 přejmenován na Bělou a v roce 1964 byla dokonce jako Bělá pod Pradědem spojená obec, která vedle Domašova a jeho osad zahrnovala i Adolfovice. Domašov měl na obecní pečeti zobrazené trojvrší s větším listnatým stromem a s menšími jehličnany po stranách.

Přes poměrně výhodnou polohu při hlavní silniční trase z Moravy do slezského Jeseníku a dále ke státním hranicím se počet obyvatel neobvykle velkého Domašova od poloviny 19. století pomalu snižoval, a to z přibližně 4347 na 3707 osob v roce 1910. Do roku 1918 šlo výhradně o německou vesnici s nepatrnou českou menšinou. Vzhledem k odsunu německých rodin po roce 1945 došlo k podstatnému poklesu obyvatel. V roce 1950 zde žilo 2096 obyvatel. Tento stav se v následujících desetiletích nezlepšil a při sčítání v roce 2001 bylo zjištěno v celé obci Bělá pod Pradědem 1785 osob.

Ves byla založena před rokem 1284 a jejím lokátorem byl zřejmě Tomáš (Thomas). Jméno vsi jako pusté lokality se objevuje znovu v pramenech až počátkem 15. století. K novému osídlení Domašova došlo až někdy v polovině následujícího století. Kolonizace proti proudu Bělé pokračovala i v dalších desetiletích, zejména koncem 18. století. V roce 1730 byla v Dolním Domašově zřízena fara s novým kostelem sv. Tomáše Apoštola společně se školou. Pro Horní Domašov s Filipovicemi a Valdenburkem byla zřízena další škola (1793) a zároveň zde byl postaven kostel sv. Jana Křtitele. Třetí škola vznikla ve Valdenburku kolem roku 1808, která již po roce 1945 nebyla obnovena. Nakonec v roce 1967 byla zrušena škola i v Horním Domašově a veškerá výuka byla soustředěna v Dolním Domašově, jejíž budova stála již od roku 1883 na katastru Adolfovic⁹³. V roce 1990 bylo v Domašově několik ubytovacích zařízení, restaurace, hostinec, tři obchody a pošta.

Politický vývoj v obci byl úplně stejný jako v jiných lokalitách na Frývaldovsku (dnešním Jeseníku). Nejdříve zde měli za první Československé republiky nejvíce přívrženců němečtí křesťanští sociálové, potom henleinovci. Za druhé světové války byly v místě

---

⁹³ Pamětní kniha Adolfovice 1945-1956

zajatecké tábory, které dodnes připomínají hřbitovy sovětských zajatců v údolí Bystrého a Zaječího potoka.

Po druhé světové válce se Domašov stále výrazněji přeměňoval v rekreační a turistickou oblast, což platilo zejména pro osady Filipovice a Bělou. V roce 1980 bylo v Bělé pod Pradědem již celkem 89 rekreačních objektů, z toho 62 soukromých chalup a 27 podnikových zařízení, odborářských zotavoven a dětských táborů.

K historickým památkám patří již zmíněné katolické barokní kostely.

Z přírodních zajímavostí je třeba jmenovat např. Vysoký vodopád pod Malým Dědem, přírodní rezervaci Borek.

Domašov vzhledem ke své poloze trpěl často různými přírodními katastrofami, zejména bouřemi a povodněmi, z nichž největší přišly v roce 1903, 1921 a 1997. Po třicetileté válce postihly tuto ves čarodějnické procesy.

Co se týče hospodářství, místní obyvatelé nejvíce živil les, značně se rozvinulo přadláctví, pouze nepatrná část obyvatel se zabývala zemědělstvím. V roce 1836 byly v Domašově a ve Valdenbuku dvě pily, dvě potašovny, huť na výrobu drátu, dále kovárna na výrobu kos a bělidlo.

Po roce 1848 připadl nový Domašov k soudnímu i politickému okresu Frývaldov a vzhledem k poloze i horským lesům v okolí se stal poměrně významným střediskem dřevařského průmyslu. Ve srovnání s dřevařstvím mnoho zdejších malých závodů a živností zaniklo. Udržel se jen dočasně pilařský průmysl a výroba pil, než došlo ke koncentraci do větších závodů.

JZD zde bylo založeno až v roce 1955, ale již v roce 1962 se spojilo s JZD v Adolfovicích a s ním v roce 1974 vstoupilo do zemědělského družstva v Jeseníku. V Domašově byl zaveden chov ovcí⁹⁴.

4.3 Demografická situace

V současnosti (2017) žije v Bělé pod Pradědem 1810 obyvatel, z toho 909 mužů a 901 žen. Průměrný věk v obci činí 42 let, což odpovídá celorepublikovému průměru.

---

⁹⁴ Piskovský, P. *700 let Bělé pod Pradědem*

Tabulka č.4 Stav obyvatelstva v Bělé pod Pradědem v letech 2013-2017

		2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel celkem		1 819	1 841	1 830	1 810	1 810
v tom podle pohlaví	muži	922	924	914	911	909
	ženy	897	917	916	899	901
v tom ve věku (let)	0-14	261	269	267	259	259
	15-64	1 301	1 299	1 283	1 264	1 256
	65 a více	257	273	280	287	295
Průměrný věk		40,7	41,1	41,2	41,7	42,0

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka č.5 Počet obyvatel v obcích Česká Ves a Lipová-lázně v letech 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Česká Ves	2484	2441	2423	2407	2392
Lipová-lázně	2362	2338	2294	2237	2219

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V porovnání s obcemi Česká Ves a Lipová-lázně, které bezprostředně navazují na město Jeseník stejně jako Bělá pod Pradědem, a tvoří společně dobrovolný svazek obcí Mikroregion Jesenícko, sledujeme oproti Bělé pod Pradědem výraznější pokles obyvatelstva. Pokud porovnáme období 2013-2017, v Bělé pod Pradědem poklesl počet obyvatelstva pouze o 9 obyvatel, v obci Česká Ves ubylo 92 obyvatel a v obci Lipová-lázně dokonce 143 obyvatel. Je to způsobeno zejména vyšší mortalitou a nižší natalitou a samozřejmě počtem vystěhovalých obyvatel. Pohyb obyvatel Bělé pod Pradědem přesněji popisuje tabulka č. 7.

Tabulka č.6 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v Bělé pod Pradědem

Rok	Počet obyvatel
1869	4 347
1880	4 678
1890	4 513
1900	4 109
1910	3 707
1921	3 351
1930	3 596
1950	2 096
1961	1 802
1970	1 599
1980	1 711
1991	1 736
2001	1 785
2011	1 747

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z výše uvedených údajů lze konstatovat, že od roku 1869 do konce druhé světové války byl počet obyvatel v obci více než dvojnásobný. Historickým vývojem došlo k výraznému poklesu obyvatel v obci. Vývoj počtu obyvatel lze za posledních 50 let hodnotit jako stabilizovaný, přibližně od roku 2000 lze pozorovat mírný nárůst.

Tabulka č.7 Pohyb obyvatel v Bělé pod Pradědem v letech 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Živě narození	18	11	15	17	19
Zemřelí	15	12	19	17	14
Přistěhovalí	30	66	43	37	38
Vystěhovalí	40	43	50	57	43
Přirozený přírůstek	3	-1	-4	-	5
Přírůstek stěhováním	-10	23	-7	-20	-5
Celkový přírůstek	-7	22	-11	-20	-

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V okresním městě Jeseník žilo v roce 2011 celkem 11 712 obyvatel, v roce 2016 žilo v Jeseníku již pouze 11 450 obyvatel⁹⁵. Zatímco v Jeseníku tedy dochází neustále k úbytku počtu obyvatel, způsobeném především migrací, v Bělé pod Pradědem k výrazné migraci nedochází. V roce 2013 stojí za povšimnutí, že celkový přírůstek stěhováním dosahoval kladných hodnot migračního salda. Z pohledu natality a mortality přirozený přírůstek zůstává v posledních letech na přibližně nulové úrovni.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva v posledních deseti letech zaznamenala pozitivní trend. Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním vzrostl z 5,8 % v roce 2001 na 8,7% v roce 2011.

V souladu s celorepublikovým trendem lze i v Bělé vysledovat měnící se věkovou strukturu obyvatel ve smyslu stárnutí obyvatelstva. V roce 2013 byl index stáří (počet obyvatel 60+ na 100 obyvatel 0-14) 101,49. Zatímco v okolních obcích dosahoval hodnoty 121,22, v kraji pak 119,55 a v celé České republice 115,73. Pokud porovnáme jednotlivé ukazatele, zjistíme, že index stáří je v obci relativně nízký.

Vývoj počtu obyvatel v obci lze přibližně odhadnout z výsledků projekce obyvatelstva v Olomouckém kraji. Projekce pro Olomoucký kraj (bez vlivu migrace) předpokládá pokles

⁹⁵ ČSÚ, Počet obyvatel v obcích k 31. 12. 2010 a k 31.12.2016

počtu obyvatel do roku 2035 na 96% stavu v roce 2010, resp. do roku 2065 na 82%. Tento trend lze analogicky předpokládat i u obce, vzhledem k příznivější věkové struktuře obce by však pokles počtu obyvatel mohl být ještě nižší. Projekce odhaduje také vývoj věkové struktury obyvatelstva v Olomouckém kraji (analogicky k tomu i v obci). Podíl seniorů na celkovém počtu obyvatel by měl do roku 2035 vzrůst ze současných 15% na cca 26%, podíl dětí by měl zůstat na přibližně stejné úrovni⁹⁶.

4.4 Trh práce

Podíl nezaměstnaných osob⁹⁷ v obci má klesající tendenci. Nejvyšších hodnot dosahoval v lednu 2015, a to 10,2 %, nejnižší hodnota 3,4 % je sledována v září letošního roku, což koresponduje s poklesem celorepublikového podílu nezaměstnaných. V září 2017 byl podíl nezaměstnaných osob v České republice na hranici 3,8%. Z tabulky je patrné, jak velkou roli hrají sezónní práce, zejména v oblasti zemědělství, lesnictví a stavebnictví. Obec sama najímá cca 15 osob pro práci na údržbu zeleně a na práci v lesním hospodářství. Rozdíl mezi hodnotami v lednu a v září je kolem 4 %. Pozitivní vliv na pokles podílu nezaměstnaných má příchod nového zaměstnavatele do obce. Od roku 2015 v Bělé pod Pradědem působí firma VentiAir, s.r.o., která v současné době ve svém dvousměnném provozu zaměstnává přibližně 50 zaměstnanců.

Tabulka č.8 Podíl nezaměstnaných osob v Bělé pod Pradědem v letech 2015-2017

	2015		2016		2017	
	Leden	Září	Leden	Září	Leden	Září
Dosažitelní uchazeči	132	72	104	59	92	43
Obyvatelstvo	1299	1283	1283	1264	1264	1256
Podíl nezaměstnaných osob	10,2 %	5,6%	8,1%	4,7%	7,3%	3,4
Volná místa	5	9	8	4	6	10

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, vlastní zpracování

⁹⁶ Program rozvoje obce Bělá pod Pradědem 2016-2026

⁹⁷ Ukazatel míry nezaměstnanosti byl nahrazen od roku 2013 novým ukazatelem nazývajícím se Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Tabulka č.9 Podíl nezaměstnaných osob v obcích Česká Ves a Lipová-lázně

	2015		2016		2017	
	Leden	Září	Leden	Září	Leden	Září
Česká Ves	7,2 %	4,3 %	5,8 %	4,4 %	5,7 %	3,5 %
Lipová-lázně	8,5 %	5,1 %	7,1 %	4 %	6,2 %	3,1 %

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, vlastní zpracování

Podobný pokles podílu nezaměstnaných osob byl zaznamenán i v okolních obcích. Rozdíl mezi hodnotami v lednu a září není však tak výrazný jako v Bělé pod Pradědem. V Lipové-lázních je nejvíce obyvatelstva zaměstnáno ve službách (v oblasti turismu), v České Vsi je pak největším zaměstnavatelem Řetězárna, a.s. s počtem více než 250 zaměstnanců.

4.5 Sociální situace v obci

Sociální situace v obci je až na pár případů ročně klidná. Národnostní menšiny se zde ve větší míře nevyskytují. Sociálně slabší lidé zde žijí, ale jsou většinou začleněni mezi běžné občany. Žádné sociálně vyloučené lokality prozatím nevznikly vyjma některých ubytoven, zde však bez výraznějších problémů. Obec se potýká s uživateli návykových látek, zatím však k výraznějším problémům nedochází.

4.6 Zájmová činnost spolků

V obci existuje přibližně 10 občanských sdružení a spolků. Prostřednictvím spolků a sdružení rozšiřují občané zapojení se do veřejného života v obci. Obec nemá jednotně ucelen systém grantů, který by podporoval zájmovou činnost. Rada obce společně se zastupitelstvem však zpravidla kladně reagují na žádosti občanů o příspěvky na různé spolkové aktivity. Mezi aktivní spolky v obci patří: Český svaz chovatelů, Farní sbor Českobratrská církev evangelická, Klub seniorů, Myslivecké sdružení Domašovské údolí, Římskokatolická farnost Dolní a Horní Domašov, Ženský pěvecký sbor Radost, Dětský pěvecký sbor Bělácci, Sbor dobrovolných hasičů, Fotbalový klub. Všechny spolky, vyjma spolků sdružujících děti, se potýkají s postupným stárnutím své členské základny a

poklesem zájmu o členství u mladší generace, v důsledku čehož v některých případech klesá počet realizovaných akcí.

4.7 Společenský život

Se sociální funkcí spolků a sdružení je spjat kulturní a sportovní život. Právě spolky a sdružení mnohdy organizují ve spolupráci s obcí různé akce. Výčet pravidelně konajících se akcí je následující: Domašovská stopa (amatérský závod v běhu na lyžích), Filipovický Open Cup (amatérský závod nadšených lyžařů všech věkových kategorií), Dětský karneval, Pálení čarodějnic, Dětský den a kácení máje, Hasičská soutěž O pohár starosty, Nohejbalový turnaj trojic O pohár starosty, Turnaj starších pánů ve fotbale, Výstava drobného zvířectva ZO ČSCH Bělá pod Pradědem, Jesenické dožínky, Pětiboj dvojic, Drakiáda, Rozsvěcení dýní, Uspávání broučků (lampionový průvod MŠ), Svatohubertská mše, Rozsvěcení vánočního stromu a vánoční jarmark, Vánoční koncert Ženského pěveckého sboru Radost.

Občané jsou o akcích informováni v měsíčním zpravodaji, na internetu, v kabelové televizi, na plakátech a místním rozhlasem⁹⁸.

4.8 Hospodářství

4.8.1 Ekonomická situace

V obci má sídlo několik desítek ekonomických subjektů. Jedná se většinou o menší podniky (OSVČ) do desíti zaměstnanců s různým zaměřením napříč odvětvími ekonomických činností. Největšími zaměstnavateli v obci jsou ZD Jeseník, Stavpur a VentiAir. Tyto firmy sice nemají sídlo v naší obci, ale mají zde své provozy.

Snahou obce je využívat služeb místních podniků. Stávajících i nově vytvořených ploch pro podnikání je v obci dostatek. Podnikatelé naráží spíše na problémy spojené s odbytem služeb a výrobků.

---

⁹⁸ Kronika obce Bělá pod Pradědem 2015

Obec má díky své poloze a okolní krajině výrazně zemědělský charakter. Na polích a pastvinách v okolí obce hospodaří mimo zmíněného ZD Jeseník také řada soukromých zemědělců.

4.8.2 Cestovní ruch

Obec se nachází ve vysoce atraktivní oblasti jeseníckých hor. Právě přírodní krásy jsou hlavními turistickými cíli návštěvníků obce. Jmenovitě vrcholové trasy na hlavním jeseníckém hřbetu od Šeráku až k Pradědu, přírodní rezervace Šerák-Keprník a Vysoký vodopád jsou atraktivní pro návštěvníky a turisty. Oblast nabývá na atraktivitě zejména v zimě, kdy se návštěvníkům otevírá Skipark Filipovice a Červenohorské sedlo a je k dispozici přes 20 km upravovaných běžeckých tratí. V letním období jsou turisty využívány značené cyklostezky a také využívají víceúčelový sportovní areál.

V obci funguje 65 ubytovacích zařízení. Jsou situovány především v místních částech Filipovice a Bělá⁹⁹.

4.9 Infrastruktura

4.9.1 Technická infrastruktura

Obec má kanalizaci, vodovod i plyn od Adolfovic po Ovčín směrem na Bělou. V části Filipovice nejsou sítě dostupné z důvodu velké vzdálenosti od obce. Komunální odpad se sváží týdně, 14-ti denně, nebo měsíčně dle volby občana. K dispozici jsou i místa na tříděný odpad. Dále je realizován svoz plastů v pytlích, které dávají občané před dům 1x měsíčně. Od roku 2015 je k dispozici nově vybudovaný sběrný dvůr. Prakticky po celé obci vyjma Filipovic je tažena kabelová televize, jejíž rozvody se dají využít i pro internet.

4.9.2 Dopravní infrastruktura

Obec je svoji geografickou polohou prakticky odříznuta od vnitrozemí. Zejména v zimním období je obec v některých dnech nedostupná, což způsobuje velký problém místním obyvatelům a podnikatelům. Obcí prochází silnice 1. třídy I/44 Mohelnice-Mikulovice, dále silnice 2. třídy II/450 Bruntál-Bělá pod Pradědem. Obě tyto silniční trasy vedou přes

---

⁹⁹ Program rozvoje obce Bělá pod Pradědem 2016-2026

horské masivy. V územním plánu figuruje návrh přeložky silnice I/44. Tento návrh, ač je pro majitele zasažených nemovitostí poněkud limitujícím faktorem a jeho realizace i ve vzdáleném časovém horizontu nepřipadá příliš v úvahu, nelze z územního plánu jednoduše vyjmout, neboť se jedná o dopravní záměr z nadřazené krajské dokumentace. S návrhem přeložky souvisí také řada let uvažovaný tunel pod Červenohorským sedlem, který by se svou délkou 6 km měl zkrátit stávající spojení přes horský masiv a zajistit rychlé a snadné dopravní spojení s vnitrozemím.

Technický stav komunikací lze označit za dobrý. Obyvatelé obce, jejichž nemovitosti přímo přiléhají k silnici I/44 mohou pociťovat některé negativní důsledky vyšší dopravní zátěže této páteřní komunikace a hlavní spojovací cesty celého Jesenicka s vnitrozemím. Jako velký problém vnímají obyvatelé hluk pocházející z motorek prohánějících se v úseku nově spravené cesty Filipovice-Domašov.

Místní komunikace jsou prakticky po celé obci souběžně s hlavní cestou. V drtivé většině slouží zároveň jako cyklostezky. Komunikace se postupně opravují, ale ne všechny již mají asfaltový povrch. V letních měsících se komunikace zametají a v zimních měsících se odhruňují a sypou dle potřeby. Cyklotras v obci je poměrně hodně a navazují na cyklotrasy v extravilánu obce. Budování chodníků postupně probíhá.

4.9.3 Dopravní obslužnost

Na území obce se nachází 11 autobusových zastávek cca po 1km, z nichž jedna je ve Filipovicích. Obcí projíždí několik linek, které zajišťují přepravu osob v obou směrech na trasách Jeseník - Bělá pod Pradědem (konečná), Jeseník – Šumperk, Jeseník - Olomouc – Přerov, Jeseník - Šumperk - Olomouc - Brno (přes Červenohorské sedlo).

4.10 Vybavenost obce

4.10.1 Bydlení

V současné době (2017) je v obci evidováno 467 obydlených domů. Podíl rodinných domů činí 77%. Vývoj bytové výstavby je proměnlivý, nicméně v posledních letech stabilizovaný. Nejvíce bytů se postavilo v roce 2013, kdy index počtu dokončených bytů v přepočtu na 1000 obyvatel dosahoval hodnoty 7,6, což je v porovnání s celorepublikových i krajským ukazatelem podstatně vyšší hodnota.

Tabulka č.10 Vývoj bytové výstavby v období 2009-2014

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet dokončených bytů	7	13	14	4	4	4
Počet dokončených bytů v přepočtu na 1000 obyvatel	3,8	7,2	7,6	2,2	2,2	2,2
Počet dokončených bytů v přepočtu na 1000 obyvatel v kraji	2,1	2,2	1,9	2,2	2,3	2,2
Počet dokončených bytů v přepočtu na 1000 obyvatel v ČR	2,8	2,8	2,4	2,3	2,5	2,6

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Obec vlastní 29 bytů v částech Adolfovice a Domašov. Nyní je v evidenci 48 žádostí o byt. Obec má projektově připravenou lokalitu v Adolfovicích s 13 parcelami, ale cena zasíťování a přípravy se zatím jeví jako vysoká. Dále je připraven projekt komunitního domu a projekt „bytového domu Barbara“.

4.10.2 Školství a zdravotnictví

V obci se nachází základní a mateřská škola, která je dotována 2,5-3 miliony korun ročně. Kapacita školy i školky je naplněná, školu navštěvuje 190 žáků, školku pak dalších 50 dětí. V obci se nachází pošta, není zde zdravotnické zařízení. Nejbližší zdravotnické zařízení je v blízkém, snadno dostupném Jeseníku.

4.10.3 Kultura a volný čas

Dlouhotrvající problém s chybějícím kulturním zařízením měl být vyřešen stavbou multifunkčního zařízení „Bělá v pohybu“. V objektu byla vybudována knihovna, infocentrum a sportovně-zábavní areál, který využívají zejména turisté za nepřízně počasí. V obci se nachází fotbalové hřiště, dále víceúčelové umělé hřiště s tenisovými kurty.

4.11 Životní prostředí

4.11.1 Stav a ochrana životního prostředí

Obecně lze kvalitu ovzduší označit jako dobrou, zhoršenou kvalitu mohou lokálně pociťovat obyvatelé v okolí areálu ZD se silážní jámou.

Ačkoliv se na území obce nachází řada vodních zdrojů napájejících obecní vodovod, využívání soukromých studen je v mnoha lokalitách problematické z důvodu kontaminace podzemní vody látkami splachovanými z intenzivně využívaných pastvin.

Na území obce se nenachází rozsáhlejší nevyužitý výrobní areál tzv. brownfield. Některé lokality jsou však využity pouze zčásti jako např. areál bývalého JZD v Adolfovicích, které nyní spravuje ZD Jeseník. Některé budovy se daří pronajímat, řada ploch a budov však zůstává nevyužita.

Z existence CHKOJ na území obce vyplývá nutnost respektovat při výstavbě Plán péče CHKOJ.

Území obce je součástí ptačí oblasti, předmětem ochrany je zde chřástal polní a jeřábek lesní. Na území obce doléhají také dvě evropsky významné lokality - Praděd a Keprník.

Obec má na svém území zpracován územní systém ekologické stability. Nadregionální biocentrum NRBC Praděd (výměra cca 5.257 ha) zahrnuje mnoho mimořádně významných lokalit.

Koeficient ekologické stability vyjadřuje poměr mezi přírodně stabilními plochami (lesy, zahrady atd.) a plochami zastavěnými či intenzivně zemědělsky obdělávanými (tzv. nestabilními). Vyšší hodnota koeficientu obecně značí příznivější stav, hodnota vyšší než 1 znamená vyváženou (stabilní) krajinu. V obci Bělá pod Pradědem dosahuje koeficient vysoké hodnoty 11,18.¹⁰⁰

4.12 Shrnutí socioekonomické charakteristiky obce

Obec je i přes nedávné rekonstrukce silničních sítí špatně dostupná z důvodu překonání horského masívu a díky své geografické poloze je odříznuta od vnitrozemí. Problém činí potíže jak obyvatelům, tak podnikatelům a snižuje atraktivitu pro nové investory. S klesající hodnotou podílu nezaměstnaných osob, která v září 2017 dosahovala hodnoty

---

¹⁰⁰ Program rozvoje obce Bělá pod Pradědem 2016-2026

3,4 %, lze obec řadit z důvodu zvyšování nezaměstnanosti s nástupem zimních měsíců (v lednu 2017 podíl nezaměstnaných osob činil 7,2%) jednoznačně k oblastem s vyšší nezaměstnaností. Migrace se v obci pohybuje v záporných číslech, nicméně celkový počet obyvatel je v posledních několika letech neměnný. I přesto je v obci pozorován trend odchodu lidí z důvodu nemožnosti uplatnění se na trhu práce. U mladých lidí dochází k tomu, že se po studiích již nevracejí do svého rodiště, což ovlivňuje skladbu obyvatelstva dle věku. V okresním městě Jeseník, v obcích Česká Ves a Lipová-lázně dochází v porovnání s Bělou pod Pradědem k podstatně vyššímu úbytku obyvatelstva, zejména z důvodu vyšší mortality a nižší natality.

Pozitivně je v obci vnímána spolková činnost, která je rozmanitá.

K silným stránkám obce patří příznivé životní prostředí související s kvalitou přírodních podmínek ovlivněných lesnatostí a kvalitou ovzduší. Další předností je klidné prostředí nerušené dopravou, což je ideálním předpokladem pro rozvoj turismu.

Na druhé straně je zde nedostatečná a chybějící technická infrastruktura v okrajových částech obce. Územní podmínky pro hospodářský rozvoj nejsou příliš dobré. Tento stav je dán celkovou odlehlostí regionu, polohou mimo hlavní dopravní trasy a strukturálně postiženou ekonomikou. Hospodářské podmínky korespondují se sociodemografickými charakteristikami obce.

4.13 Správa obce

4.13.1 Obecní úřad a kompetence obce

Podle rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti patří obec Bělá pod Pradědem mezi obce I. typu s „běžnými obecními úřady“. V obci je prováděn rozšířený rozsah přenesené působnosti, a to pracovištěm Czech POINT¹⁰¹, které vydává ověřené výstupy z informačních systémů veřejné správy. Dále je v obci prováděna vidimace a legalizace. V obci působí uvolněný starosta Miroslav Kružík a uvolněný místostarosta Robert Neugebauer, Dis.

K dalším zaměstnancům obecního úřadu patří:

- sekretářka

---

¹⁰¹ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy

- ekonomka
- účetní příjmů
- správce obecních lesů (spravující 500 ha lesů)
- odborný lesní hospodář
- referent odpadového hospodářství a stavebních věcí
- 1 uklízečka a 3 údržbáři spravující obecní nemovitosti

Obec provozuje externě sportovně-zábavní centrum s infocentrem a knihovnou „Bělá v pohybu“, kde je zaměstnána:

- knihovnice
- provozní
- asistentka provozního

Obec je zřizovatelem ZŠ a MŠ Bělá pod Pradědem.

Obec má zastoupení v dozorčí radě společnosti VAK, a.s., Jeseník.

4.13.2 Zastupitelstvo a rada obce

Obec je samostatně spravována 15 zastupiteli, kteří se pravidelně schází nejméně 4x ročně, podle potřeby jsou pořádány pracovní schůzky zastupitelstva. V obci je zřízen tříčlenný kontrolní výbor a tříčlenný finanční výbor. Výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti je pětičlenná rada obce (starosta, místostarosta a 3 zvolení zastupitelé). Rada obce zřídila celkem 5 následujících komisí:

- komise cestovního ruchu
- komise majetkoprávní
- komise pro rozvoj obce
- komise sociální a bytová
- komise kultury a sportu¹⁰².

Tyto komise se scházejí podle potřeby. Vzhledem k počtu pořádaných akcí v obci lze konstatovat, že nejaktivnější komisí je komise kultury a sportu.

---

¹⁰² Webové stránky obce Bělá pod Pradědem, dostupné z: <http://www.bela.cz/>

4.13.3 Hospodaření a majetek obce

Obec se snaží v posledních letech držet finanční rezervu. Nicméně, jak je patrné s tabulky Vývoje rozpočtu v letech 2014-2017, v roce 2015 se obec dostala v hospodaření do záporných čísel z důvodu investic. Jednalo se konkrétně o financování stavby „Bělá v pohybu“, kdy dotace k tomuto projektu byla vyplacena až následující rok. Obec v současné době čerpá 3 úvěry a to na hasičskou zbrojnici, výstavbu „Bělé v pohybu“ a nákup nového osobního automobilu. Protože se jedná o dlouhodobě plánované akce a je s nimi počítáno, nemělo by to zásadně ohrozit další rozvoj obce.

Tabulka č.11 Vývoj rozpočtu v Bělé pod Pradědem v letech 2014-2017¹⁰³

Finanční ukazatel	2014	2015	2016	2017 (k 30.6.)
Příjmy konsolidované	40 585 tis. Kč	53 487 tis. Kč	48 018 tis. Kč	20 131 tis. Kč
Výdaje konsolidované	34 826 tis. Kč	65 241 tis. Kč	46 091 tis. Kč	16 570 tis. Kč
Saldo příjmů a výdajů	5 759 tis. Kč	-11 754 tis. Kč	1 927 tis. Kč	1 654 tis. Kč

Zdroj: rozpočet obce Bělá pod Pradědem, vlastní zpracování

Vyrovnané rozpočty vykazují dle zjištěných informací i okolní obce Česká Ves a Lipová lázně. Na základě rozhovorů s místními zastupiteli se obec snaží nejvíce rozvíjet infrastrukturu v podobě cyklostezek a chodníků. Další prioritou je zateplování obcí vlastněných nemovitostí a s tím je spojený vzhled obce, kdy dochází k investicím v úpravě veřejného prostranství. Obec se snaží každý rok vytvořit rezervu, která by pak v roce následujícím mohla pokrýt případný schodek rozpočtu.

O tom, že rozpočet obce Bělé pod Pradědem neohrožuje fungování obce, vypovídá následující tabulka Dluhová služba v letech 2014-2017. Vláda České republiky doporučuje, aby ukazatel dluhové služby nepřekročil 30%¹⁰⁴. Vývoj tohoto ukazatele se pohybuje vyjma roku 2016 v nižších hodnotách. Ukazatel dluhová služba obsahuje

¹⁰³ jedná se o závěrečné účty

¹⁰⁴ www.mfcr.cz [cit.2008-11-12], dostupné z <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2008/usneseni-vlady-cr-c-13952008-9338>

zaplacené úroky, splátky jistin úvěrů a splátky leasingu. V roce 2016 činil tento ukazatel 5 776 000 Kč. Dluhovou základnu představují skutečně přijaté daňové a nedaňové příjmy a dotace v kalendářním roce. V roce 2016 dosahovala výše 47 536 000 Kč. Výsledný ukazatel dluhové služby vyjadřuje podíl dluhové služby k dluhové základně. Výpočet za rok 2017 činí 12%. Obec má své financování pod kontrolou a zdaleka nedosahuje vysoké míry dluhové služby¹⁰⁵.

Tabulka č.12 Dluhová služba v Bělé pod Pradědem v letech 2014-2017

Finanční ukazatel	2014	2015	2016	2017
Dluhová služba celkem	1 234 tis. Kč	1 048 tis. Kč	5 776 tis. Kč	1 654 tis. Kč.
Dluhová základna	40 158 tis. Kč	52 173 tis. Kč	47 536 tis. Kč	20 088 tis. Kč
Dluhová služba	3%	2 %	12 %	8%

Zdroj: rozpočet obce Bělá pod Pradědem, vlastní zpracování

4.13.4 Bezpečnost v obci

Obec má zřízenou výjezdovou jednotku dobrovolných hasičů.

Proti povodním je zřízen protipovodňový plán a obec disponuje výstražným systémem, který se skládá z 3 aktivních čidel na řekách, 1 aktivního srážkoměru a bezdrátového rozhlasu, který pokrývá celou obec.

4.13.5 Vnější vztahy a vazby obce

Obec je členem Mikroregionu Jesenicko, dále Sdružení města a obcí Jesenicka. Z celorepublikového hlediska je členem Sdružení měst a obcí České republiky.

Z ostatních organizací stojí za zmínku členství ve Sdružení cestovního ruchu Jeseníku a Euroregionu Praděd, které jsou především zaměřeny na turistický ruch.

¹⁰⁵ www.mfcr.cz[cit.2012-12-02] dostupné z <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/monitoring-hospodareni-obci>

Partnerskou obcí jsou polské Tulowice od roku 2005. V soutěži Vesnice roku byla obec v roce 2016 oceněna v rámci kraje oranžovou stuhou za spolupráci obce a zemědělského subjektu.

4.14 Komunální volby v Bělé pod Pradědem

4.14.1 Volební strany a formování kandidátních listin

V Bělé pod Pradědem se volební strany formují před volbami (cca 4-6měsíců). Nejčastější formací jsou nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů. Tímto způsobem svoji kandidátku pravidelně sestavuje starosta a místostarosta obce a dále pak jednotliví občané, kteří se snaží proniknout do zastupitelstva a ovlivňovat dění v obci.

Při tvorbě kandidátky si starosta obce obchází spoluobčany sám a pečlivě si vybírá kandidáty. Snaží se, aby na kandidátce byly zastoupeny všechny věkové kategorie a také, aby byla rozptýlena příslušnost k určité části obce¹⁰⁶. Dohodou si pak stanoví pořadí kandidátky na základě toho, kolik času je kdo ochotný, v případě zvolení, investovat do své funkce. Podpisy na podporu své kandidátky si shání sám¹⁰⁷. Osobně promlouvá s voliči, v podstatě jde o jakousi „volební kampaň“. Kandidáti z volební strany místostarosty si shánějí podpisy na podporu kandidatury v okruhu své rodiny a známých.

Před volbami v roce 2014 byla v obci zformována opozitní kandidátka. Postup tvorby byl víceméně stejný - lídr kandidátky oslovil postupně další kandidáty. Zajímavé bylo, že první dva posty této volební strany tvořili lidé, kteří se objevovali v minulých letech pravidelně na kandidátce starosty obce, jmenovitě R. Bajza a ředitelka ZŠ I. Rudolfová. Podpisová akce pro získání podpory se konala v ZŠ, kde byli oslovováni rodiče ohledně podpory kandidatury I. Rudolfové. I. Rudolfová v rozhovoru uvádí, že bylo velmi těžké postavit kvalitní kandidátku a doslova uvedla: „*Najednou se zjistilo, že všechny kandidující strany potřebují jména a najednou ta jména tady nebyla. Nebylo dostatek ochotných a schopných kandidátů*“.¹⁰⁸

V obci tradičně kandidují parlamentní politické strany. V posledních letech vytrvala Občanská demokratická strana a Česká sociální strana demokratická. Obě strany mají

---

¹⁰⁶ Platí zde nepsané pravidlo „boje“ obyvatel horní a dolní části Bělé pod Pradědem

¹⁰⁷ Příloha 2, rozhovor č. 1 se starostou obce, odpovědi na otázky č. 3-5

¹⁰⁸ Příloha 2, rozhovor č. 4 se zastupitelkou obce, odpověď na otázku č. 3

v obci místní sdružení. ČSSD v současné době nemá dostatečnou členskou základnu a při volbách v roce 2014 měla problém s naplněním kandidátky. ČSSD a ODS se dle zjištěných informací pravidelně neschází. Volební listiny formují podobně jako nezávislí kandidáti, tedy ad hoc. Místní sdružení ODS se sešlo až v červenci před posledními komunálními volbami, aby projednalo sestavení kandidátní listiny, volebního programu a předvolební aktivity. Počet členů ODS v té době byl šest. Obě volební strany doplňují kandidátní listiny vhodnými občany bez politické příslušnosti.

Z dostupných informací bylo zjištěno, že občané v Bělé pod Pradědem preferují rozdávání hlasů formou kroužkování určité osoby. Nehledí na to, za jakou politickou stranu ta osoba kandiduje.

4.14.2 Volební program a kampaň

Volební program¹⁰⁹ vychází u všech kandidujících stran z potřeb obce a zásadně se od sebe neliší. Jde zejména o kvalitní školství, dostatek kulturního a sportovního vyžití, informovanost obyvatel, podporu bydlení mladých rodin a seniorů, bezpečnost v obci, spolupráci s místními zaměstnavateli, smysluplné investiční akce, rozvoj obce, podporu turistického ruchu v obci a v neposlední řadě nezadlužování se obce. Místostarosta obce přiznává¹¹⁰, že ho mrzí, když někdo vyčkává s nějakou revoluční myšlenkou až do voleb, hlavně z důvodu získání finančních prostředků z projektů - dotace se neopakují.

Obsah volebního programu vytváří vždy jádro volební strany na svých předvolebních schůzích. Co se týče organizování předvolební kampaně, pak starosta obce M. Kružík uvádí v rozhovoru následující odpověď:¹¹¹ „*Posezení s voliči jsme několikrát dělali, ale nevedlo to nikam. Každý, kdo přišel, měl svůj osobní názor na určitou věc, který se nikdy nesjednotil.*“ Proto volební kampaň probíhá v posledních letech vhozením volebního programu jednotlivých stran do schránky. Neprobíhají žádná setkání s voliči. Všem volebním stranám je vyhrazen prostor v místním zpravodaji, kde zpravidla otisknou právě svůj program.

---

¹⁰⁹ Příloha č. 1 – volební programy stran kandidujících v roce 2014

¹¹⁰ Příloha 2, rozhovor č. 2 s místostarostou obce, odpověď na otázku č. 4

¹¹¹ Příloha 2, rozhovor č. 1 se starostou obce, odpověď na otázku č. 5

4.14.3 Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 1990

V roce 1990 kandidovaly do prvních svobodných komunálních voleb celkem čtyři volební strany: Komunistická strana Československa, Občanské fórum, Politické hnutí členů ZD a Nezávislí kandidáti. Rok 1990 znamenal mnoho změn, přestaly se uzavírat nadiktované závazky, změnil se způsob vedení obce, změnili se i lidé v jejím vedení. V lednu 1990 bylo ustaveno Občanské fórum, které začalo pracovat a postupně přebírat odpovědnost. Dosavadní členové MNV požádali o uvolnění. Předsedou MNV se stal M. Graf, který měl dovést obec k prvním demokratickým volbám.

V listopadu se konaly 1. komunální volby po sametové revoluci. Zajímavostí z dnešního pohledu bylo, že kandidát musel předložit prohlášení o tom, že nespolupracoval se Státní bezpečností.

Na ustavující schůzi 29. 11. 1990 byl zvolen starostou člen vítězné strany P. Leško (Politického hnutí členů JZD) a místostarostou člen druhé strany podle získaných hlasů (OF) J. Šťastný. Při této příležitosti požádal nový starosta stávajícího starostu M. Grafa o zastupování do konce kalendářního roku z důvodu ukončení svého zaměstnání. Volilo se pouze 9 zastupitelů¹¹².

Tabulka č.13 Rozdělení mandátů v Bělé pod Pradědem v roce 1990

Číslo	Název strany	Počet mandátů
3	Komunistická strana Československa	1
4	Občanské fórum	3
49	Politické hnutí členů JZD	5
80	Nezávislí kandidáti	0

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Do konce roku byla vytvořena organizační struktura obecního úřadu a byly stanoveny komise obce.

¹¹² Kronika MNV Bělá pod Pradědem 1985-1990, Kronika obce Bělá pod Pradědem 1991-1993

4.14.4 Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 1994

V roce 1994 postavily své kandidátky volební strany:

1. Hnutí zemědělců
2. Občanská demokratická strana
3. Sdružení KSČM, NK
4. Sdružení nezávislých kandidátů
5. Nezávislí kandidáti.

Od tohoto roku hlasovali voliči pro 15 zastupitelů. P. Leško byl lídrem své kandidátky – Sdružení nezávislých kandidátů, která byla plně obsazena. Kandidátky ostatních volebních stran nebyly naplněny. KSČM se snažila konkurovat počtem svých kandidátů SNK, bohužel bezúspěšně. Volby jednoznačně vyhrála volební strana starosty obce. P. Leško pokračoval ve své funkci a místostarostou se stal M. Kružík, který rovněž kandidoval za stejnou volební stranu s pořadovým číslem 2. Politické strany nejsou v komunálních volbách v této obci hojně volené. ODS a Sdružení KSČM, NK získalo shodně 2 mandáty.

Tabulka č.14 Výsledky hlasování v Bělé pod Pradědem v roce 1994

Číslo	Název strany	Počet mandátů	Počet kandidátů
1	Hnutí zemědělců	3	10
2	Občanská demokratická strana	2	10
3	Sdružení KSČM, NK	2	12
4	Sdružení nezávislých kandidátů	8	15
5	Nezávislí kandidáti	0	1

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.14.5 Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 1998

Do voleb v tomto roce vstupovalo 5 stran:

1. Sdružení nezávislých kandidátů
2. Česká strana sociálně demokratická
3. Sdružení KSČM, NK
4. Sdružení nezávislých kandidátů 1998
5. Občanská demokratická strana

Volby jednoznačně vyhráli nezávislí. Starosta obce si vedl svoji kandidátku - SNK, rovněž i místostarosta obce – SNK 1998. Jejich společné vítězství v celkovém počtu 10 mandátů jim zajistilo obhajobu svých funkcí i v tomto volebním období. Ve zvoleném zastupitelstvu se objevili pouze 4 zástupci s politickou příslušností (2 z ODS, 2 z ČSSD). Sdružení KSČM, NK ztrácí na síle, neboť se jim ani v těchto volbách nepodařilo naplnit kandidátku.

Tabulka č. 15 Výsledky hlasování v Bělé pod Pradědem v roce 1998

Číslo	Název kandidátní listiny	Počet mandátů	Počet kandidátů
1	Sdružení nezávislých kandidátů	5	15
2	Česká strana sociálně demokratická	2	15
3	Sdružení KSČM, NK	1	8
4	Sdružení nezávislých kandidátů 1998	5	15
5	Občanská demokratická strana	2	10

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.14.6 Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 2002

V roce 2002 se přihlásilo o přízeň voličů celkem 6 volebních stran:

1. Česká strana sociálně demokratická
2. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL)
3. Komunistická strana Čech a Moravy
4. Sdružení nezávislých kandidátů 2002
5. Občanská demokratická strana
6. Za obnovu vesnice

Tento rok byl ve znamení rivality volebních stran. Strhl se boj mezi šesti kandidátními listinami. Všechny kandidátní listiny byly plně obsazeny počtem 15. Svoji kandidátku si opět vedl odděleně P. Leško a M. Kružík. I když zvítězil co do počtu hlasů starosta obce P. Leško (450 hlasů) a jeho strana (Za obnovu vesnice) dostala stejný počet mandátů jako strana (SNK 2002) místostarosty M. Kružíka, P. Leško svoji pozici starosty neobhájil. Na ustavujícím jednání byl zvolen starostou dosavadní místostarosta M. Kružík. Tomu voliči dali celkem 381 preferenčních hlasů. Zajímavé je, že v tomto roce o 3 hlasy více na stejné kandidátce dostala I. Rudolfová, která měla pořadové číslo 2. Nutno podotknout, že „bývalý“ starosta obce v té době řešil zdravotní problémy. Dalším faktem zůstává, že v

zastupitelstvu se objevil pouze jeden člen hlásící se k příslušnosti politické strany (ODS), další zvolený člen, který v předchozích volbách kandidoval s politickou příslušností, se již objevil na kandidátce ODS bez politické příslušnosti.

Tabulka č.15 Rozdělení mandátů v Bělé pod Pradědem v roce 2002

Číslo	Název kandidátní listiny	Počet mandátů
1	Česká strana sociálně demokratická	2
2	KDU-ČSL	1
3	Komunistická strana Čech a Moravy	2
4	Sdružení nezávislých kandidátů 2002	4
5	Občanská demokratická strana	2
6	Za obnovu vesnice	4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.14.7 Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 2006

Komunálních voleb v roce 2006 se zúčastnili kandidáti těchto navrhuječích politických stran:

1. Občanská demokratická strana
2. Jan Kolařík, NK
3. Komunistická strana Čech a Moravy
4. Za obnovu vesnice
5. Česká strana sociálně demokratická
6. Sdružení nezávislých kandidátů 2006

V těchto volbách byly zastoupeny ve stejném poměru politické strany a nezávislá uskupení. Mezi politickými stranami nejvýrazněji uspěla ODS společně s ČSSD. KSČM nezískala žádný mandát, což bylo možná způsobeno nenaplněním kandidátky. Neuspěl ani J. Kolařík, který kandidoval sám za sebe. Opět pouze jeden zvolený zastupitel byl příslušníkem politické strany, v tomto případě ODS. Starostou byl znovu zvolen M. Kružík a místostarostou P. Leško.

Tabulka č.17 Výsledky hlasování v Bělé pod Pradědem v roce 2006

Číslo	Název kandidátní listiny	Počet mandátů	Počet kandidátů
1	Občanská demokratická strana	3	15
2	Jan Kolařík, NK	0	1
3	Komunistická strana Čech a Moravy	0	5
4	Za obnovu vesnice	3	15
5	ČSSD	3	15
6	SNK 2006	6	15

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.14.8 Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 2010

V roce 2010 vstoupily do obecních voleb následující volební strany:

1. SNK 2010
2. SNK Bělá-náš domov
3. Občanská demokratická strana
4. Česká strana sociálně demokratická

Všechny kandidátky byly plně obsazeny. Opět vyhráli nezávislí kandidáti, kteří si rozdělili exekutivní posty. M. Kružík pokračoval ve své funkci starosty a místostarostou byl zvolen R. Neugebauer z volební strany SNK Bělá – náš domov. Volby nám ukázaly trend zvolení nových, aktivních a nediskreditovaných zástupců, ale i oblíbených a zapracovaných radních a představitelů obecní samosprávy¹¹³. Všichni zvolení zastupitelé byli bez politické příslušnosti.

Tabulka č.18 Rozdělení mandátů v Bělé pod Pradědem v roce 2010

Číslo	Název kandidátní listiny	Počet mandátů
1	SNK 2010	8
2	SNK Bělá – náš domov	3
3	Občanská demokratická strana	2
4	Česká strana sociálně demokratická	2

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

¹¹³ Kronika obce Bělá pod Pradědem 2010

4.14.9 Výsledky voleb do zastupitelstva v roce 2014

Nespokojenost některých občanů s komunální politikou v obci vedla k založení dalších stran nezávislých kandidátů. V roce 2014 kandidovalo do zastupitelských voleb následujících 6 stran:

1. SNK 2014
2. SNK – Běláci
3. Za rozvoj a prosperitu obce
4. Česká strana sociálně demokratická
5. Občanská demokratická strana
6. SNK Bělá s budoucností

Starosta a místostarosta obce si založili každý svoji kandidátku. Někteří spolupracovníci M. Kružíka si proti němu založili opoziční kandidátku (Za rozvoj a prosperitu obce) a snažili se o získání co největšího počtu mandátů. Možná nezainteresovanost všech oprávněných voličů a na druhou stranu věrnost voličů starosty obce přivedla jeho stranu k vítězství s celkovým počtem 6 mandátů. Na druhém místě se umístila strana

R. Neugebauera SNK Bělá s budoucností společně s opoziční stranou Za rozvoj a prosperitu obce s počtem 3 mandátů. Na ustavující schůzi starosta i místostarosta obce obhájili své posty pro další období. Všichni zvolení zastupitelé byli opět bez politické příslušnosti, což je typický znak komunálních voleb na vesnicích.

Tabulka č.19 Rozdělení mandátů v Bělé pod Pradědem v roce 2014

Číslo	Název kandidátní listiny	Počet mandátů
1	SNK 2014	6
2	SNK – Běláci	1
3	Za rozvoj a prosperitu obce	3
4	ČSSD	1
5	ODS	1
6	SNK Bělá s budoucností	3

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.14.10 Volební účast a počet volebních stran v letech 1990-2014

Tabulka č.20 Volební účast v závislosti počtu volebních stran v Bělé pod Pradědem

	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Volební účast	82,90%	65,57%	61,29%	60,38%	54,24%	60,11%	56,15%
Počet volebních stran	4	5	5	6	6	4	6

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Jedním z důležitých signálů, jež volební akty vysílají, je volební účast. V obci byla nejvyšší volební účast v roce 1990, kdy všichni voliči šli poprvé ke svobodným volbám a chápali své poslání jako osudovou volbu mezi dobrem a zlem. Tento trend byl celorepublikový. Od roku 1994 se volební účast v Bělé pod Pradědem pohybuje na stejné úrovni s mírnými výkyvy. Je to dáno spíše tím, že voliči buď souhlasí s dosavadním vývojem, a nebo rezignují. Je zajímavé, že v roce 2014 v obci kandidovala silná opozice, a přesto se volební účast nezvýšila. V porovnání s celorepublikovou účastí v komunálních volbách¹¹⁴ je účast v obci Bělá pod Pradědem za sledované období v průměru o 10% vyšší, což potvrzuje fakt, že s menší velikostí obce volební účast stoupá.

Pokud by platila přímá úměra, že se stoupajícím počtem kandidujících stran stoupá i volební účast, pak tato zákonitost v obci Bělá pod Pradědem neplatí. Soutěživost volebních stran je vnímána pouze zainteresovanými skupinami, participace ze strany ostatních občanů je nízká.

---

¹¹⁴ Viz tabulka č.3 *Volební účast v ČR ve volbách do zastupitelstev obcí v letech 1990-2014*

4.14.11 Věk zvolených zastupitelů a počet zvolených žen

Tabulka č. 21 Průměrný věk zvolených zastupitelů a počet zvolených žen

	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Průměrný věk	-	44	48,4	48,3	44,6	44,8
Počet žen	2	1	3	5	6	4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Průměrný věk zastupitelů je mezi 40-50 lety. V posledních komunálních volbách byl nejstarším ze zvolených současný starosta obce M. Kružík a soukromník B. Tomický se 64 lety, nejmladší Z. Mušec s 30-ti lety. Průměrný věk zvolených zastupitelů byl roven 44,8 let. Velká část radních je ve věku 30 let, což přináší nové nápady a pohledy na jednotlivá řešení.

Co se týče zastoupení žen v komunální politice, od roku 1994 došlo k nárůstu. Nejvíce žen bylo zvoleno v roce 2010. Tyto ženy tvořily 40% podíl obecního zastupitelstva. V roce 2014 však jejich podíl klesl na 26%. V tomto roce měly ženy zastoupení na všech kandidátkách v míře 36%, většinou obsazovaly kandidátky ve své druhé polovině. Pouze jedna žena byla lídrem volební strany, počtem hlasů však byl zvolen do zastupitelstva mužský kandidát s pořadovým číslem 2.

4.15 Utváření koalic

4.15.1 Volba rady obce

Tabulka č. 22 Zvolení členové rady obce v letech 1998-2014

	1998	2002	2006	2010	2014
Radní 1 (starosta)	Leško P. (SNK)	Kružík M. (SNK 2002)	Kružík M. (SNK 2006)	Kružík M. (SNK 2010)	Kružík M. (SNK 2014)
Radní 2 (místostarosta)	Kružík M. (SNK 1998)	Leško P. (SNK Za obnovu vesnice)	Leško P. (SNK Za obnovu vesnice)	Neugebauer R. (SNK-Bělá)	Neugebauer R. (SNK Bělá s budoucností)
Radní 3	Hořčička J. (SNK)	Rudolfová I. (SNK 2002)	Rudolfová I. (SNK 2006)	Rudolfová I. (SNK 2010)	Ondrášková L. (SNK 2014)
Radní 4	Černý J. (SNK 1998)	Černý J. (SNK 2002)	Černý J. (SNK 2006)	Jobová D. (SNK 2010)	Černý J. (SNK 2014)
Radní 5	Plšek L. (SNK)	Mazánek M. (ČSSD)	Doupovcová G. (ODS)	Kučák P. (SNK 2010)	Kučák P. (SNK 2014)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Členové rady obce jsou voleni na ustavujícím zasedání zastupitelstva. Z výše uvedené tabulky je patrné, že tito členové vzcházejí z vítězných stran, jedná se o nezávislé kandidáty a nezávislá sdružení. V roce 2006 byla zvolena radní dnešní předsedkyně představenstva ZD Jeseník G. Doupovcová. Ta však pouze doplňovala kandidátku ODS bez politické příslušnosti. ODS vždy sympatizovala s volebními stranami starosty a místostarosty obce. Jediným příslušníkem politické strany v radě obce byl v roce 2002 M. Mazánek.

4.15.2 Volba starosty

Volba starosty probíhá většinou na základě nejvyššího počtu preferenčních hlasů. Starosta vzchází z vítězné volební strany, jejímž je lídrem. V roce 2002 byl sveden „menší boj“ o post starosty. P. Leško, který v té době funkci starosty vykonával, vyhrál počtem preferenčních hlasů (450) nad svým místostarostou M. Kružíkem (381).¹¹⁵ Na ustavujícím

¹¹⁵ Na kandidátce místostarosty vyhrála počtem preferenčních hlasů 384 I. Rudolfová. Ta však pro pozici starostky nepřípadala v úvahu, vykonávala funkci ředitelky ZŠ.

zasedání zastupitelstva byl zvolen starostou M. Kružík, který ve své funkci setrvává dodnes. P. Leško opustil místo starostenský post v roce 2010. Dále již ve volbách ze zdravotních důvodů nekandidoval.

Současný starosta M. Kružík je ve svých 67 letech silnou a respektovanou osobností, ale ne vždy každý s jeho názory a činy souhlasí. Kritika je mu vyčítána ohledně delegování pravomoci. Jak uvádí zastupitelka V. Ťulpíková¹¹⁶: *“Starosta chce být všude viděn, bojí se delegovat pravomoci a nedůvěřuje lidem.”* Ve své funkci je od roku 2002. Dlouhodobá praxe mu zajišťuje široký přehled o řadě odvětví důležitých pro obec, od ekonomiky přes komunální právo až po sport. Pokud by starosta kandidoval v roce 2018 a byl by zvolen, bylo by to jeho šesté funkční období. Tento fakt naše právní legislativa umožňuje. Na otázku, zda bude kandidovat i v příštím roce odpovídá: *„Zřejmě ne, už jsem tady dlouho. Lidé už by možná uvítali novou tvář. Ale na druhou stranu bych rád dotáhl některé projekty, hlavně výstavbu nového hřiště za školou.”*¹¹⁷

Na základě rozhovorů s občany, místní nedokáží jmenovat člověka, který by jeho funkci mohl důstojně zastat. V současné době zde není vhodný kandidát vyjma místostarosty R. Neugebauera. Ten se však staví k otázce kandidatury s odstupem: *„Ještě nejsem rozhodnut. Z mého hlediska jsem demotivován lidmi, co mi nadávají, že věci dělám špatně. Nedělá mi to dobře. Jsem rád, když mohu všechno vysvětlit a lidé to chápou, ale to u tisíce lidí nejde. Ale na druhou stranu, té obci mohu něco nabídnout, něco dát. Myslím si, že práci dělám zodpovědně, takže z tohoto důvodu bych chtěl obci pomáhat dále. Ale nechci to dělat na úkor zdraví. Pokud se rozhodnu ano, sestavím si zase svoji kandidátku, oslovím ty stejné lidi, co byli se mnou. Na jaře se rozhodne.”*¹¹⁸

---

¹¹⁶ Příloha 2, rozhovor č. 3 se zastupitelkou obce, odpověď na otázku č. 12

¹¹⁷ Příloha 2, rozhovor č. 1 se starostou obce, odpověď na otázku č. 16

¹¹⁸ Příloha 2, rozhovor č. 2 s místostarostou obce, odpověď na otázku č. 13

4.15.3 Volba zastupitelstva

Tabulka č. 23 Zvolení členové zastupitelstva obce v letech 1998-2014

Zastupitelé	1998	2002	2006	2010	2014
1	Leško P. (SNK)	Kružík M. (SNK 2002)	Kružík M. (SNK 2006)	Kružík M. (SNK 2010)	Kružík M. (SNK 2014)
2	Kružík M. (SNK 1998)	Leško P. (SNK – Za obnovu vesnice)	Leško P. (SNK)	Neugebauer R. (SNK-Bělá)	Neugebauer R. (SNK Bělá s budoucností)
3	Hořička J. (SNK)	Rudolfová I. (SNK 2002)	Rudolfová I. (SNK 2006)	Rudolfová I. (SNK 2010)	Rudolfová I. (Za rozvoj a prosperitu obce)
4	Plšek L. (SNK)	Jobová D. (KSČM)	Jobová D. (SNK 2006)	Jobová D. (SNK 2010)	Neugebauer Rad. (SNK 2014)
5	Knoblich E. (KSČM, NK)	Knoblich E. (KSČM)	Kučák P. (SNK 2006)	Kučák P. (SNK 2010)	Kučák P. (SNK 2014)
6	Pastyřík M. (SNK 1998)	Pastyřík M. (SNK 2002)	Bajza R. (SNK – Za obnovu vesnice)	Bajza R. (SNK 2010)	Bajza R. (Za rozvoj a prosperitu obce)
7	Černý J. (SNK 1998)	Černý J. (SNK 2002)	Černý J. (SNK 2006)	Černý J. (SNK 2010)	Černý J. (SNK 2014)
8	Hlavatý J. (ODS)	Hlavatý J. (ODS)	Doupovcová G. (ODS)	Doupovcová G. (ODS)	Doupovcová G. (SNK 2014)
9	Kučák J. (ČSSD)	Eliáš J (ČSSD)	Eliáš J. (ČSSD)	Eliáš J. (SNK-Bělá)	Zavacký L. (ČSSD)
10	Ražnok J. (SNK)	Furišová J (SNK – Za obnovu vesnice)	Furišová J. (SNK 2006)	Furišová J. (SNK 2010)	Mušec (SNK – Bělá s budoucností)
11	Migal M. (ČSSD)	Lapčík P. (SNK – Za obnovu vesnice)	Lapčík P. (SNK-Za obnovu vesnice)	Janiček J. (SNK-Bělá)	Janiček J. (SNK-Běláci)
12	Mazánek M. (SNK)	Mazánek M. (ČSSD)	Mazánek M. (ČSSD)	Novotný L. (ČSSD)	Ondrášková L. (SNK 2014)
13	Smoček M. (SNK 1998)	Holubec J. (KDU-ČSL)	Pánek V. (ODS)	Ondrášková L. (SNK 2010)	Pražák L. (SNK – Bělá s budoucností)
14	Tomický B. (ODS)	Tomický B. (ODS)	Stašáková K. (ODS)	Tomický B. (ODS)	Tomický B. (ODS)
15	Kubánková A. (SNK 1998)	Ražnok J. (SNK – Za obnovu vesnice)	Ťulpík J. (ČSSD)	Ťulpíková V. (ČSSD)	Ťulpíková V. (Za rozvoj a prosperitu obce)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Obecní zastupitelstvo je formováno z výsledků voleb podle počtu preferenčních hlasů zvolené volební strany. Z výše uvedené tabulky můžeme vyčíst, že jsou zde zastoupena zejména nezávislá uskupení. Zpravidla vzniká nadměrně ideově propojená koalice. Není zde psaná koaliční smlouva, ale jde spíše o ústní dohodu mezi stranou starosty a místostarosty obce. Jejich kandidátky jsou účelově založené pro získání co největšího počtu mandátů, což jim k obhájení a obsazení exekutivních postů vždy stačí. V případě výsledků voleb z roku 2014 získaly tyto dvě volební strany 9 mandátů z 15. Na jejich stranu se tradičně přidala ODS. Opozice byla vytvořena ze stran: Za rozvoj a prosperitu, ČSSD, SNK-Běláci. Při zkoumání předchozích let byl tento vývoj stejný.

V roce 2014 získala opoziční strana „Za rozvoj a prosperitu“ 3 mandáty. Na otázku ohledně obsazování postů v radách a povolebního vyjednávání, zastupitelka V. Ťulpíková z opoziční strany odpověděla:¹¹⁹ *“ Nic nám nebylo nabídnuto, ani se s námi nepočítalo. Tam byly karty rozloženy. Do zastupitelstva se dostali celkem 3 kandidáti z naší kandidátky. Koalice tam proběhla jiná, jsme v opozici a k ničemu nás nepustí. Nikdo není v radě, nikdo není v komisi. “*

4.15.4 Utváření koalic v České Vsi v roce 2014

Tabulka č.24 Počet získaných mandátů v České Vsi v roce 2014

Volební strana	Počet získaných mandátů
Naše obec	7
KDU-ČSL	2
Nezávislí pro Českou Ves	2
KSČM	1
ČSSD	2
TOP 09	1

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V České Vsi se v roce 2014 o voličskou přízeň ucházelo celkem 6 volebních stran. Zatímco v Bělé pod Pradědem byly zastoupeny pouze 2 politické strany, v této obci to byly strany čtyři a pouze dvě nezávislá uskupení. Dosavadní starosta J. Jermář¹²⁰ byl nahrazen

¹¹⁹ Příloha 2, rozhovor č. 3 se zastupitelkou obce, odpověď na otázku č. 6

¹²⁰ J. Jermář byl starostou České Vsi od roku 1998. V roce 2014 již nekandidoval z důvodu odchodu do starobního důchodu.

novým starostou P. Mudrou, který vzešel z nově vzniklé vítězné strany „Naše obec“ s celkovým počtem 555 hlasů. Většinová koalice byla vytvořena se stranou ČSSD a TOP 09. Volební kandidátku ČSSD vedla A. Krčmářová, která se stala místostarostkou obce. Radu obce výhradně tvoří členové z koaličních stran.

4.15.5 Utváření koalic v Lipové-lázních v roce 2014

Tabulka č.25 Počet získaných mandátů v Lipové-lázních v roce 2014

Volební strana	Počet získaných mandátů
Rozvoj vesnice	3
Naše Lipová	4
KSČM	2
Hornolipováci	0
ODS	3
ANO 2011	2
ČSSD	1

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V Lipové-lázních byl sveden výrazně ostřejší boj o exekutivní posty. Ze sedmi kandidujících stran zde byla pouze tři nezávislá uskupení, ostatní čtyři strany byly politické. Nejvíce hlasů získalo nezávislé uskupení „Naše Lipová“. Lídr této strany získal rovněž nejvíce hlasů od voličů – celkem 325. Starosta Lipové-lázně L. Žmolík, který byl a stále je ve funkci starosty od roku 1994, tak měl proti sobě silnou opoziční stranu. L. Žmolík získal od občanů celkem 311 hlasů. Za zmínku stojí, že L. Žmolík je věrným členem ODS. Právě tato strana pod jeho vedením vytvořila minimálně vítěznou ideově nepropojenou koalici s volební stranou KSČM a se stranou „Rozvoj vesnice“, čímž si zajistila většinový počet mandátů. Členové rady vzešli z těchto stran.

4.16 Rozvoj obce

4.16.1 Rozvojová rozhodování

Na základě výsledků voleb je patrné, že starosta obce vykonává svoji funkci dlouhodobě a s plným nasazením. Zásadně ovlivňuje formování obecní rady a pečlivě si vybírá členy

zastupitelstva. S tím souvisí jeho vůdčí role v prosazování investičních záměrů v oblasti rozvoje obce. V podstatě veškeré impulsy změn, nových opatření navrhuje M. Kružík společně s R. Neugebauerem, který k otázce ohledně vládnutí v obci odpovídá: *„Výkonná moc je pan starosta a já. Když je pak potřeba něco schválit, rozhodnout, pak to vezmeme do rady, přeci jenom z principu 5 zastupitelů - více hlav. Když se pak shodneme, máme pak podporu, že jsme se rozhodli správně. Pokud je to něco zásadního, a to nejenom finančně, pak to přednášíme na zastupitelstvu. Třeba když jsme řešili Program rozvoje obce, mohli jsme přijít pouze s finálním výrobkem. Ale to jsme nechtěli, proto jsme svolali pracovní schůzi zastupitelstva, kde jsme přednesli, proč jsme vypracovali dokument, čeho bychom rádi dosáhli v těch plánovaných letech.“*¹²¹

Tím, jak jsou rozloženy síly v zastupitelstvu, většina projektů je odhlasována. Starosta obce se snaží navrhovat priority, které jsou v souladu s předvolebními sliby, místostarosta maximalizuje využití dotačních titulů a spolupráce s místními podnikateli. Jak uvádí místostarosta k potřebě nových opatření v obci: *„Vždy to vyplyne ze souvislosti. Člověk jede po obci, vidí, baví se s lidmi. Pak už si to jenom promítne, dáte do reálu, vyřídíte priority a začne se pracovat. Lidé chodí i sem na obec s menšími problémy, ale i zásadními věcmi a pak je přehodnotíme, začínáme řešit.“*¹²²

Opozice mnohdy vnímá realizované zakázky jako předražené, neprůhledné. Navíc by upřednostňovala jiné akce, než ty, které jsou právě nyní prováděny. Také ji chybí větší informovanost ohledně prováděných aktivit. Zápisy z porad rady obce zhodnocuje jako nečitelné, nic neříkající. Jak uvádí opoziční zastupitelka I. Rudolfová, která po 3 funkčních obdobích není poprvé v radě obce: *„On je ale velký rozdíl mezi tím, když jsem byla členkou rady a nyní jsem jen v zastupitelstvu. Všechno se projednává na radě a já jsem o všem věděla, vše mi bylo jasné. Když se pak ty věci přednášejí na zastupitelstvu, které je 4x za rok, tak se zastupitelé ptají. A já jsem nechápala, jak to že ty věci oni nevědí. Dnes rozumím.“*¹²³

---

¹²¹ Příloha 2, rozhovor č. 2 s místostarostou obce, odpověď na otázku č. 7

¹²² Příloha 2, rozhovor č. 2 s místostarostou obce, odpověď na otázku č. 8

¹²³ Příloha 2, rozhovor č. 4, se zastupitelkou obce, odpověď na otázku č. 8

4.16.2 Identifikace rozvojových priorit

Volební sliby, které M. Kružík vytyčil ve svém volebním programu¹²⁴, se pro něho staly závaznými prioritami v oblasti rozvoje obce. Jednotlivé oblasti podpory byly shrnuty a okomentovány podle současné situace následovně:

- Rozvoj všech druhů bydlení – v obci stále chybí bydlení pro mladé páry, rozprodej parcel na budoucím sídlišti „Peňák“ byl zrušen z nezájmu. Zastupitelka I. Rudolfová k tomu zaujímá následující postoj: *„Když jsme se bavili na pracovním setkání ohledně prodeje parcel k výstavě nových rodinných domků, tak jsme se nemohli shodnout na ceně, která by byla přijatelná. Nakonec se obvolali zájemci, kteří na OÚ dávali žádost před několika lety a byla jim sdělena výše ceny pozemku, která ale byla pro mnohé nepřijatelná. Z původních x parcel se nepřihlásil dostatečný počet zájemců, aby se mohlo začít stavět. Navíc si zájemci za ty roky, kdy se nic nedělo, opatřili své bydlení sami. Možná by bylo lepší ty parcely zmenšit. Víím, že se obci nevrátí cena zasíťování, ale vrátí se jí to jinak – přibudou noví občané.“*¹²⁵

Starosta obce dodává, že problém bytové výstavby vnímá jako velký a rád by ho v budoucnu vyřešil: *„Rád bych postavil bytový dům s klasickými byty. Nejednalo by se o sociální bydlení, které tady už máme. A navíc další projekt sociální bydlení z dotačního titulu plánujeme.“*¹²⁶

- Prosazení změn územního plánu ve prospěch nových stavebních parcel – tento bod stále probíhá v souvislosti s tvorbou nového územního plánu.
- Projekt „Bělá v pohybu“ (rekonstrukce bývalého kina) – projekt byl úspěšně dokončen v roce 2015 a již druhým rokem slouží jako kulturně-zábavní centrum místním občanům, ale hlavně turistům. Bohužel zde nebyla naplněna představa občanů obce ohledně pořádání plesů, zábav z důvodu absence obecního sálu. V rámci rekonstrukce byla opravena budova Klubu důchodců. Projekt byl spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj.
- Mladé rodiny zavedením porodného – jednorázový příspěvek byl zvýšen z 2 000,-

---

¹²⁴ Příloha č. 1, volební program SNK 2014

¹²⁵ Příloha 2, rozhovor č. 4, se zastupitelkou obce, odpověď na otázku č. 14

¹²⁶ Příloha 2, rozhovor č. 1, se starostou obce, odpověď na otázku č. 14

Kč na 5 000,- Kč.

- Rozvoj ZŠ a MŠ Bělá pod Pradědem – v současné době se zpracovává projektová dokumentace na nové hřiště u ZŠ, původní hřiště je ze 70.let 20. století a neodpovídá bezpečnosti. Realizace by měla proběhnout v roce 2018.
- Dokončení rozpracovaných projektů v oblasti bydlení – bylo dokončeno 12 sociálních bytů, dále se zpracovává projekt na Komunitní dům a projekt na další sociální byty – „Bytový dům Barbara“. Oba projekty budou rekonstrukcí stávajících chátrajících budov.
- Chodníky v Domašově – průběžně se budují, hlavní problémové části jsou propojeny. Vzhledem k liniovému uspořádání obce v délce cca 12 km a v některých místech užší silnici, nelze tato místa všechna propojit.
- Rekonstrukce hrací plochy fotbalového hřiště – byla dokončena v letošním roce. Rekonstrukci předcházela v loňském roce ostrá diskuse na jednání zastupitelstva. Starosta se na zastupitelstvu ohradil se slovy: *„Například všichni měli v programu výstavbu nového fotbalového hřiště. Když jsme byly 2x neúspěšní žadatelé o dotaci na MŠMT, tak jsem se rozhodl, že do toho půjdeme sami. Bohužel jsem narazil u zastupitelů. Všichni to slíbili voličům a na zastupitelstvu byli proti. Nakonec se mi podařilo je přesvědčit a tento projekt zrealizovat. Někteří nesympatizují s místním týmem fotbalistů, ale to hřiště je pro několik generací, nejen pro ty, co právě hrají. Snažíme se dělat věci, které ty obci zůstanou a hlavně tu obec zkrášlí.“*¹²⁷
- Výstavba sběrného dvora – úspěšně dokončena a uvedena do provozu v roce 2015.
- Revitalizace hřbitovů – zpracovává se projektová dokumentace, v roce 2017 bude podána žádost o dotace.
- Rozšíření Víceúčelového sportovního areálu Domašov (rekonstrukce tribuny, zázemí pro kurty, parkoviště, další sportoviště) – zatím zůstalo pouze u vize.
- Projekt domu s pečovatelskou službou – tento projekt byl nahrazen projektem „Komunitní dům Bělá“, v současné době se zpracovává studie.
- Činnost všech zájmových organizací, kultury a sportu – spolupráce se zájmovými organizacemi probíhá zejména v oblasti financování, ale i v pomoci při

---

¹²⁷ Příloha 2, rozhovor č. 1, se starostou obce, odpověď na otázku č. 8

organizování akcí.

- Rekreace a turistika – zde bylo vybudováno venkovní fitness hřiště u stezky pro cyklisty a můžeme sem zahrnout i projekt „Bělá v pohybu“, dokončení revitalizace parku Rondo, v roce 2018 budou vybudována 3 dětská hřiště v různých částech obce.
- Bezpečnost v obci – jedná se o pravidelný odchyt toulavých psů, dále o spolupráci s Policií České republiky v oblasti bezpečnosti a dodržování silničních pravidel.
- Informování občanů o dění v obci prostřednictvím zpravodaje, internetu, kabelové TV a obecního rozhlasu – Tento bod naplnění cituje zastupitelka V. Ťulpíková následovně: *„Vážne tu komunikace, všetno se dělá na posledni chvíli, šité horkou jehlou..... Další problém je, že chybí větší osvěta veřejnosti, pozvání veřejnosti na zastupitelstvo – přijďte se podívat, co se bude projednávat, co se děje. Možná je to tím, že to tady nefungovalo. Měl by se více využít rozhlas. Mělo by se i více věci psát do místního zpravodaje. Plány na čtvrtletí, co plánujeme, výhled. Občané by byli více informováni. Když už to je, proč to tam nedat. Jsem v zastupitelstvu a ani jsem nevěděla, že se realizuje nějaké hřiště s posilovacími stroji.“¹²⁸*
- Podnikatelé v obci – spolupráce v této oblasti funguje oboustranně. Obec oslovuje místní firmy do výběrových řízení a snaží se zapojit místní podnikatele do pořádaných akcí. Podnikatelé přispívají svými aktivitami k přívětivějšímu vzhledu naší obce.

4.16.3 Schvalování rozpočtu

Co se týče schvalování investic a s tím souvisejícího rozpočtu obce, s běžnými opakujícími se výdaji není problém. Jednorázová opatření vyvolávají produktivní diskuse.

Rada obce má schválen limit 50.000,- Kč na rozpočtová opatření, o kterých rozhoduje sama. Vyplývá to z podstaty a potřeby těchto výdajů. O vyšších částkách rozhoduje zastupitelstvo. V letošním roce největší diskusi vyvolal nákup automobilu pro pana starostu, který byl nakonec schválen.

---

¹²⁸ Příloha 2, rozhovor č. 3, se zastupitelkou obce, odpověď na otázku č. 12

4.16.4 Program rozvoje obce

V obci do roku 2015 nebyl zpracován žádný strategický rozvojový dokument, který by uceleně konkretizoval rozvojové priority. Rada obce zadala vypracování tohoto dokumentu komisi pro rozvoj obce.

Cílem bylo vypracování srozumitelného a stručného dokumentu, který přes analýzu silných a slabých stránek obce formuluje vizi a cíle rozvoje a navrhne konkrétní opatření k dosažení těchto cílů. Dalším účelem dokumentu má být efektivní využívání finanční kapacity obce a v neposlední řadě má dokument sloužit jako nástroj při rozhodování orgánů obce.

Na první schůzi rozvojové komise v roce 2015 došlo k vyjasnění podoby strategického plánu obce. Byly zodpovězeny otázky ohledně procesu a jeho tvorby. Komise rozhodla o vlastní analýze v souběhu se zapojením občanů formou dotazníkového šetření.

Dotazníkové šetření probíhalo včetně zpracování od června do září. Byly osloveny celkem 4 cílové skupiny – občané, děti v ZŠ, podnikatelé a turisté.

Pro vypracování programu rozvoje obce byla využita aplikace OBCEPRO¹²⁹, kam jednotliví členové komise zaznamenávali zjištěné skutečnosti.

Výsledným produktem je dokument skládající se:

- analytické části – analýza socioekonomických ukazatelů obce
- východisek pro návrhovou část – SWOT analýza vytvořená na základě vlastní analýzy a výsledků dotazníkového šetření
- návrhová části – vize, rozvojová témata, opatření.

V návaznosti na návrhovou část byl vypracován Akční plán pro rok 2016 a v loňském roce pro rok 2017.¹³⁰ Zastupitelstvo bez jakýchkoli diskusí Program rozvoje obce Bělá pod Pradědem pro roky 2016-2026 schválilo. Podobné to bylo i se schválením Akčních plánů. V nich jsou vyjmenována podle rozvojových témat jednotlivá opatření a jsou k nim v jednotlivých polích přiřazeny informace ohledně stádia realizace. Zastupitelé vnímají dokument jako potřebný strategický nástroj, do kterého v případě potřeby mohou kdykoli nahlédnout. V současné době se zpracovává nový Územní plán obce.

---

¹²⁹ dostupné na <http://www.obcepro.cz/>

¹³⁰ Příloha č. 3 – Akční plán na rok 2016, Akční plán na rok 2017

V obci Česká Ves disponují rovněž zpracovaným Programem rozvoje obce pro roky 2016-2020, což je výrazně kratší období oproti Bělé pod Pradědem. V Lipové-lázních tento strategický dokument nemají, pro potřeby plánování vycházejí z ročních plánů investic.

5 Závěr

Diplomová práce se zabývala problematikou místní samosprávy a rozvoje obce Bělá pod Pradědem.

Prvním předmětem případové studie bylo ověření předpokladu příslušnosti obce k perifernímu území v rámci České republiky. Ze shrnutí sociální a ekonomické charakteristiky obce je zřejmé, že obec má problémy se špatnou dopravní dostupností z důvodu geografické polohy. Vysoká nezaměstnanost projevující se zejména v zimních měsících a hodnoty migrace nám předpoklad příslušnosti obce k periferním územím potvrzují. Je třeba zdůraznit silný environmentální pilíř na jedné straně a slabý hospodářský a sociodemografický pilíř na straně druhé. Vzhledem k tomuto stavu je jedním z předpokladů rozvoje obce posilování podmínek pro rekreační využití území obce s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí. Obava ze znehodnocení území nemusí být vždy na místě, může být povýšena na silnou stránku území a konkurenční výhodu v rámci regionu.

Zajímavé výsledky přineslo zkoumání fenoménu nezávislých uskupení jako nejčastější politické formy uskupení v komunálních volbách. Tento předpoklad v Bělé pod Pradědem byl naplněn od roku 1989 celkem třikrát. Třikrát rovněž proti sobě stály stejně početné volební strany nezávislých uskupení versus politické strany. Pouze jednou, a to v roce 2002, bylo více politických stran, konkrétně ČSSD, KDU-ČSL, KSČM a ODS. Oproti tomu v roce 2014 ovládla komunální volby nezávislá uskupení. Jinou situaci lze sledovat v obcích Česká Ves a Lipová-lázně, zde jsou politické strany zastoupeny početněji. Nelze tedy úplně s tímto předpokladem souhlasit, je nutno ho rozšířit odpovědí na výzkumnou otázku ohledně charakteru koaličních vztahů.

Podle P. Jůptnera byla obec zařazena do obcí s intervalem 1701-9000 obyvatel. Kandidáti volebních stran jsou v drtivé většině bezpartijní. Nepořádají se zde schůze politických frakcí. Na úrovni obcí se často řeší konkrétní problémy, než ideologie dané strany. Nezávislá sdružení vítězí, zastupitelé jsou voleni z řad místních školských zařízení, soukromých firem, kulturních nebo seniorských spolků. Pokud bychom vzali v úvahu typologii koaličních vztahů, v Bělé pod Pradědem lze hovořit o vzniku nadměrně ideově propojené koalice, představované vítězstvím dvou nezávislých uskupení posilněné stranou ODS.

Kladně je zodpovězena otázka ohledně volby starosty. Starosta obce byl od roku 1989 pokaždé lídrem kandidátní listiny a vždy vzešel z vítězné strany. Kromě roku 2002, byla splněna podmínka vítězství v počtu preferenčních hlasů.

Obsazení místa starosty je sice důležitým bodem vyjednávání, ale přesto se podřizuje jiným imperativům, především tedy nutnosti dostat se do rady obce a fakticky ovlivňovat rozhodování. S tím souvisí i vnímání této funkce. M. Kružík je velmi schopný starosta. Před politickou kariérou byl zaměstnancem místního podniku, byl občanem Bělé pod Pradědem. Starosta zná historii a vývoj obce, zajímá ho její identita. Ve funkci zpočátku jednal především jako mediátor mezi střetávajícími se zájmy, vyjednávač při sporech a reprezentant obce navenek. Postupem času si osvojil více svoji výkonnou funkci, kdy v posledních několika volbách nastupoval do komunálního klání s jasným programem, své záměry dokázal a stále dokáže prosadit, orientuje se v komunálních problémech a má zájem o každodenní řízení obce. Ve funkci starosty obce působí jako hlavní tvůrce a uskutečňovatel obecních záměrů a projektů, při jejichž prosazování se nevyhýbá střetům. Jeho předností je dlouholetá praxe a s tím spojená odbornost a schopnost prosadit se, ale na druhé straně jako zápornou stránku lze uvést autoritářské vedení. Potvrdilo se, že starosta má tendence dělat vše sám a nikoho dalšího k tomu nepustit, ostatní jsou jen do počtu. Tímto starosta obce naplňuje většinu charakteristik „city bosse“, popsanych v knize J. Bernarda Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj¹³¹.

Identita obce Bělé pod Pradědem, je spojena hlavně se současnými obyvateli a historicky s německými obyvateli před vysídlením po roce 1945, které vedlo k vykořenění obce. Je třeba posílit sounáležitost místních obyvatel. Prostředkem k tomu je rozvoj obce ve všech oblastech. Dosažení rozvoje obce představuje naplnění promyšlených projektů, které budou v souladu s dlouhodobou koncepcí rozvoje, a které nebudou vznikat nahodile dle momentálních potřeb a možností. Obec by měla být vnímána jako poklidná udržovaná obec s bohatou nabídkou míst, aktivit a služeb, jak pro turisty, tak pro její obyvatele.

---

¹³¹ charakteristika je popsána v teoretické části, kapitola 3.5.7. Typologie vůdcovských stylů starostů

6 Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace:

1. BALÍK, S. *Dvacet let komunálních voleb v ČR*. 1. vyd. Brno, 2015, 159 s. Politologická řada, sv. č. 53. ISBN 978-80-7325-381-3
2. BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 250 s. Politologie (Grada). ISBN 978-802-4729-084.
3. BALÍK, S. *Okresy na severu: komunální politika v okresech Šumperk a Jeseník v letech 1989-2006*. 1. vyd. Brno, 2008, 198 s. Politologická řada, sv. č. 29. ISBN 978-80-7325-1741.
4. BERNARD, J., KOSTELECKÝ, T., ILLNER, M., VOBECKÁ, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011, 236 s. ISBN 978-80-7419-069-8
5. BROKL, L. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nákl., 1997, 210 p. Studie Slon. ISBN 80-858-5048-6.
6. ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa nakladatelství, 2008, 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.
7. ČMEJREK, J; KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007, 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.
8. ČMEJREK, J; BUBENÍČEK, V; ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, 224 s. ISBN 978-80-247-3061-5.
9. ČMEJREK, J. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Davle: Alfa Nakladatelství, 2009. ISBN 978-8087168-10-3
10. HEINELT, H; HLEPAS, N.K. (2006). *Typologies of Local Government Systems*. In Bäck, H., H. Heinelt, A. Magnier (eds.) *The European Mayor. Political Leaders in the Changing Context of Local Democracy*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften
11. HENDRYCH, D. *Správní právo. Obecná část*. Praha: C.H.Beck, 2016, 600 s. ISBN 978-80-7400-624-1
12. KRUNTORÁDOVÁ, I. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: 2015, 194 s. ISBN 978-80-246-2744-1

13. MOURITZEN, P.; SVARA, J. H. (2002). *Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.
14. NETOLICKÝ, M. *Rozpočty obcí v naší legislativě*. První.Brno:Tribun EU, 2008.50 s. Knihovnicka.cz ISBN 978-80-7399-340-5
15. PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha:Management Press,2004, 375 s., ISBN 80-7261-086-4
16. PEKOVÁ, J.;*Finance územní samosprávy:teorie a praxe v ČR*. Praha:Wolters Kluwer Česká republika,2011, ISBN 978-80-7357-614-1
17. PEKOVÁ, J.;PILNÝ, J.;JETMAR, M. *Veřejná správa a finance*, 2. vyd. ASPI, a.s., Praha, 2005, ISBN 80-7357-052-1
18. REKTOŘÍK, J.;ŠELEŠOVSKÝ, J; *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita, 1999.ISBN 80-210-2126-8
19. RUMPEL, P. *Komplexní regionální marketing periferního rurálního regionu Jesenicko*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 244s. ISBN 978-80-7380-320-9
20. ŽEHROVÁ, Jana., PFEIFEROVÁ, Daniela: *Finance municipalit*. vyd. Česká zemědělská univerzita Praha. 2006. ISBN 80-213-1418-4.
21. MMR ČR. Metodika tvorby programu rozvoje obce. Zpracoval GaREP, spol. s.r.o. a e-Rozvoj.cz s.r.o., 2014.
22. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2014*. Vyd. 1. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2010, 191 s. ISBN 978-80-905421-3-6.
23. Šumpersko a Jesenicko 5+2, regionální týdeník
24. Program rozvoje obce Bělá pod Pradědem 2016-2026
25. Strategie rozvoje Mikroregionu Jesenicko 2007-2013

Rozhovory (součástí přílohy 2)

1. Přepis rozhovoru ze dne 17. 10. 2017 se starostou obce Bělá pod Pradědem, Miroslavem Kružíkem, lídrem kandidátky SNK 2014
2. Přepis rozhovoru ze dne 18. 10. 2017 s místostarostou obce Bělá pod Pradědem, Robertem Neugebauerem, lídrem kandidátky SNK-Bělá s budoucností

3. Přepis rozhovoru ze dne 24. 10. 2017 se zastupitelkou obce Bělá pod Pradědem, Mgr. Vlastou Āulpíkovou, opoziční kandidátkou strany nezávislých kandidátů – Za rozvoj a prosperitu, a učitelkou ZŠ a MŠ Bělá pod Pradědem
4. Přepis rozhovoru ze dne 30. 10. 2017 se zastupitelkou obce Bělá pod Pradědem, PeadDr. Irenou Rudolfovou, opoziční kandidátkou strany nezávislých kandidátů – Za rozvoj a prosperitu a ředitelkou ZŠ a MŠ Bělá pod Pradědem

Právní předpisy

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Zákon č. 1/1993, Ústava České republiky

Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky

Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně-správných jednotek

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků

Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností

Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů

Příloha k vyhlášce Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu

Internetové zdroje (ověřeno k 28.11.2017)

Jesenický týdeník, dostupné z: <http://www.jestyd.cz/>

Jesinfo, dostupné z: <http://jesenik.org/>

JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101. dostupné z: [http:// https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=38496](http://https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=38496)

KUBÁLEK, M; BUBENÍČEK, V.(2012). Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru. Acta Politologica 4, 3, 284-305. ISSN 1803–8220, dostupné z: <http://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00322.pdf>

KOPŘIVA, R., ČOPIK, J., ČMEJREK, J. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí.[cit. 2017] dostupné z:

https://www.sav.sk/index.php?lang=en&doc=journal-list&part=list_articles&journal_issue_no=11114197&lang_change=sk#abstract_14170

Kroniky obce Bělá pod Pradědem do roku 1996 dostupné z : <http://www.bela.cz/do-nbsp-roku-1996/ds-1053/p1=3754>

Kroniky obce Bělá pod Pradědem od roku 1997, dostupné z: <http://www.bela.cz/od-nbsp-roku-1997/ds-1054/p1=3798>

SCHLESINGER,P; NĚMCOVÁ, L; LUKL,M; DRAHOVZAL, P. Základní principy fungování obce a jejích orgánů. [cit. 2017]dostupné z:

<http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/b1fb85e1-199c-4d77-9329-68fa9467ee26.pdf>

Zpravodaj obce Bělá pod Pradědem, dostupné z:

http://www.bela.cz/vismo/fulltext.asp?hledani=1&id_org=176&p1=3798&id_ktg=1054&n=od-nbsp-roku-1997&query=zpravodaj&submit=Hledat

www.bela.cz – internetové stránky obce Bělá pod Pradědem

www.eves.cz – internetové stránky obce Česká Ves

www.czso.cz – internetové stránky Českého statistického úřadu

www.jesenik.org - internetové stránky města Jeseník

www.lipova-lazne.cz – internetové stránky obce Lipová-lázně

www.mfcr.cz – internetové stránky Ministerstva financí České republiky

www.mmr.cz – internetové stránky Ministerstva pro místní rozvoj

www.mpsv.cz – internetové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí

www.obcepro.cz – internetové stránky aplikace pro tvorbu Programu rozvoje obce

www.risy.cz – internetové stránky Regionálního informačního servisu

www.szif.cz – internetové stránky Státního zemědělského intervenčního fondu

www.volby.cz - Volební server ČSÚ

www.vzdelanyzastupitel.cz- internetové stránky Svazu měst a obcí

7 Přílohy

Příloha č. 1 – Volební programy kandidujících stran v roce 2014

1. volební strana: SNK 2014

V příštím volebním období budeme podporovat:

- Rozvoj všech druhů bydlení
- Prosazení změn územního plánu ve prospěch nových stavebních parcel
- Projekt „Bělá v pohybu“ – rekonstrukce kina
- Mladé rodiny zavedením porodného
- Rozvoj ZŠ a MŠ Bělá pod Pradědem
- Dokončení rozpracovaných projektů v oblasti bydlení
- Realizaci investičních akcí z vlastních prostředků obce a dotačních titulů
- Chodníky v Domašově
- Rekonstrukce hrací plochy fotbalového hřiště
- Výstavba sběrného dvora
- Revitalizace hřbitovů
- Rozšíření Víceúčelového sportovního areálu Domašov (rekonstrukce tribuny, zázemí pro kurty, parkoviště, další sportoviště)
- Projekt domu s pečovatelskou službou
- Činnost všech zájmových organizací, kultury a sportu
- Rekreační a turistiku
- Bezpečnost v obci
- Informování občanů o dění v obci prostřednictvím zpravodaje, internetu, kabelové TV a obecního rozhlasu
- Podnikatele v obci

2. volební strana: SNK – Běláci

Desatero Běláků

- Posílení rozhodovacích pravomocí zastupitelstva obce
- Zahájení výstavby multifunkčního kulturního domu s knihovnou a infocentrem
- Hospodárné využívání prostředků obce
- Zlepšení informovanosti občanů o činnosti zastupitelstva a rady obce
- Výstavba dětských hřišť v dalších částech obce
- Rekonstrukce klubu důchodců, včetně jeho vybavení, podpora pečovatelských služeb pro seniory v obci
- Podpora činnosti, chodu a rozvoje základní a mateřské školy
- Dokončení budování chodníků v obci (kostel-obecní úřad, pošta-ovčín)
- Podpora všech zájmových organizací a jednotlivců reprezentujících obec
- Podpora všech aktivit směřujících k zlepšení života v obci

3. volební strana: SNK – Za rozvoj a prosperitu obce

Hospodaření a správa obce

- Ne zadlužování se obce
- Záruka hospodárného nakládání s finančními prostředky obce, hledání úsporných opatření ve výdajových položkách ve prospěch investic
- Posílení pravomocí zastupitelstva obce při správě financí a majetku
- Zeštíhlení administrativy obecního úřadu, využití moderních komunikačních technologií
- Veřejná, otevřená personální politika při obsazování pracovních míst zřizovaných obcí
- Aktivní hledání finančních prostředků z dotačních titulů nebo grantů k zajištění rozvoje obce
- Zajištění trvalého a vyrovnaného přínosu z obhospodařování lesů v majetku obce
- Zachování poštovní služby v obci, úřední hodiny obecního úřadu každý pracovní den

Informování a komunikace s občany obce

- Pololetní besedy vedení obce a veřejnosti, střídavě v jednotlivých částech obce (hodnocení volebních slibů, obhajoba práce obce, získávání podnětů z řad občanů)
- Prezenční listina a jmenný protokol o výsledku hlasování jako závazná součást zveřejňovaného usnesení zastupitelstva a rady obce
- Zřízení osadního výboru pro místní část Filipovice – užší spolupráce při řešení problémů v rozvíjející se místní části obce
- Předávání informací občanům prostřednictvím zpravodaje, internetových stránek, rozhlasu a kabelové televize, zásadní obsahová změna zpravodaje

Podpora mladých rodin a mládeže

- Příspěvek na narozené dítě 1000 Kč/rok vyplácené od narození do tří let věku dítěte za předpokladu trvalého bydliště dítěte a rodičů v obci
- Rozšíření počtu veřejně přístupných dětských hřišť a sportovišť v obci
- Startovací byty pro mladé rodiny
- Klubovna pro setkávání teenagerů
- Každoroční setkání starosty s mládeží žijící v obci

Senioři

- Zřízení domu pro naše seniory z objektu Barbara v Domašově
- Pomoc osamělým seniorům
- Zapojení seniorů do života v obci – podpora činnosti klubu důchodců, besedy, drobné kulturní akce
- Poskytnutí finančních příspěvků pro neziskové organizace starající se o naše seniory v obci

Školství a sport

- Zachování a podpora školství v obci, jeho rozvoj
- Rekonstrukce sportovního hřiště a vybudování výukového dopravního hřiště u školy
- Rekonstrukce fotbalového hřiště, zázemí tribuny a víceúčelového sportovního areálu
- Finanční podpora provozu bazénu v České Vsi – plavecké kurzy plavání pro žáky ZŠ a MŠ
- Podpora jednotlivců, sportovních klubů a jejich aktivit

Investiční akce a rozvoj obce

- Možnost veřejného vyjádření ke všem zásadním otázkám rozvoje naší obce
- Vybudování kulturního a společenského sálu z budovy bývalého kina jako jedna z našich priorit
- Dokončení budování chodníků v obci
- Sběrný dvůr – doplnění systému separace odpadů v obci
- Obytná zóna Peňák – nová nabídka zasítovaných pozemků k bydlení
- Oprava místních komunikací
- Postupné vybudování protizáplavových opatření – ochrana majetku občanů obce
- Revitalizace místních hřbitovů
- Vybudování tréninkové trasy a venkovního zázemí pro hasiče za novou zbrojnicí

Podpora společenských, kulturních a sportovních akcí v obci

- Obnova drobných kulturních památek a pamětihodností v obvodu obce
- Zachování kulturních a společenských akcí v obci, podpora místních zájmových organizací
- Partnerství obcí

Podpora turistického ruchu v obci

- Infocentrum a knihovna v nových prostorách budovy bývalého kina
- Veřejné tábořiště Koliba
- Běžecké tratě, cyklotrasy, vyhlídková místa na obec

Spolupráce s místními zaměstnavateli, spolupráce s dalšími subjekty

- Hledání způsobu snížení nezaměstnanosti v obci
- Zřízení veřejného informačního portálu zakázek realizovaných obcí

Bezpečnost v obci

- Osvětlení přechodů pro chodce
- Osvětové besedy s veřejností
- Odchyt toulavých psů

4. volební strana: ČSSD

Naše programové priority:

- Ve všech rozhodovacích procesech upřednostňovat zájmy občanů s trvalým bydlištěm v obci, spolu s podporou aktivit zajišťujících zaměstnanost a rozvoj.
- Prioritou budoucího rozvoje obce jsou zejména mladé rodiny s dětmi.
- Rozumné a promyšlené fungování ekonomiky obce, uvážená rozpočtová politika a schopnosti při získávání finančních zdrojů.
- Zavedení transparentních účtů obce, detailní zveřejňování aktuálního plnění rozpočtu, včetně jednotlivých smluv, objednávek a faktur. Návrhy rozpočtových změn před projednáním zveřejnit.
- Provéřit možnosti úspor v oblasti správy obce.
- V oblasti investičních akcí máme zájem upřednostnit:
  - dobudování chodníků ve zbývající části obce,
  - rekonstrukci školního hřiště, včetně venkovního koutku ekologické výchovy
  - vybudování systému dětských hřišť, umístěných v jednotlivých částech obce,
  - realizaci víceúčelového sálu,
  - hledání všech forem podpory výstavby sociálních startovacích bytů pro mladé rodiny
- Kvalitní činnost základní a mateřské školy považujeme z hlediska obyvatel obce za prioritní, a to nejen v oblasti výchovně vzdělávacího procesu, ale i z hlediska naplňování kulturního, sportovního a volnočasového využití nejmladší generace.
- Zlepšovat otevřenou komunikaci zastupitelstva obce s občany, ve větší míře monitorovat názory a postoje obyvatel k zásadním otázkám života obce.
- Všestranná pomoc našim seniorům a rozvoj sociálních služeb.
- Podpora spolků a neziskových organizací, které se podílí na rozmanitosti zájmových aktivit obyvatel obce.

5. volební strana: ODS

Zodpovědnost za sebe, rodinu, obec a stát je nosnou ideou program Občanské demokratické strany. Proto členové místního sdružení ODS a sympatizující nestranící v Bělé pod Pradědem kandidují v nastávajících volbách.

My- kandidáti ODS – pokud budeme zvoleni, nechceme nikoho dirigovat a řídit. Budeme vycházet z toho, že nás zvolili plnoprávní a zodpovědní lidé, kteří mají své vlastní pozitivní představy a cíle. Tyto Vám chceme pomáhat uskutečňovat a plnit.

Budeme prosazovat, aby územní plán obce měl minimum omezujících prvků /pouze požadavky infrastruktur/, neobsahoval rajonizaci obce a umožňoval plnohodnotný život na území celé obce.

Budeme podporovat ochranu životního prostředí pro lidi a ne proti lidem.

Naším zájmem je podpořit rozvoj a zdokonalování letních a zimních center v obci a nadále podporovat kulturní, společenské a sportovní aktivity. Vybudovat kulturní centrum v Adolfovicích a veřejné dětské hřiště u fotbalového a tenisového hřiště v Domašově.

Máme stále velkou rezervu ve využívání místních přírodních, obnovitelných, surovinových a lidských zdrojů. Pro jejich využití vidíme cestu v budování turistického a cestovního ruchu a budování různých malých provozů a služeb.

Klademe si za cíl aktivní vyhledávání informací o dotacích z fondů EU a olomouckého kraje a pomoc pro jejich získávání jak pro obec, tak i pro drobné a střední podnikatele.

Budeme dbát a vyžadovat dodržování platných zákonů, nebudeme však podporovat vydávání dalších a dalších, někdy šikanujících předpisů a nařízení.

6. volební strana: SNK – Bělá s budoucností

Budeme pokračovat

- ve stavbách chodníků
- ve zmapování stavu místních komunikací a jejich opravách
- v budování a provozu sběrného dvora
- v opravách autobusových zastávek ve všech částech obce
- v úpravách a opravách hřbitovů
- v usilování o získání finančních prostředků na rekonstrukci fotbalového hřiště a vybudování zázemí pro fotbalisty i víceúčelového hřiště
- v budování protipovodňových opatření
- v údržbě zeleně a čistoty v obci
- v aktivní spolupráci s partnerskými městy Tulowice, Bělá pod Bezdězem

Budeme podporovat

- mladé rodiny, aby v obci měly vše, co potřebují (služby, hřiště, kroužky pro děti, bydlení, kvalitní školství apod.)
- dopravní obslužnost ve smyslu zlepšení dostupnosti cestování občanů za prací, ale i kulturou či zábavou a také, aby turisté mohli navštěvovat náš region
- podnikatelské subjekty v obci, jejich propagaci na internetových stránkách obce a využívání jejich nabídky
- základní a mateřskou školu, aby se i nadále postupně zkvalitňovaly podmínky pro výuku a vzdělávání dětí
- nové náměty pro pořádání kulturně společenských akcí, zejména pak sportovních a volnočasových aktivit pro mládež
- tradiční akce (stavění máje, dožínky, dětský den, jarmark, apod.)
- péči o seniory v obci, pečovatelskou službu
- činnost a rozvoj zájmových organizací jako například TJ Družstevník Bělá, Klub seniorů, SDH, myslivecká sdružení, pěvecké sbory a další existující či nově vzniklé organizace
- výjezdovou jednotku dobrovolných hasičů, zejména udržování jejich vybavení na potřebné úrovni
- rozvoj a údržbu cyklistických tras v obci a jejím okolí
- propagaci regionu jako zajímavé destinace, kterou stojí za to navštívit

- aktivní jednání se subjekty cestovního ruchu (podnikateli, občanskými sdruženími, svazky obcí, turistickými informačními centry, muzeí, apod.)

Vytvoříme

- strategický rozvojový plán obce, který bude obsahovat priority rozvoje, konkrétní potřeby občanů a konkrétní projekty, které jsou v zájmu rozvoje obce i se zaměřením na opuštěné budovy ve vlastnictví obce
- aktualizaci územního plánu ve prospěch občanů a obce
- seznam investičních projektů, které by mohly být financovány z prostředků Evropské unie
- obecní fond pro přidělování příspěvků na kulturní a sportovní akce pořádané v naší obci

Budeme Vás informovat

- o důležitých problémech obce s nabídkou aktivního zapojení do rozhodovacích procesů
- každý měsíc pomocí Zpravodaje
- aktualizovanými webovými stránkami obce

Příloha č. 2 – Rozhovory s vybranými zastupiteli obce Bělá pod Pradědem

Rozhovor č. 1 ze dne 17. 10. 2017 se starostou obce Bělá pod Pradědem, Miroslavem Kružíkem, lídrem kandidátky SNK 2014

1. Co bylo hlavním impulsem pro Váš vstup do komunální politiky?

Byl jsem zaměstnán v Moravolenu jako předseda odborů, byl jsem zvyklý dělat s lidmi, mám tu práci rád. Jednoho krásného dne za mnou přišli kamarádi s prosbou, abych zkusil komunální politiku. Tak jsem tedy zkusil a od té doby jsem tady.

2. Proč jste kandidoval za nezávislé kandidáty? Proč ne politická strana?

Do politiky jsem nastoupil v roce 1996. Občanské fórum zde nebylo, ČSSD, ODS, Komunisti, Lidovci měli problém naplnit kandidátku. Nebyl jsem ve styku se stranami a tenkrát bylo možné založit nezávislé kandidáty, tak jsme šli do toho. Jako nezávislí jsme ubíjeni, zejména z důvodu shánění hlasů pro podporu kandidatury.

3. Jak dáváte dohromady kandidátní listiny? Je problém sehnat 15 vhodných kandidátů? Jakým způsobem určujete pořadí na kandidátce?

Problém to je, pokud chcete dobře sestavenou kandidátku. Mohu oslovit kohokoli, ale když mi ten člověk v případě zvolení nebude nic dělat, pak to nemá cenu. Proto si pečlivě vybírám. Vybírám si mladé, starší, zkušené, snažím se, aby tam byly zastoupeny jednotlivé věkové kategorie. Problém sehnat 15 lidí jsem nikdy neměl, až do posledních voleb. Odešli mi lidé, kteří chtěli kandidovat za jiné strany. V roce 2014 bylo celkem 6 kandidujících stran. Když na jiných kandidátkách vidím lidi, kteří tam jsou napsaní, kteří nikdy nic pro obec nedělali a nedělají, je mi jasné, že takové kandidátky byly složeny účelově a já takové kandidátky moc neuznávám.

Já si osobně sestavuji kandidátku sám, se všemi se domlouvám, kdo jaké posty v případě zvolení by mohl zaujmout. Vše je na dohodě. Mám tam třeba lidi, kteří mi řeknou, že na tu kandidátku půjdou, ale nechtějí být vepředu, nechtějí pracovat v zastupitelstvu. Je pravda, že se mi párkrát stalo, v případě kroužkování kandidátů, že i z posledních pozic přeskočili všechny a byli zvoleni do zastupitelstva. Víím, že ČSSD mělo problém sestavit kandidátku.

4. Jak sestavujete volební program?

Myslím si, že program je úplně jednoduchý, ať je tady jakákoli strana – ODS, KSČM, Nezávislí – co mohou nabídnout občanům – jsou to věci, které jsou potřeba pro lidi ve vesnici, aby se jim tady dobře žilo, např. chodníky, byty, domov důchodců. Ani v posledních volbách nikdo nic nového zásadního nevymyslel a ty programy stran byly vesměs stejné, pouze jinak formulované. Jsme tu pro lidi, potřebujeme vytvářet podmínky, aby se lidem žilo dobře, aby neodcházel, aby sportovci měli hřiště. V podstatě nemáme problém se sestavením programu. Někdo občas přijde s nějakým megalomanským programem, ale diskusí s kolegy přijde na to, že to není dobrý nápad.

5. Probíhá před volbami vaše setkání s voliči?

Posezení s voliči jsme několikrát dělali, ale nevedlo to nikam. Každý, kdo přišel, měl svůj osobní názor na určitou věc, který se nikdy nesjednotil. Takže od těchto setkání upouštím a před volbami si sháním sám osobně podpisy na podporu, promluví s lidmi, vysvětlím jim, co budeme dělat a jak, vyslechnu si jejich názory.

6. Jak probíhá povolební jednání, rozhodování o postech?

Je to problém, zejména s opozicí. Když Vám někdo už před volbami avizuje, že bude velká změna, tak dost dobře nechápu jaká. Chceme vše dělat pro lidi a nevím, jakým způsobem to jde jinak. Například, když se dělali chodníky, vše jsem zařizoval a budoucí opozice jen kritizovala, že by vše udělala jinak, nově. Nevím, sice jak. Těžko se pak vyjednává s takovými lidmi, není to koalice, ale spolupráce. Koalici máme s dvěma stranami, s těmi máme stejný program, stejné myšlenky. Po volbách jsme si sedli a na základě počtu mandátů jsme si rozdělili posty. Víceméně opozici jsme v posledních volbách ke klíčovým postům nepustili a v zastupitelstvu máme nadpoloviční většinu.

7. Kdo vládne v naší obci?

Já s místostarostou. My jsme si tak nějak lidsky sedli, i když kolikrát máme různé názory, které si vyřikáme. Pokud přijde s návrhem on, v radě ho podpořím (i když s tím nemusím souhlasit), ale je třeba jednat jako tým před zastupiteli a společně zvednout ruku i když to neprojde. Teď momentálně řešíme vzhled našich zastávek v obci. Mně se líbí dřevěné, které zapadnou do té naší horské oblasti, místostarosta prosazuje skleněné, moderní. A tak diskutujeme, snažíme se dojít k nějakému kompromisu.

8. Kdo přichází s impulsem změn, nových opatření a jak se s nimi pracuje dále, aby byly realizovatelné?

Je to různé. Jsou to většinou lidi. Ale nepřijdou za námi osobně, my musíme za nimi. Takže, většinou místostarosta žije aktivním společenským životem a přináší spoustu nápadů menšího formátu. Ty větší akce děláme většinou v radě nebo v komisích. V podstatě ty impulsy vyplývají z předvolebních programů, všechny jsou v podstatě stejné, až na malé odchylky. Co tam chcete vymýšlet, lidé si sami řeknou. Například všichni měli v programu výstavbu nového fotbalového hřiště. Když jsme byly 2x neúspěšní žadatelé o dotaci na MŠMT, tak jsem se rozhodl, že do toho půjdeme sami. Bohužel jsem narazil u zastupitelů. Všichni to slíbili voličům a na zastupitelstvu byli proti. Nakonec se mi podařilo je přesvědčit a tento projekt zrealizovat. Někteří nesympatizují s místním týmem fotbalistů, ale to hřiště je pro několik generací, nejen pro ty, co právě hrají. Snažíme se dělat věci, které ty obci zůstanou a hlavně tu obec zkrášlí. Například přestavba 5 sociální bytů na místě bývalé školky, dostali jsme na každou bytovou jednotku dotaci 650 000,- Kč, náklady byly 1 000.000,- Kč. Máme dnes krásně opravenou budovu bývalé školky. Anebo výstavba „Bělé v pohybu“ na místě chátrající budovy bývalého kina. Byl problém přesvědčit našeho místostarostu, který byl proti. Časem jsme ho však přesvědčili a dnes stojí funkční budova pro místní a hlavně pro turisty. Nemůžeme chtít po občanech, aby si opravovali baráky, když mi jako obec vlastníme chátrající budovy. Proto se snažíme jít příkladem, opravili jsme budovu obecního úřadu a snažíme se o opravu dalších budov vlastněných obcí. Chceme, aby tady bylo příjemně jak pro občany, tak pro návštěvníky. Ale další impulsy přicházejí i od podnikatelů, např. dnes mi volal jeden místní podnikatel, že by rád dodal technologii pro výrobu zimního kluziště. Je to dobrý nápad. Opět využití pro nás i turisty.

9. Jakým způsobem se schvaluje rozpočet? Je problém se schvalováním rozpočtových změn?

S běžným rozpočtem není žádný problém, tam jsou vlastně periodicky se opakující výdaje. Pokud se jedná o nějaký jiný výdaj, tak je někdy na zastupitelstvu úplné divadlo. Nejhorší schvalování rozpočtové změny bylo v případě nákupu osobního auta pro obec. Zastupitelé měli opravdu groteskní argumenty, například – kupte si auto za 50.000,-, nebo jezděte autobusem. Ohledně rozpočtových opatření jsme si prosadili převedení pravomoci o rozhodování rozpočtových opatření do 50.000,- Kč ze zastupitelstva na radu obce. Potom na zastupitelstvu to už pouze předneseme a seznámíme je se změnou. Původně jsme chtěli limit 100.000,-, ale ten nám neprošel z důvodu podezření zneužití. Rozpočtové změny děláme

zejména z důvodu výdajů, které vyplynou během roku, např. je vyhlášen projekt a musíme okamžitě reagovat, zaplatit projektanta. Tyto výdaje nikdo nemůže v době schvalování rozpočtu předvídat.

10. Jak často se schází rada a zastupitelstvo obce?

My jako rada se scházíme každý týden, protože je neustále co řešit, zastupitelstvo se schází ze zákona každé 3 měsíce. Někdy se scházíme ale 6x za rok. Někdy máme pracovní zastupitelstvo. Právě jedno chystáme ohledně změny dodavatele odpadových služeb. Je třeba jim představit nového dodavatele, smlouvu, proč to bude pro nás výhodné. Pozveme si odborníka, vše si vysvětlíme. Na zastupitelstvu se pak už tím nemusíme zabývat do hloubky. Bohužel většinou na pracovní zastupitelstvo moc lidé nechodí.

11. Co říkáte myšlence komunitního rozpočtu, kdyby třeba o 1 milionů Kč rozhodovali lidé, kam ho investovat v obci?

Myslím si, že je to dobrý. V Polsku to mají dokonce tak, že tam o takovéto věci může rozhodnout sám starosta. Samozřejmě tam rozhoduje zastupitelstvo, ale starosta má právo do určité výše výdajů, rozhodnout o tom, co se bude dělat. Je to z toho důvodu, aby ten starosta mohl prosadit něco z programu strany, za kterou kandidoval. Například pan starosta z Tulowic takto prosadil výstavbu veřejného osvětlení v jedné ulici, kterou mu zastupitelstvo neschválilo.

Rozhodně bych byl pro. Když mi na obci o něčem rozhodneme, předneseme to radě a dále zastupitelstvu, jsou lidé zvenku, kteří nám vytýkají, že na věci tlačíme. Neděláme ale žádné návrhy, které by nebyly pro lidi. Právě teď chystáme projekt Komunitního domu, který bude pro obec přínosem. Lidé nám tady stárnou, časem nebudou stačit na své domy. Vedle samostatných jednopokojových bytů tam budou i 3 byty pro manželské páry, dílničky, kuchyň, tělocvična – vše pro veřejnost. Navíc se zrekonstruuje chátrající budova a zkulturní se okolí. Bude tam park a vznikne určité centrum obce, které tu chybí.

12. Cítíte tlak mocenských skupin v naší obci?

Zkraje po volbách ano. Ale teď ne. Překvapuje mě, že letos účast opozice na zastupitelstvech je malá. Nevím, jestli je to proto, že je to přestalo bavit, nebo jestli vyčkávají na další volební období. Určitě se někdo zase ozve před volbami. Vždycky je to někdo, komu jsme třeba nevyšli vstříc, koho jsme naštváli.

13. Vnímáte tady v obci nějaký velký problém, který byste chtěl ještě vyřešit?

Rád bych postavil bytový dům s klasickými byty. Nejednalo by se o sociální bydlení, které tady už máme. A navíc další projekt sociální bydlení z dotačního titulu plánujeme.

14. Jak vnímáte existenci dokumentu PRO a myslíte, že je možné jej naplnit?

Vnímám ho pozitivně, chyběl tady a snažíme ho naplnit.

15. Budete kandidovat v nadcházejících komunálních volbách?

Zřejmě ne, už jsem tady dlouho. Lidé už by možná uvítali novou tvář. Ale na druhou stranu bych rád dotáhl některé projekty, hlavně výstavbu nového hřiště za školou.

Rozhovor č. 2 ze dne 18. 10. 2017 s místostarostou obce Bělá pod Pradědem, Robertem Neugebauerem, lídrem kandidátky SNK-Bělá s budoucností

1. Co bylo hlavním impulsem pro Váš vstup do komunální politiky?

To, že jsem byl poprvé na kandidátce, tak to jsem byl osloven občany, kteří dělali kandidátku. A pak mě oslovil pan starosta, jestli bych byl ochoten dělat místostarostu.

2. Proč jste kandidoval za nezávislé kandidáty? Proč ne politická strana?

V žádné straně nejsem, ani tady výběr stran moc není. V komunální politice je to spíš o lidech, ne o stranách, tak mě přijde zbytečné angažovat se v nějaké straně.

3. Jak dáváte dohromady kandidátní listiny? Je problém sehnat 15 vhodných kandidátů? Jakým způsobem určujete pořadí na kandidátce?

V minulých volbách jsem si dělal svoji kandidátku sám. Obcházel jsem si lidi, kteří mi jsou sympatičtí a které znám a oslovoval jsem je. U 2 lidí se mi stalo, že jsem je nepřesvědčil, říkali, že to nechtějí dělat. Pak jsem sehnal jiné. Pořadí jsme určovali dohodou, sedli jsme si, vyříkali si, kdo má jaké ambice, co by chtěl, co to obnáší. K žádnému složitému rozhodování, hádání nedošlo. Podpisy na podporu si každý kandidát sehnal sám v okruhu své rodiny, svých známých.

4. Jak dáváte dohromady program?

Jsou to věci, které jsou dané. Všichni vědí, co tady chybí, na čem se dělá. Ten program by měly mít všechny strany podobný. Pokud někdo přijde před volbami s něčím revolučním, pak je to škoda v tom, že to řekl pozdě, mohlo se už na tom pracovat. Jsou dotace, které se nebudou opakovat.

5. Probíhá před volbami vaše setkání s voliči?

Nedělal jsem, pouze informační letáček do schránky.

6. Jak probíhá povolební jednání, rozhodování o postech?

Pan starosta měl svoji stranu a já jsem si chtěl založit také svoji stranu se svými lidmi a do voleb jsme šli s tím, že pokud by byl starosta zvolen z voleb jako vítěz kandidátky, tak bychom ho na zastupitelstvu plně podpořili. Netvoříme koalici s žádnou stranou, podpořili jsme starostu ve zvolení, to byl jeden krok, v dalších krocích se necítíme zavázáni jeden

druhému, že se budeme neustále podporovat a schvalovat stejné věci. Ta komunální politika je o lidech a máme i v našich stranách (já a pan starosta) lidi, kteří nepodpoří naši myšlenku, na druhou stranu nás někdo podpoří z opozice. Že bychom byli rozdělení na koalici a opozici, to u nás nefunguje, nemáme žádnou koaliční dohodu.

7. Kdo vládne v naší obci?

Tak výkonná moc je pan starosta a já. Když je pak potřeba něco schválit, rozhodnout, pak to vezmeme do rady, přeci jenom z principu 5 zastupitelů - více hlav. Když se pak shodneme, máme pak podporu, že jsme se rozhodli správně. Pokud je to něco zásadního, a to nejenom finančně, pak to přednášíme na zastupitelstvu. Třeba když jsme řešili Program rozvoje obce, mohli jsme přijít pouze s finálním výrobkem. Ale to jsme nechtěli, proto jsme svolali pracovní schůzi zastupitelstva, kde jsme přednesli, proč jsme vypracovali dokument, čeho bychom rádi dosáhli v těch plánovaných letech.

8. Kdo přichází s impulsem změn, nových opatření a jak se s nimi pracuje dále, aby byly realizovatelné?

Vždy to vyplyne ze souvislosti. Člověk jede po obci, vidí, baví se s lidmi. Pak už si to jenom promítnete, dáte do reálu, vytrídíte priority a začne se pracovat. Lidé chodí i sem na obec s menšími problémy, ale i zásadními věcmi a pak je přehodnotíme, začínáme řešit. Jsou lidé, kteří jsou konstruktivní a ty tě motivují a pak jsou lidé, kteří ti nadají mezi dveřmi a ty tě demotivují.

Problém při určitých nápadech je určitá odbornost. Tím, že jsme malá obec, na všechno musíme mít odborníka. Ty musíš vědět, jak se správně třídí odpady a končíš tím, že musíš umět postavit sportovně-zábavní centrum a všechno schválit. To člověk není schopen pojmut, musíš se všechno doučit v příslušných vyhláškách, zákonech. Určitá výhoda je v tom, že jsme malý okres, známe se s kolegy z jiných vesnic a radíme si ohledně zakázek. Funguje to vlastně v rámci našeho mikroregionu, tedy kromě Jeseníku s novým vedením. Nové vedení města Jeseník nám nyní rozbíjí spoustu vztahových věcí. Co bylo možno společně dělat před dvěma lety, teď už nejde.

9. Jakým způsobem se schvaluje rozpočet? Je problém se schvalováním rozpočtových změn?

Před schvalováním máme vyjednávání, rozpočet se sestaví a schvaluje. Jsou lidi, kteří ho neschválí, ani se na něho nepodívají a jsou proti němu, což nechápu, protože se rozpočet týká

všech lidí, vlastně i jich. Ale že by někdo přišel s nějakou připomínkou a o nějaké položce jsme se hádali, k tomu nikdy nedošlo.

Máme teda ten limit na radě 50 000,-, kdy je jednodušší nějakou změnu prosazovat před pěti lidmi, kdy je ta souvislost větší, scházíme se častěji, všichni vědí, jak se co vyvíjí, než na zastupitelstvu před 15 zastupiteli, kteří se scházejí 1x za 3 měsíce. Zastupitelé pak neví, ztrácí se, jsou tam potom ty dlouhosáhlé hovory, které nikam nevedou. Nemyslím si ale, že je to až zase takový problém schválit rozpočtovou změnu.

10. Cítíte tlak mocenských skupin v naší obci?

Už to, že tady byli další strany, svědčí o tom, že nás tady někteří nechtějí. Nebo si respektive myslí, že to zvládnou mnohou líp. Když padnou další 4 jména lidí na post starosty a můj post, tak je jasně vidět, že tady tlaky byly.

Nechápu ale, proč se někteří zastupitelé coby naše opozice tlačila do zastupitelstva, když se ani neúčastní jednání. Před volbami říkali, že chtějí pravidelná setkání s voliči, ale ti voliči nebudou čekat na setkání, ti přijdou a ráno jim vynadají. Pak chtěli všechno zprůhlednit. Ale my nic netajíme, vše je dohledatelné. Ale ani jeden z nich tady nebyl, aby se před rozpočtem zeptal, na co je ta určitá částka. A pak při schvalování zvedli ruku pro neschválení. Jsou zastupitelé, mají přístup ke všemu a nikdy tu šanci nevyužili a budou tady vykřikovat, že to umějí lépe.

11. Vnímáte tady v obci nějaký velký problém, který byste chtěl ještě vyřešit?

Na všem zásadním se pracuje. Samozřejmě chodníky, hřiště u ZŠ, atd. Já osobně vnímám jako problém dětská hřiště, která tu chybí, ale na tom už taky pracujeme. Všechno, co mě nejvíc pálilo, tak se vlastně začalo hýbat. Teď není nic, co by mě osobně vadilo a nebylo alespoň ve fázi příprav. Nic neleží ladem. To, co mi vadí, dotlačíme do nějaké fáze řešení.

Ano, vadí mi kanalizace ve Filipovicích, že není, ale opět, snažíme se, pracujeme na územním plánu.

12. Jak vnímáte existenci dokumentu PRO a myslíte, že je možné jej naplnit?

Jsem rád, že byl realizován. Byl potřeba zejména pro schvalování dotací, ale i jako strategický dokument obce. Vše, co tam je, se postupem času podle situace třídí, něco třeba vplyne, že už není potřeba, něco je už realizováno. Každý rok je nový plán opatření a ten se snažíme dodržet.

13. Budete kandidovat v nadcházejících komunálních volbách?

Ještě nejsem rozhodnut. Z mého hlediska jsem demotivován lidmi, co mi nadávají, že věci dělám špatně. Nedělá mi to dobře. Jsem rád, když mohu všechno vysvětlit a lidé to chápou, ale to u tisíce lidí nejde. Ale na druhou stranu, té obci mohu něco nabídnout, něco dát. Myslím si, že práci dělám zodpovědně, takže z tohoto důvodu bych chtěl obci pomáhat dále. Ale nechci to dělat na úkor zdraví.

Pokud se rozhodnu ano, sestavím si zase svoji kandidátku, oslovím ty stejné lidi, co byli se mnou. Na jaře se rozhodne.

Rozhovor č. 3 ze dne 24. 10. 2017 se zastupitelkou obce Bělá pod Pradědem, Mgr. Vlastou Ťulpíkovou, opoziční kandidátkou strany nezávislých kandidátů – Za rozvoj a prosperitu, a učitelkou ZŠ a MŠ Bělá pod Pradědem

1. Co bylo hlavním impulsem pro Váš vstup do komunální politiky?

Oslovili mě známí s tím, že potřebují doplnit kandidátní listinu ČSSD, kde jsem kandidovala jako nezávislá. Tehdy mi volal pan Krátký, ať vstoupím do strany jako vhodná kandidátka za Jesenícko. Ale já jsem nechtěla nikdy vstoupit do žádné strany.

2. Proč jste kandidovala za nezávislé kandidáty? Proč ne politická strana?

Nikdy jsem nechtěla být členem politické strany. Kandidovala jsem 3x jako nezávislá kandidátka, z toho 2x jsem byla zvolena do zastupitelstva.

3. Jak dáváte dohromady kandidátní listiny? Je problém sehnat 15 vhodných kandidátů? Jakým způsobem určujete pořadí na kandidátce?

Oslovil mě Roman Bajza a osobně jsme se scházeli jenom my kandidáti. Podpisy jsme si sháněli po rodině, po známých. Rozdělili jsme si to, byli jsme to úzké šesti členné jádro a každý si to sehnal sám. Pořadí jsme si určili podle toho, kdo do toho chtěl nejvíc investovat času a celkově svojí osoby.

4. Jak dáváte dohromady program?

Právě to jádro naší strany si sedlo a řekli jsme si, co je tady třeba změnit, co je třeba udělat.

5. Probíhá před volbami vaše setkání s voliči?

Neměli jsme žádná setkání, já osobně jsem se setkávala pouze se svými kolegy na pracovišti.

6. Jak probíhá povolební jednání, rozhodování o postech?

Neprobíhá. Nic nám nebylo nabídnuto, ani se s námi nepočítalo. Tam byly karty rozloženy. Do zastupitelstva se dostali celkem 3 kandidáti z naší kandidátky. Koalice tam proběhla jiná, jsme v opozici a k ničemu nás nepustí. Nikdo není v radě, nikde není v komisi.

Mě by třeba strašně bavilo dělat kulturní komisi, ale v té době to bylo všechno vyhocené. Pak jsem se bavila s někým, kdo to dělal a říkal mi, jak měl ruce svázané, jak ho hlídali. Že mu nedůvěřovali. Člověk to dělá za nic, uděláš si rozpočet, čekáš, až ti to schválí. Když ti to schválí, tak ti mají dát ty kompetence a mají to dodržet. A ne být pořád jako hlídaná figurka.

Buď bych si to vybojovala anebo bych to nedělala. V této komisi je to léta stejný, vždycky to chvíli někdo dělá.

7. Proč jste přešla společně s paní ředitelkou do opozice a spojila se s panem Bajzou?

Ono už to bylo celkem časově napjaté a možná, že paní ředitelka čekala, až ji starosta osloví (to jsou mé dojmy, moje postřehy), ale pan Bajza ho předběhl a jelikož už také cítila, že by sama chtěla nějakou změnu, tak se rozhodla, že přejde.

Pan Bajza to udělal z toho důvodu, že si myslel, že se tam některé věci nehrají čistě.

Nemohu říci, že se mi něco konkrétně nelíbilo, ale spíše styl chování pana starosty. Za ty roky spolupráce s ním, už cítím, že si pan starosta dovoluje. Respektuju ho jako starostu, ale pro mě byly Dožínky taková podpásovka, že si člověk řekne, proč to vlastně dělá, dělá to zadarmo. Odehrála jsem jim 14 dní před porodem, hraji mše v kostele, nikdy jsem nic nechtěla, dělám to pro obec, pro sebe, protože to mám ráda a pak se pan starosta na mě ohradí za to, že chci lístečky pro děti na občerstvení. Pan starosta si vybírá komu ano, komu ne. Pro mě je důležitá ta komunikace. Ale tím nechci říci, že je špatný. Udělal spoustu věcí, tak jak je udělal, ale jsou tady. Manžel pracoval na obci jako obecní hajný a když jsem proti starostovi kandidovala, tak to pocítil i on. Bylo mu to vytýkáno. Nemohl být se mnou na kandidátce, oni mu to nikdy nedovolili, neboť měl v kompetenci kulaté razítko, vydával rozhodnutí a nemohl nikdy kandidovat. Teď má kulaté razítko pan Lasovský a na manželově místě je nyní Petr Kučák, který může být zastupitel, radní i zaměstnanec obce. Lidé si zvolili pana starostu proto, aby tu práci dělal. Je potřeba pochválit ho, ale svým způsobem je to jeho práce. Nejsou to jeho peníze, ale obecní peníze.

8. Kdo podle vás vládne v naší obci?

Starosta s místostarostou.

9. Kdo přichází s impulsem změn, nových opatření a jak se s nimi pracuje dále, aby byly realizovatelné?

Rada obce. Na zastupitelstvu se návrhy předkládají s tím, že to doporučila rada, ale ne vždy se to schvází.

10. Jakým způsobem se schvaluje rozpočet? Je problém se schvalováním rozpočtových změn?

Oni vždycky dělali poradní den před rozpočtem, kde vše vysvětlili. Ale letos už nebylo nic a pak došlo k hádce na zastupitelstvu. Dali tam to auto za 700.000,- Kč. Rozpočet se schvaluje v červnu. Při řešení nákupu nového automobilu – já jsem neodhlasovala výši té částky, dalo se koupit auto za 500 000,- Kč. Nakonec se koupila Škoda Yeti. Pak starosta řekne, měli jsme ve výhledu něco, ale už na to nejsou peníze. Mohlo se tedy ušetřit na autu. Chápu to, ať mají dvě, potřebují je, ale ne za tuto cenu.

Když jsem byla poprvé v zastupitelstvu, tak jsem byla potichu, spíše pozorovatel, neměla jsem žádné politické zkušenosti, ale dnes už se nebojím říci, když se mi něco nelíbí, nebojím se říci svůj názor. Nebojím se ptát.

Občas bývá problém se schválením rozpočtových změn, ale pouze proto, abychom věděli, na co to je.

Ohledně 50 000,- Kč limitu, který má rada obce povolena schválit - třeba někomu se to nemusí líbit, ale má to svoji myšlenku, své opodstatnění, protože spoustu věcí musíš schválit rychle. Pak by se zastupitelstvo muselo scházet každých 14 dní, aby vše odsouhlasilo. V tom patnácti členném složení to je nemožné. Musíš důvěřovat. A já nejsem takový „šťoural“, takže důvěřuji. Komunální politika je o názorech a tak to má být. Neznamená to, že když jsem s tebou na kandidátce, že musím odsouhlasit každou tvoji myšlenku, vždycky bychom měli dojít do stejného cíle. Můžeme se dohádát jako psi, ale ten výsledek by měl být společně, aby byli spokojeni všichni. Právě to mě tehdy mrzelo, hlavně kvůli manželovi, když jsem kandidovala „jako“ proti nim, to neznamená, že je nenávidíš. Když to někdo nepochopí, tak to tak bere. Máš jiné názory, jiné myšlenky, ale moc to nejde, teď jsme jenom do počtu, protihlas nic neznamená.

11. Vnímáte tady v obci nějaký velký problém, který byste chtěl ještě vyřešit?

Vážne tu komunikace, všechno se dělá na poslední chvíli, šité horkou jehlou. Chybí tu nějaká pevná organizace. To je proto, že starosta musí o všem vědět a neumí rozložit kompetence mezi lidi. Neumí delegovat. Chce být všude viděn, všechno organizovat. Musíš mít ale svůj tým a důvěřovat mu.

Další problém je, že chybí větší osvěta veřejnosti, pozvání veřejnosti na zastupitelstvo – přijďte se podívat, co se bude projednávat, co se děje. Možná je to tím, že to tady nefungovalo. Měl by se více využít rozhlas. Mělo by se i více věcí psát do místního

zpravodaje. Plány na čtvrtletí, co plánujeme, výhled. Občané by byli více informováni. Když už to je, proč to tam nedat. Jsem v zastupitelstvu a ani jsem nevěděla, že se realizuje nějaké hřiště s posilovacími stroji. A pak to člověka mrzí, že to neví. Vím, že informace jsou veřejně přístupné na internetu, ale ti staří se na to nepodívají. Většinou se vše shrne jednou za rok v prosinci, ale klidně by tam to okénko jednou za čtvrt roku mohlo být o tom, co se projednalo na zastupitelstvu.

Chybí mi hřiště pro děti, třeba u zastávky. Bylo by fajn tady mít více relaxačních a hracích ploch.

Chybí mi kultura, více akcí – Mikulášská, karneval. Poslední 2 roky se nic neděje. Je to taková nejistota. Když byla v komisi Karolína Stašáková, bylo tady spoustu akcí, protože měla dobrý tým. A ty lidi za tím jdou. Ale bohužel s tím skončila, protože ji byly určité věci vytýkány.

12. Jak vnímáte existenci dokumentu PRO a myslíte, že je možné jej naplnit?

Musíš mít něco, jinak to zapomeneš, pokud nesedíš na obci a neustále nejsi konfrontována s těmi záležitostmi. Je potřeba mít tento dokument i pro občany. Ta komunikace je tady úzká. Chtělo by to více otevřít obecní úřad lidem, je to služba lidem, není to jenom reprezentace lidem.

13. Budete kandidovat v nadcházejících komunálních volbách?

Určitě a těším se, že bude kandidovat i můj manžel.

Neberu to jako politiku. Jsem ráda, že jsem v zastupitelstvu, kladně to hodnotím, alespoň jsem v tom obraze, v tom dění. Vím, co se na obci děje, co se řeší.

Rozhovor č. 4 ze dne 30. 10. 2017 se zastupitelkou obce Bělá pod Pradědem, PaedDr. Irenou Rudolfovou, opoziční kandidátkou strany nezávislých kandidátů – Za rozvoj a prosperitu a ředitelkou ZŠ a MŠ Bělá pod Pradědem

1. Co bylo hlavním impulsem pro Váš vstup do komunální politiky?

Byla jsem oslovena panem místostarostou Kružíkem. Když jsem tehdy začala dělat ředitelku školy, on byl místostarosta a pan Leško starosta. Pan starosta byl v té době konzervativnější, pan Kružík průbojnější. Takže, když mě oslovil, tak jsem šla. Důvod byl prostý neustále ho sleduji, a to, aby se o škole nerozhodovalo beze mě. Aby, když sedíte v zastupitelstvu a má se prosadit rozpočet školy nebo nějaká investice, abych měla možnost vysvětlit tu danou problematiku, aby to nikdo nemohl smést ze stolu. Když v zastupitelstvu sedíte a díváte se ostatním do očí, tak se těžko říká ne. To je jediný důvod. (pozn. *paní ředitelka je ve funkci ředitelky školy od roku 1990*)

2. Proč jste kandidovala za nezávislé kandidáty? Proč ne politická strana?

Nikdy jsem nebyla v politické straně a nikdy nebudu.

3. Jak dáváte dohromady kandidátní listiny? Je problém sehnat 15 vhodných kandidátů? Jakým způsobem určujete pořadí na kandidátce?

Na kandidátní listině pana Kružíka byli pořád stejní lidé, měnily se maximálně 1-2 jména. V posledních volbách to bylo těžké. Mě osobně oslovil pan Bajza a vlastně jsem se ocitla v opoziční straně. Najednou se zjistilo, že všechny kandidující strany potřebují jména a najednou ta jména tady nebyla. Nebylo dostatek ochotných a schopných kandidátů. Já jsem nebyla ten člověk, který ty lidi oslovoval, pouze jsem oslovila paní Ťulpíkovou a paní Lapčíkovou (obě pracují v ZŠ). K opozici jsem se přidala, protože jsem chtěla změnu, necítila jsem rovnost v jednání mezi zastupiteli a vedením obce. Navíc pan starosta mě osobně neoslovil, ale pouze mě poslal vzkaz telefonem, že je schůze kandidátů.

Ohledně umístění na kandidátce - měla jsem podmínku, že když už kandiduji za nějakou stranu, tak potřebuji být na takovém místě, abych byla umístitelná. A proto jsem byla na druhém místě.

4. Jak dáváte dohromady program?

Program tvořilo pouze prvních 6 lidí z naší kandidátky, kteří se scházeli a dávali dohromady program na základě toho, co nám ve vesnici chybí, co by bylo třeba zlepšit.

5. Probíhá před volbami vaše setkání s voliči?

Neměli jsme žádná setkání.

6. Jak probíhá povolební jednání, rozhodování o postech?

Žádné neproběhlo. Byla jsem naší stranou navržena do rady, ale to neprošlo.

7. Kdo podle vás vládne v naší obci?

Starosta s místostarostou a v přenesené působnosti zastupitelstva obce je to rada obce.

8. Kdo přichází s impulsem změn, nových opatření a jak se s nimi pracuje dále, aby byly realizovatelné?

Za školu já s paní Ľulpíkovou. Jinak jsou to členové rady. Dokážeme ale svými argumenty dojít i s podporou některých členů opoziční strany k tomu, aby některé návrhy nebyly schváleny. Je to díky tomu, že došlo i k vývoji tohoto zastupitelstva. Vidím, že když se ti mladí kluci okoukali a zjistili o čem to je, tak jak ze začátku zvedali ruku pro vše, co bylo navrženo jejich stranou, tak dnes nevidí všechno bíle. Dnes už se nebojí říci, přemýšlí a ptají se.

On je ale velký rozdíl mezi tím, když jsem byla členkou rady a nyní jsem jen v zastupitelstvu. Všechno se projednává na radě a já jsem o všem věděla, vše mi bylo jasné. Když se pak ty věci přednášejí na zastupitelstvu, které je 4x za rok, tak se zastupitelé ptají. A já jsem nechápala, jak to že ty věci oni nevědí. Dnes rozumím.

Zprávy z rady jsou nic neříkající. Nejsme dostatečně informováni o tom, co se bude dělat. Proto jsme chtěli větší zviditelnění informací o činnosti rady i samotného zastupitelstva.

9. Jakým způsobem se schvaluje rozpočet? Je problém se schvalováním rozpočtových změn?

Periodicky opakující se položky nejsou problém. Poslední diskusi rozpoutal letos nákup automobilu za cca 700 000,- Kč pro pana starostu. Chtěla jsem pouze vědět, jestli je vypracována nějaká analýza, jestli může být poskytnuta sleva. Nic takového nebylo zjišťováno. 50 000,- Kč limit pro rozpočtové změny jsme odsouhlasili radě obce. O vyšších

částkách na zastupitelstvu většinou hlasujeme pro, ale ptáme se, proč to tak je. V tomto se dobře orientuje pan Bajza.

10. Jak často se schází rada a zastupitelstvo obce?

Rada podle potřeby, tak jednou za čtrnáct dní až 3 týdny a zastupitelstvo ze zákona 4x za rok. Ale letos jsme se sešli už vícekrát.

11. Co říkáte myšlence komunitního rozpočtu, kdyby třeba o 1 milionů Kč rozhodovali lidé, kam ho investovat v obci?

Myslím, že je to reálné. Ale vidím problém v naší obci. Tady jsou 2 části – horní a dolní Bělá, které spolu nepsaným pravidlem bojují.

12. Cítíte tlak mocenských skupin v naší obci?

Když jsme dávali dohromady kandidátku, tak ten tlak byl velký. Dnes s těmi lidmi komunikuji.

13. Vnímáte tady v obci nějaký velký problém, který byste chtěla ještě vyřešit?

Ano, za celou dobu mé přítomnosti v zastupitelstvu nebo v radě se nic neudělalo pro mladé rodiny. Každá strana to má v programu, ale ani jedna nic neudělala. Nejvíce chybí bydlení. Chtěla jsem, aby byly nově zrekonstruovány byty pro mladé v prostorách bývalé mateřské školky. Bohužel se prostory zrekonstruovaly na sociální byty. Ale dnes v nich bydlí důchodci, kteří např. přenechali svůj dům vnučce a požádali o tento byt na obecním úřadě.

Když jsme se bavili na pracovním setkání ohledně prodeje parcel k výstavě nových rodinných domků, tak jsme se nemohli shodnout na ceně, která by byla přijatelná. Nakonec se obvolali zájemci, kteří na OÚ dávali žádost před několika lety a byla jim sdělena výše ceny pozemku, která ale byla pro mnohé nepřijatelná. Z původních x parcel se nepřihlásil dostatečný počet zájemců, aby se mohlo začít stavět. Navíc si zájemci za ty roky, kdy se nic nedělo, opatřili své bydlení sami. Možná by bylo lepší ty parcely zmenšit. Víím, že se obci nevrátí cena zasíťování, ale vrátí se jí to jinak – přibudou noví občané.

14. Jak vnímáte existenci dokumentu PRO a myslíte, že je možné jej naplnit?

Jde o jakési plánování, které je třeba.

Ohledně budování sítě dětských hřišť - já jsem třeba proti umístění dětského hřiště u frekventované silnici. Matky tam budou sedět a děti si hrát v znečištěném prostředí. Zeptali se

mladých matek, jestli vůbec o takové hřiště stojí na tom místě? Nevím, kde budou další hřiště, nikdo mi to neřekl.

15. Budete kandidovat v nadcházejících komunálních volbách?

Když mě nikdo neosloví, tak tam prostě nebudu. Já se sama angažovat nebudu. Zůstane tam paní Ťulpíková, ta bude za tu školu bojovat.

Příloha č. 3 – Akční plány obce Bělá pod Pradědem

1. Akční plán pro rok 2016

Rozvojová témata	Opatření	Vize	Studie, náskres	Projektová dokumentace	Stavební povolení	Podání žádosti o dotace	Realizace	Náklady celkové	Podíl obce
Kvalitní životní prostředí	Vodní plocha "Mlýnky"	ano	ano	zpracovává se	2016				
	Revitalizovat hřbitovy	ano	ano	2016	2016				
	Protipovodňová opatření - Obnovit odvodňovací kanál nad Kofenkem Adolfovice	ano	2016						
	Protipovodňová opatření - Lágr - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x						
	Protipovodňová opatření - Peňák- dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x						
	Protipovodňová opatření - nad statkem -dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x						
	Protipovodňová opatření - nad Novobilskou - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x						
	Protipovodňová opatření - Trlica - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x						
Obec atraktivní pro život	Protipovodňová opatření - obnova strouhy ZD Domašov - ZD Adolfovice - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x						
	Vybudovat dětské hřiště v horní části Domašova	2016							
	Vybudovat dětské hřiště u fotbalového hřiště	ano	2016						
	Vybudovat volně přístupné dětské hřiště u ZŠ pro větší děti	2016							
	Obnova kapličky " V zatáčce u Bambucha"	ano	x	x	x	x	2016		
	Vytvořit klub mládeže, kde by se mohli scházet mladí	2016							
	Technické služby pro občany	2016							
	Vybudovat bikrosport - lokalita DR Plast	ano	x	x	x	x	2016		
Obec příznivá k návštěvníkům	Vybudovat dům s pečovatelskou službou	2016							
	Rekonstrukce fotbalového hřiště	ano	ano	zpracovává se	2016	MŠMT+hejtman	2016		
	Rekonstrukce sportovního hřiště pro ZŠ	ano	ano	zpracovává se					
	Zviditelnění a úprava historického areálu tvrze nad Jesanem v Adolfovicích	2016							
	Vybudovat malé vyhlídkové plošiny	2016							
	Vybudování zázemí pro fotbalisty a zázemí pro umělé hřiště	ano	201x						
	Vybudovat minimuzeum ze staré hasičárny	ano	201x						
	Dokončení revitalizace parku "Rondo"	ano	ano	ano	x	ano	2016		
Obnova a správa veřejné infrastruktury	Vyřešit cyklostezku mezi OÚ a Slaninou	2016							
	Cyklotrasa podél hlavní cesty do Filipovic pro zvýšení bezpečnosti	201x							
	Vybudovat naučné stezky v obci pro malé a velké, pěší i cyklisty	2016							
	Kanalizace nebo čistička - Filipovice	ano	zajistit od VAK 2016						
	Infrastruktura sídliště "Peňák" - rozhodnout, jak dál	ano	ano	ano	ano		201x		
	Pokračovat s kanalizací do Bělé	ano	zajistit od VAK 2016						
	Rekonstrukce místních komunikací - Jesdrev - Betonový most	ano	ano	ano	x	2016	2016		
	Dokončit chodník mezi penzionem „U Julka“ a OÚ	ano	ano	2016	2016				
	Pokračovat s chodníkem po Ovcín	ano	201x						
	Propojení chodníku kolem zemědělského družstva	ano	ano	2016	2016				
	Co s budovou D 169 (bývalé lesle)	2016							
	Vyřešit co s budovou "bývalé" knihovny	2016							
	Vyřešit co s budovou Barbary	2016							
	Vyřešit co s plochou u Cimbury	2016							
Vybudování nového zálivu, přechodu a hřiště u zastávky u Kostela	ano	ano	2016	2016					
Vyřešit co s obecní stodolou u ZŠ	2016								

Datum aktualizace: 14.3.2016

2. Akční plán pro rok 2017

Rozvojová témata	Opatření	Vize	Studie, náskres	Projektová dokumentace	Stavební povolení	Podání žádost o dotace	Realizace	Poznámka
Kvalitní životní prostředí	Vodní plocha "Mlýnky"	ano	ano	zpracovává se	201x			pozemek v restituci
	Revitalizovat hřbitovy	ano	ano	zpracovává se	2017	2017		
	Protipovodňová opatření - Obnovit odvodňovací kanál nad Kořenkem Adolfovice	ano	2017					
	Protipovodňová opatření - Lágr - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x					
	Protipovodňová opatření - Peňák - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x					
	Protipovodňová opatření - nad statkem - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x					
	Protipovodňová opatření - nad Novobilskou - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x					
	Protipovodňová opatření - Trřica - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	ano	ano	201x			
Obec atraktivní pro život	Protipovodňová opatření - obnova strouhy ZD Domašov - ZD Adolfovice - dle návrhu pozemkových úprav a povodí Odry	ano	201x					
	Vybudovat dětské hřiště v horní části Domašova	2017						
	Vybudovat dětské hřiště u fotbalového hřiště	ano	2017					
	Vybudovat volně přístupné dětské hřiště u ZŠ pro větší děti	2017						
	Obnova kapličky " V zatačce u Bambucha"	ano	x	x	x	x	2017	
	Vytvořit klub mládeže, kde by se mohli scházet mladí	201x						
	Technické služby pro občany	201x						
	Vybudovat bikropark - lokalita DR Plast	ano	x	x	x	x	201x	
Obec příznivá k návštěvníkům	Vybudovat dům s pečovatelskou službou	ano	2017					
	Rekonstrukce fotbalového hřiště	ano	ano	ano	ano	ano	ano	
	Rekonstrukce sportovního hřiště pro ZŠ	ano	ano	ano	2017			
	Zviditelnění a úprava historického areálu tvrze nad Jesanem v Adolfovicích	2017						
	Vybudovat malé vyhlídkové plošiny	2017						
	Vybudování zázemí pro fotbalisty a zázemí pro umělé hřiště	ano	201x					
	Vybudovat minimuzeum ze staré hasičárny	ano	201x					
	Dokončení revitalizace parků "Rondo"	ano	ano	ano	x	ano	ano	
Obnova a správa veřejné infrastruktury	Vyřešit cyklostezku mezi OÚ a Slaninou	2017						
	Cyklotrasa podél hlavní cesty do Filipovic pro zvýšení bezpečnosti	201x						
	Vybudovat naučné stezky v obci pro malé a velké, pěší i cyklisty	2017						
	Kanalizace nebo čistírna - Filipovice	ano	201x					
	Infrastruktura sídliště „Peňák“ - rozhodnout, jak dál	ano	ano	ano	ano		201x	
	Pokračovat s kanalizací do Bělé	ano	201x					
	Rekonstrukce místních komunikací - Jesdrev - Betonový most	ano	ano	ano	x	2017	2017	
	Dokončit chodník mezi penzionem „U Julka“ a OÚ	ano	ano	ano	2017			
	Pokračovat s chodníkem po Ovčín	ano	201x					
	Propojení chodníku kolem zemědělského družstva	ano	ano	201x				
	Co s budovou D 169 (bývalé Jesle)	sloučeno s domovem pro seniory						
	Vyřešit co s budovou "bývalé" knihovny	201x						
Obnova a správa veřejné infrastruktury	Vyřešit co s budovou Barbary	Áno	2017	2017				
	Vyřešit co s plochou u Cimbury	sloučeno s domovem pro seniory						
	Vybudování nového zálivu, přechodu a hřiště u zastávky u Kostela	ano	ano	2017	2017			
	Vyřešit co s obecní stodolou u ZŠ	ano	ano	2017	2017	2017		

Datum aktualizace komisí rozvoje: 25.1.2017

8 Seznam tabulek a obrázků

- Tabulka č. 1 Stanovení počtu členů zastupitelů podle počtu obyvatel
- Tabulka č. 2 Počty podpisů na peticích
- Tabulka č. 3 Volební účast v ČR ve volbách do zastupitelstev obcí v letech 1990-2014
- Tabulka č. 4 Stav obyvatel v Bělé pod Pradědem k 31. 3. 2016
- Tabulka č. 5 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v Bělé pod Pradědem v letech 2013-2017
- Tabulka č. 6 Pohyb obyvatel v Bělé pod Pradědem v letech 2012-2016
- Tabulka č. 7 Podíl nezaměstnaných osob v Bělé pod Pradědem v letech 2015-2017
- Tabulka č. 9 Podíl nezaměstnaných osob v obcích Česká Ves a Lipová-lázně
- Tabulka č. 10 Vývoj bytové výstavby v období 2009-2014
- Tabulka č. 11 Vývoj rozpočtu v Bělé pod Pradědem v letech 2014-2017
- Tabulka č. 12 Dluhová služba v Bělé pod Pradědem v letech 2014-2017
- Tabulka č. 13 Rozdělení mandátů v Bělé pod Pradědem v roce 1990
- Tabulka č. 14 Výsledky hlasování v Bělé pod Pradědem v roce 1994
- Tabulka č. 15 Výsledky hlasování v Bělé pod Pradědem v roce 1998
- Tabulka č. 16 Rozdělení mandátů v Bělé pod Pradědem v roce 2002
- Tabulka č. 17 Výsledky hlasování v Bělé pod Pradědem v roce 2006
- Tabulka č. 18 Rozdělení mandátů v Bělé pod Pradědem v roce 2010
- Tabulka č. 19 Rozdělení mandátů v Bělé pod Pradědem v roce 2010
- Tabulka č. 20 Volební účast v závislosti počtu volebních stran v Bělé pod Pradědem
- Tabulka č. 21 Průměrný věk zvolených zastupitelů a počet zvolených žen
- Tabulka č. 22 Zvolení členové rady obce v letech 1998-2014
- Tabulka č. 23 Zvolení členové zastupitelstva obce v letech 1998-2014
- Tabulka č. 24 Počet získaných mandátů v České Vsi v roce 2014
- Tabulka č. 25 Počet získaných mandátů v Lipová-lázních v roce 2014

Obrázek č. 1 Obecní znak

Obrázek č. 2 Mapa